

Nr 56

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till taxeringsförordning, m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 16 mars 1956 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 150, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels antaga vid propositionen fogade förslag till

- 1) taxeringsförordning;
- 2) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370); samt
- 3) förordning om ändring i taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379);

dels ock godkänna av föredragande departementschefen enligt samma protokoll förordade riktlinjer för en ändrad taxeringsorganisation.

I betänkandet nr 52 har utskottet behandlat de ovan under 2) och 3) upptagna författningsförslagen. I föreliggande betänkande behandlar utskottet således propositionen i återstående delar.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* i nu förevarande del må här anföras följande.

På grundval av 1955 års taxerings-sakkunnigas betänkande framlägges i propositionen förslag till ny taxeringsförordning och delvis ändrad taxeringsorganisation. Härvid har huvudsyftet varit att skapa ökad effektivitet i taxeringsarbetet med sikte främst på en förbättrad granskning av svårkontrollerade deklARATIONER men även att tillgodose de skattskyldigas krav på ett förbättrat rättsskydd.

Enligt propositionen skall i varje stad med egen uppbördsförvaltning och i varje fögderi finnas en eller flera särskilda taxeringsnämnder med uppgift att taxera rörelseidkare, fria näringsutövare och andra skattskyldiga beträffande vilka en mer ingående deklARATIONSGRANSKNING är påkallad. I dessa nämnder, där på vanligt sätt ordföranden utses av länsstyrelsen och övriga ledamöter väljes av de kommunala organen, skall i granskningsarbetet biträde åtnjutas av heltidsanställd tjänsteman, benämnd taxeringsassistent. Denne ersätter det nuvarande kronoombudet. Taxeringsassistenter placeras hos de lokala skattemyndigheterna, under vilka de admi-
1 — Bihang till riksdagens protokoll 1956. 7 saml. Nr 56

nistrativt sorterar. Taxeringsassistenten har att iakttaga de allmänna anvisningar för granskningsarbetets effektiva bedrivande, som taxeringsintendenten i länet äger utfärda. På taxeringsnämndens ordförande ankommer bl. a. att bevaka att tillfredsställande utredning finnes när fråga uppkommer om avvikelser från deklARATION. Taxeringsassistenten skall erhålla biträde med sortering, längdföring m. fl. liknande uppgifter av i huvudsak manuell natur.

Då en likartad organisation redan genomförts i Stockholm, där även i övrigt speciella förhållanden föreligger, skall assistenter tills vidare inte anställas i denna stad.

Övriga taxeringsnämnder skall enligt förslaget ha samma organisation och arbetsformer som hittills. Dock föreslås att arbetet med sortering och längdföring skall övertas av de lokala skattemyndigheterna. Vidare skall arbetsperioden i samtliga taxeringsnämnder förlängas till den 30 juni. Genom dessa åtgärder erhålles ökad tid för kontroll och andra väsentliga arbetsuppgifter.

Taxeringsassistenten skall under tiden mellan taxeringsperioderna i huvudsak utnyttjas för taxeringsrevision. Kapaciteten för denna betydelsefulla form av taxeringskontroll kommer härigenom att bli avsevärt större.

För att ytterligare vidga möjligheterna till kvalificerat kontrollarbete föreslås förstärkningar på länsstyrelsernas taxeringssektioner, främst bland revisionspersonalen.

Ytterligare föreslås att taxeringsintendentens ställning skall stärkas i vissa hänseenden samt att hans arbetsbörda skall lättas genom ökade möjligheter att delegera arbetsuppgifter, bl. a. processföring i skattemål, på underordnade befattningshavare.

Beträffande prövningsnämnderna föreslås olika åtgärder för att tillförsäkra dessa en obunden ställning som besvärsprovande organ. Taxeringsintendenten och den skattskyldige skall inför nämnden processa såsom likaberättigade parter. Detta innebär att prövningsnämnden inte får ändra en taxering annat än på yrkande av part. Ändringar till den skattskyldiges förmån skall dock i mål, som genom besvär dragits inför nämndens prövning, kunna företas även utan yrkande.

Förbud föreslås för ledamot av prövningsnämnd att samtidigt vara ledamot av taxeringsnämnd.

Den nuvarande anordningen att taxeringsintendenten skall delta i prövningsnämndens överläggningar föreslås avskaffad. Intendenten blir i fråga om rätt att vara närvarande i nämnden huvudsakligen likställd med den skattskyldige.

För att åstadkomma en åtskillnad mellan den dömande och den fiskaliska verksamheten förordas att särskilda prövningsnämndskanslier inrättas inom länsstyrelserna. Åtgärden innebär indirekt en förstärkning av taxeringssektionerna, vilka hittills i betydande omfattning tagits i an-

språk för att biträda prövningsnämnderna med beredning av besvärshärenden.

Bland ytterligare förslag på detta område må nämnas, att vissa enklare mål skall kunna avgöras av ordföranden ensam samt att det muntliga förfarandet ges ökad stadga. Ersättning skall av allmänna medel kunna utgå till personer som inkallas för att höras upplysningsvis.

Riksskattenämndens kansli föreslås utbyggt med en byrå för taxeringskontroll, på vilken placeras en byråchef och fyra taxeringsrevisorer. I övrigt lämnas riksskattenämndens organisation tills vidare orubbad.

På besvärreglernas område är den viktigaste nyheten att de skattskyldiga inte längre skall förlora sin rätt att anföra besvär hos kammarrätten och regeringsrätten på grund av deklaraionsförsummelse. Intresset av att självdeklarationerna avges i tid föreslås i stället tillgodosett genom effektiviserade vites- och bötesbestämmelser.

Vidare förordas att de skattskyldigas möjligheter att efter den vanliga besvärstidens utgång få för höga taxeringar nedsatta skall avsevärt vidgas.

Den nya taxeringsförordningen föreslås skola träda i kraft den 1 januari 1958. Utbyggnaden av assistentorganisationen kan emellertid beräknas taga åtskilliga år i anspråk. Fullt utbyggd torde förstärkningen av taxeringsorganisationen kräva en utgiftsökning på omkring 10 milj. kronor.

Ovannämnda, i detta betänkande behandlade *författningsförslag* är av följande lydelse.

Förslag
till
taxeringsförordning

Härigenom förordnas som följer.

FÖRSTA AVDELNINGEN

Inledande stadganden

1 §.

Taxering enligt kommunalskattelagen samt enligt förordningarna om statlig inkomstskatt och om statlig förmögenhetsskatt sker i den ordning nedan stadgas. Därvid skall iakttagas, att taxeringarna bliva överensstämmande med skatteförfattningarna samt i möjligaste måtto likformiga och rättvisa.

2 §.

1 mom. I denna förordning förstås med *inkomsttaxering*: taxering till kommunal inkomstskatt och till statlig inkomstskatt;

förmögenhetstaxering: taxering till statlig förmögenhetsskatt;

allmän fastighetstaxering: sådan taxering av fastighet, som enligt 12 § 1 mom. kommunalskattelagen skall verkställas vart femte år; samt

särskild fastighetstaxering: sådan taxering av fastighet, som skall verkställas de år, då allmän fastighetstaxering icke äger rum.

Inkomsttaxering och förmögenhetstaxering samt särskild fastighetstaxering innefattas under benämningen *årlig taxering*.

2 mom. Beteckningarna *taxeringsår*, *beskattningsår* och *hemortskommun* hava i denna förordning samma innebörd som i kommunalskattelagen.

Huruvida någon är att anse såsom *bosatt här i riket*, skall avgöras efter de i anvisningarna till 53 § kommunalskattelagen stadgade grunderna.

Vad i denna förordning stadgas om person, som varit här i riket bosatt, skall äga tillämpning jämväl å person, som i Sverige stadigvarande vistats utan att vara härstädes bosatt.

3 §.

Där ej annat anges eller av sammanhanget framgår, förstås i denna förordning med *län* jämväl Stockholms stad, med *länsstyrelse* jämväl över-

ståthållarämbetet samt med *landskamrerare* jämväl skattedirektören hos överståthållarämbetet. Med vederbörande länsstyrelse avses, såvitt angår den mellankommunala prövningsnämnden, överståthållarämbetet.

Med *taxeringsintendenten i länet* förstås i denna förordning i Stockholm förste taxeringsintendenten, i län taxeringsintendenten samt, såvitt angår mellankommunala prövningsnämnden, allmänna ombudet hos denna nämnd. Under benämningen *taxeringsintendent* inbegripas jämväl biträdande taxeringsintendent samt den, åt vilken uppdragits att i sin tjänst utföra på taxeringsintendent ankommande göromål.

ANDRA AVDELNINGEN

Taxering för inkomst och förmögenhet

I. Om taxeringsorganisationen

4 §.

I län skola finnas *lokala taxeringsdistrikt* och *särskilda taxeringsdistrikt*.

Lokalt taxeringsdistrikt skall utgöras av kommun eller del av kommun. När särskilda skäl därtill äro, må dock två eller flera kommuner sammanföras till ett lokalt taxeringsdistrikt.

För varje lokalt taxeringsdistrikt skall finnas en *lokal taxeringsnämnd*, som har att verkställa taxering inom distriktet, i den mån detta icke ankommer på annan taxeringsnämnd enligt vad nedan i denna paragraf sägs.

I fögderi, så ock i stad med egen uppbördsförvaltning skall finnas särskilt taxeringsdistrikt, inom vilket *särskild taxeringsnämnd* verkställer taxering av fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser, vilkas inkomstförhållanden med hänsyn till förvärvskällans art eller eljest äro av mera invecklad beskaffenhet. I fögderi och stad som nu sagts må ock inrättas flera sådana särskilda taxeringsdistrikt.

I län skall finnas ett eller flera särskilda taxeringsdistrikt, där särskild taxeringsnämnd verkställer taxering av andra skattskyldiga än fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser.

En taxeringsnämnd i Stockholm förordnas årligen av överståthållarämbetet att, utöver nämnden eljest tillkommande göromål, såsom en för riket gemensam taxeringsnämnd (*den gemensamma taxeringsnämnden*) verkställa dels taxering till statlig inkomstskatt och statlig förmögenhetsskatt av skattskyldiga, som sakna hemortskommun i riket, ävensom av sådana i 17 § förordningen om statlig inkomstskatt och 17 § förordningen om statlig förmögenhetsskatt omförmälda skattskyldiga, som jämlikt 14 § 2 mom. och 36 § folkbokföringsförordningen skola mantalsskrivas i Storkyrkoförsamlingen i Stockholm, dels ock taxering till kommunal inkomstskatt, som skall ske för gemensamt kommunalt ändamål.

Taxering, som verkställes av den gemensamma taxeringsnämnden, anses äga rum å särskild ort och i särskilt taxeringsdistrikt.

5 §.

Länsstyrelsen skall indela länet i taxeringsdistrikt samt besluta om de särskilda taxeringsnämndernas verksamhetsområden.

Beslutet skall avse visst taxeringsår samt meddelas senast den 30 november året näst före taxeringsåret.

Innan länsstyrelsen ändrar i stad tillämpad distriktsindelning, skall yttrande infor dras från kommunens styrelse ävensom, i stad med egen upp-
bördsförvaltning, från den lokala skattemyndigheten. Vad nu sagts om inhämtande av yttrande från kommunens styrelse skall dock icke gälla beträffande Stockholm.

6 §.

1 mom. Ordförande i taxeringsnämnd förordnas av länsstyrelsen i samband med indelningen i taxeringsdistrikt. Därvid utses tillika, om ej förordnande meddelats enligt 2 mom., en person att i egenskap av kronoombud vara ledamot i nämnden.

Övriga ledamöter väljas på sätt i 3 mom. stadgas under december månad för nästföljande år.

2 mom. För särskild taxeringsnämnd, som enligt vad i 4 § fjärde stycket stadgas skall verkställa taxering av fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser, skall länsstyrelsen förordna *taxeringsassistent* att biträda nämnden.

Vad nu sagts skall dock icke gälla Stockholm.

3 mom. Val av ledamöter i taxeringsnämnd verkställes av fullmäktige i vederbörande kommun. I fråga om särskild taxeringsnämnd, som avses i 4 § femte stycket, skall dock valet förrättas av landstingskommunens förvaltningsutskott, därest i taxeringsdistriktet ingår mer än en kommun.

Antalet valda ledamöter i taxeringsnämnd skall utgöra minst tre och högst åtta. Är fråga om särskild taxeringsnämnd, som i 2 mom. sägs, skall minst en ledamot väljas för varje kommun, och må i följd härav flera än åtta ledamöter väljas, dock högst tolv. Antalet ledamöter skall bestämmas av dem, på vilka valet ankommer, dock att, om ledamöterna skola väljas av skilda organ, länsstyrelsen skall bestämma antalet ledamöter i taxeringsnämnden samt ange huru många av dem som skola väljas av varje organ.

För envar av de valda ledamöterna skall utses en suppleant.

Om utgången av val skall den som därvid fört ordet omedelbart under-
rätta länsstyrelsen, taxeringsnämndens ordförande och de valda.

4 mom. Besvär över val av ledamöter och suppleanter i taxeringsnämnd må anföras hos länsstyrelsen inom tre veckor efter valets förrättande; och skall i övrigt om vals överklagande i tillämpliga delar gälla vad i kommunal-

lagen är stadgat angående besvär över beslut av kommunens fullmäktige. Finner länsstyrelsen efter besvär anledning förordna om nytt val på grund därav, att vid valet icke i enlighet med vad därom är stadgat i 13 § 1 mom. kännedom om olika grupper av skattskyldiga blivit vederbörligen företrädd, har länsstyrelsen att meddela föreskrift, huru många ledamöter för varje grupp som skola väljas. Överklagas det därefter företagna valet och befinnes detsamma icke böra fastställas, äger länsstyrelsen utse ledamöter i nämnden.

Över länsstyrelsens beslut må klagan icke föras.

7 §.

I taxeringsnämnd, som icke åtnjuter biträde av taxeringsassistent, skall ordföranden, utöver vad i denna förordning eljest angives, huvudsakligen

1) tillhandahålla allmänheten blanketter till deklarationer med mera dylikt,

2) lämna deklarations- eller uppgiftsskyldig de upplysningar som finnas erforderliga för deklarations- eller uppgiftsskyldighetens fullgörande,

3) då deklarationsskyldig begagnar honom i 23 § medgiven rätt att muntligen avgiva upplysningar till ledning för egen taxering, å blankett införa upplysningarna och därå taga uppgiftslämnarens underskrift,

4) mottaga och granska deklarationer, uppgifter och andra handlingar, dock att länsstyrelsen må medgiva, att deklarationer av enkel beskaffenhet efter ordförandens bestämmande granskas allenast av kronoombudet,

5) i erforderlig omfattning vidtaga åtgärder för att införskaffa felande deklarationer och andra uppgifter,

6) i övrigt med den befogenhet, som i sådant avseende tillkommer honom, utöva kontroll till ledning för en noggrann och tillförlitlig taxering,

7) leda taxeringsnämndens arbete och vid sammanträdena föra ordet,

8) vara föredragande i taxeringsnämnden,

9) ombesörja erforderliga göromål av expeditionell art, i den mån dessa icke ankomma på annan,

10) lämna annan taxeringsmyndighet ävensom lokal skattemyndighet erforderliga underrättelser och uppgifter, samt

11) avgiva yttranden i besvärsmål.

8 §.

I taxeringsnämnd, som åtnjuter biträde av taxeringsassistent, skall ordföranden, utöver vad i denna förordning eljest angives, huvudsakligen ha till uppgift att utföra de åligganden som upptagas i 7 § vid 5), 7) och 11). Därutöver åligger det ordföranden att granska deklarationer och andra handlingar i den utsträckning som erfordras för en noggrann och tillförlitlig taxering. Ordföranden må, i den omfattning han finner påkallat, vara föredragande i nämnden.

9 §.

Kronoombudet har till åliggande särskilt

- 1) att, oavsett den ordföranden tillkommande granskningsskyldigheten, granska alla inkommande självdeklarationer, uppgifter och andra handlingar, dock att länsstyrelsen må medgiva, att deklarationer av enkel beskaffenhet, som avse huvudsakligen inkomst av tjänst, efter ordförandens bestämmande granskas allenast av denne,
- 2) att vid granskningen tillse, att kronans rätt vid taxeringen varder behörigen iakttagen, samt
- 3) att, i den mån sådant må vara erforderligt och av ordföranden påkallas, biträda honom under taxeringsarbetet.

10 §.

I taxeringsnämnd, som åtnjuter biträde av taxeringsassistent, skall taxeringsassistenten utföra de åligganden som angivas i 7 § vid 1)—3) samt 9) och 10).

Därjämte åligger det taxeringsassistenten huvudsakligen att

- 1) granska deklarationer, uppgifter och andra handlingar,
- 2) biträda ordföranden vid införskaffande av felande deklarationer, uppgifter och andra handlingar,
- 3) i övrigt med den befogenhet, som i sådant avseende tillkommer honom, utöva kontroll till ledning för en noggrann och tillförlitlig taxering,
- 4) vara föredragande i taxeringsnämnden, i den mån icke ordföranden finner sig böra utföra föredragningen,
- 5) upprätta förslag till de taxeringar som skola beslutas av nämnden, samt
- 6) i övrigt lämna ordföranden det biträde som av honom påkallas.

Taxeringsassistenten skall därjämte iakttaga vad länsstyrelsen eller taxeringsintendenten i länet föreskrivit i avseende å taxeringsarbetets ordnande och ändamålsenliga bedrivande.

Taxeringsassistenten skall, i den mån han därtill erhåller uppdrag, utföra taxeringsrevision.

11 §.

1 mom. Varje län utgör ett *prövningsdistrikt*.

För varje *prövningsdistrikt* skall finnas en *prövningsnämnd*.

Efter framställning av länsstyrelsen må Kungl. Maj:t medgiva, att *prövningsnämnd* sammanträder å två avdelningar. Då fråga är om beslut av principiell innebörd, så ock eljest, då särskilda skäl därtill föranleda, må nämnden i dess helhet företa mål eller ärende till avgörande.

2 mom. För hela riket skall finnas en gemensam *prövningsnämnd* (*den mellankommunala prövningsnämnden*).

3 mom. *Prövningsnämnd* prövar besvär över beslut av *taxeringsnämnd* samt fullgör i övrigt de åligganden som enligt denna förordning eller annan författning ankomma på nämnden.

12 §.

1 mom. I länen är landskamreraren prövningsnämndens ordförande.

Prövningsnämnd i län skall bestå av ytterligare minst fyra och högst åtta ledamöter eller, om nämnden skall sammanträda å avdelningar, fyra ledamöter å varje avdelning. För nämnda ledamöter skola finnas lika många suppleanter. Dessa ledamöter och suppleanter utses av Kungl. Maj:t för en tid av fyra år.

För den mellankommunala prövningsnämnden förordnar Kungl. Maj:t för en tid av fyra år ordförande, vice ordförande samt ytterligare sex ledamöter jämte sju suppleanter. För samma tid förordnar Kungl. Maj:t allmänt ombud hos nämnden.

Suppleant må närvara vid prövningsnämndens sammanträden endast då han därtill kallats i anledning av uppkommet hinder för ledamot att tillstädeskomma.

I länen skola ledamöter och suppleanter utses bland personer, som enligt vad i 13 § sägs äro valbara till ledamöter i taxeringsnämnd inom prövningsdistriktet.

Ledamot eller suppleant i prövningsnämnd må icke samtidigt vara ledamot eller suppleant i taxeringsnämnd.

2 mom. Hos prövningsnämnd i län skall finnas kansli inom länsstyrelsen. Kansliet står under landskamrerarens ledning.

Hos den mellankommunala prövningsnämnden skall finnas kansli, som står under ledning av allmänna ombudet.

13 §.

1 mom. Till ledamöter och suppleanter i nämnderna böra utses redliga och allmänt aktade personer, som kunna antagas besitta nödig insikt och erfarenhet.

Av kommun må till ledamot eller suppleant i taxeringsnämnd väljas allenast den, som är inom kommunen mantalsskriven. Av landstingskommunens förvaltningsutskott må till ledamot eller suppleant i särskild taxeringsnämnd väljas allenast den, som är mantalsskriven i kommun, belägen inom nämndens verksamhetsområde och tillika inom landstingskommunen.

Vid val av ledamöter och suppleanter i lokal taxeringsnämnd, så ock vid förordnande av ledamöter i prövningsnämnd skall tillses, att om möjligt personer tillhörande olika inom distriktet förekommande grupper av skattskyldiga komma att tillhöra nämnden ävensom att såvitt möjligt kännedom om distriktets olika delar kommer att förefinnas inom densamma.

Till ledamöter och suppleanter i särskild taxeringsnämnd skola utses personer, som besitta särskild insikt och erfarenhet i de taxeringsfrågor, som ankomma på dylik nämnds handläggning. Därjämte bör tillses, att inom nämnden kännedom såvitt möjligt kommer att förefinnas om olika delar av nämndens verksamhetsområde.

2 mom. Den som uppnått sextio års ålder må avsäga sig uppdrag att vara ledamot eller suppleant. Eljest må ej någon avsäga sig sådant uppdrag med mindre han uppger hinder, vilket godkännes av den som utsett honom.

3 mom. Till ledamot eller suppleant kan endast svensk medborgare utses. Sådant uppdrag må ej utövas av den, som är omyndig eller i konkurs-tillstånd.

4 mom. Kommer ledamot eller suppleant efter det han utsetts i den ställning, att han ej längre är behörig att utöva uppdraget, skall han omedelbart frånträda detsamma.

14 §.

1 mom. Av Kungl. Maj:t eller länsstyrelse meddelat förordnande såsom ordförande eller ledamot i prövningsnämnd eller taxeringsnämnd kan när som helst återkallas.

Avgår ledamot eller suppleant i sådan nämnd, innan tjänstgöringstiden är till ända, skall efterträdare till honom för den återstående tiden utses i den ordning, som gällt beträffande den avgångne.

2 mom. Uteblir vald ledamot i taxeringsnämnd från sammanträde och finnes icke suppleant för tillfället att tillgå, äga nämndens vid sammanträdet närvarande ledamöter att, om det för taxeringsförrättningens fortgång erfordras, inkalla annan till ledamot valbar person att delta i förrättningen.

15 §.

Vid behandling av taxeringsfråga, som kräver särskild sakkunskap, må taxeringsnämnd och prövningsnämnd anlita biträde av sakkunnig.

Då fråga är om biträde åt taxeringsnämnd, tillkallas sakkunnig av ordföranden efter samråd med taxeringsintendenten i länet.

16 §.

1 mom. Det åligger lokal skattemyndighet att

1) ombesörja sortering av inkomna deklARATIONER och andra uppgifter samt därvid efter anvisningar av taxeringsintendenten i länet utvälja de deklARATIONER som skola behandlas av särskild taxeringsnämnd,

2) verkställa längdföring för taxeringsnämnd, i den mån detta icke ombesörjes av länsstyrelsen,

3) vaka över att taxeringsassistent fullgör sina åligganden ävensom tillhandahålla honom erforderlig biträdespersonal, samt

4) i den omfattning Kungl. Maj:t eller länsstyrelsen föreskriver, i övrigt medverka vid taxeringsarbetet.

2 mom. Kommun må ställa en eller flera kommunens tjänstemän, som av länsstyrelsen godkännas, till förfogande för taxeringsarbete inom kommunen för annat ändamål än som i 1 mom. avses. Godkännandet må när som helst återkallas.

Sådan tjänsteman har att, i enlighet med de närmare föreskrifter länsstyrelsen och ordföranden i vederbörande taxeringsnämnd finner skäl meddela, granska deklARATIONER och uppgifter, hos nämndens ordförande göra de erinringar, vartill granskningen må giva anledning, samt i övrigt lämna ordföranden biträde vid fullgörandet av dennes åligganden.

3 mom. I taxeringsnämnd, som icke åtnjuter biträde av taxeringsassistent, äger ordföranden anlita skrivbiträde, som av honom tillkallas.

4 mom. Beträffande Stockholm skall i de hänseenden varom i denna paragraf stadgas gälla vad Kungl. Maj:t därom förordnar.

17 §.

Taxeringsintendenten i länet skall, med iakttagande av bestämmelserna i denna förordning, bevaka det allmännas rätt i taxeringsfrågor samt verka för att taxeringarna bliva likformiga och rättvisa. Han skall därvid i erforderlig omfattning granska verkställda taxeringar samt särskilt uppmärksamma ojämnheter mellan taxeringar i olika taxeringsdistrikt.

Taxeringsintendenten äger anlita sakkunnig för utredning av taxeringsfråga, som kräver särskild sakkunskap.

När så finnes erforderligt, äger taxeringsintendenten kalla ordförande eller annan ledamot av taxeringsnämnd i prövningsdistriktet att infinna sig för att meddela upplysningar.

Den som i annan befattning handlagt visst taxeringsärende må icke såsom taxeringsintendent taga befattning med samma ärende.

18 §.

Kungl. Maj:t förordnar en för hela riket gemensam nämnd (*riksskattenämnden*) med uppgift att genom rådgivande och vägledande verksamhet främja en riktig och enhetlig tillämpning av denna förordning ävensom av de skatteförfattningar, enligt vilka taxering verkställs på sätt i denna förordning sägs.

Nämnden äger, i enlighet med vad därom särskilt är stadgat, på begäran meddela förhandsbesked i taxeringsfrågor.

19 §.

Riksskattenämnden består av ordförande och ytterligare sex ledamöter, vilka utses för en tid av fyra år. En av ledamöterna skall förordnas till vice ordförande att vid förfall för ordföranden tjänstgöra i sådan egenskap.

Ordföranden skall vara lagfaren. Vice ordföranden och ytterligare två av nämndens ledamöter skola vara lagfarna eller hava avlagt examen vid han-

delshögskola. De nu nämnda ledamöterna skola tillika vara erfarna i domarvärv eller i administrativ verksamhet. Övriga ledamöter skola utses så att kännedom om förhållandena inom olika områden av förvärvslivet kommer att förefinnas hos nämnden.

För envar ledamot, som skall vara lagfaren eller hava avlagt examen vid handelshögskola, skall utses en suppleant samt för övriga ledamöter sammanlagt sex suppleanter. Vad ovan stadgats angående ledamöterna skall äga motsvarande tillämpning beträffande suppleanterna.

Förordnande såsom ledamot eller suppleant kan när som helst återkallas. Avgår ledamot eller suppleant, skall annan förordnas för återstående delen av den tid, för vilken den avgångne var utsedd.

Ledamöter och suppleanter skola vara svenska medborgare. Ej må uppdraget utövas av den, som är omyndig eller i konkurstillstånd.

Kungl. Maj:t äger meddela föreskrifter angående när nämnden är att anse som beslutför samt angående inkallandet av suppleanter så ock de föreskrifter i övrigt som finnas erforderliga för nämndens verksamhet.

II. Om skyldighet att föra anteckningar, m. m.

20 §.

Den som enligt denna förordning är skyldig att avgiva deklARATION eller annan uppgift till ledning för egen taxering eller ock uppgift till ledning för annans taxering är jämväl skyldig att i skäligen omfattning genom räkenskaper, anteckningar eller på annat lämpligt sätt sörja för att underlag finnes för deklARATIONS- eller uppgiftsskyldighetens fullgörande och för kontroll därav.

Om skyldighet i vissa fall att föra räkenskaper är stadgat i bokföringslagen och förordningen om skyldighet för vissa idkare av jordbruk eller skogsbruk att föra räkenskaper såsom underlag för taxering.

21 §.

Har deklARATION ej avgivits eller kan, på grund av brister i deklARATION eller bristfälligt underlag för sådan, skattskyldigs inkomst av viss förvärvskälla icke tillförlitligen beräknas, skall inkomsten uppskattas efter vad med hänsyn till föreliggande omständigheter såsom verksamhetens art och omfattning finnes skäligt.

III. Om skyldighet att avlämna självdeklARATION

22 §.

1 mom. Nedannämnda skattskyldiga äro, där ej annat följer av stadgandet i 3 mom., skyldiga att utan anmaning till ledning för egen taxering avlämna deklARATION (*självdeklARATION*), nämligen:

1) aktiebolag och ekonomisk förening ävensom sådan stiftelse, fond eller inrättning som har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen,

2) annan juridisk person, om dess bruttointäkter av en eller flera förvärvskällor under beskattningsåret uppgått till sammanlagt minst 100 kronor,

3) fysisk person, vilkens bruttointäkter av en eller flera förvärvskällor under beskattningsåret uppgått, om han varit bosatt här i riket under hela beskattningsåret, till sammanlagt minst 1 200 kronor och eljest till sammanlagt minst 100 kronor,

4) fysisk eller juridisk person, vilkens tillgångar av den art, som anges i 3 § 1 mom. förordningen om statlig förmögenhetsskatt, vid beskattningsårets utgång haft ett värde överstigande 50 000 kronor eller, såvitt angår sådan juridisk person som avses i 6 § 1 mom. b) nämnda förordning, 5 000 kronor, samt

5) fysisk eller juridisk person, för vilken garantibelopp för fastighet skall upptagas såsom skattepliktigt inkomst.

Vid bedömandet av fysisk eller juridisk persons deklarationsskyldighet enligt punkterna 2)–4) skall hänsyn icke tagas till sådan inkomst eller förmögenhet, för vilken den fysiska eller juridiska personen icke är skattskyldig enligt kommunalskattelagen, förordningen om statlig inkomstskatt eller förordningen om statlig förmögenhetsskatt.

Hava makar, som ingått äktenskap före ingången av beskattningsåret och levt tillsammans under större delen därav, var för sig haft inkomst eller förmögenhet, skall vardera makens deklarationsskyldighet bedömas med hänsyn till makarnas och boets sammanlagda inkomst och förmögenhet.

Skall skattskyldig enligt förordningen om statlig förmögenhetsskatt taxeras för förmögenhet, som tillhör barn eller annan, skall hänsyn därtill tagas vid deklarationsskyldighetens bedömande.

Vid tillämpning av vad i första stycket vid 3) är stadgat, skall svensk medborgare, som under beskattningsåret tillhört svensk beskickning hos utländsk makt eller lönat svenskt konsulat eller beskickningens eller konsulatets betjäning och som på grund av sin tjänst varit bosatt utomlands, anses hava varit bosatt här i riket. Detsamma skall gälla sådan persons hustru samt barn under 18 år, därest de varit svenska medborgare och bott hos honom. Person, som under beskattningsåret tillhört främmande makts härvarande beskickning eller lönade konsulat eller beskickningens eller konsulatets betjäning och som icke varit svensk medborgare, så ock sådan persons hustru, barn under 18 år och enskilda tjänare, därest de bott hos honom och icke varit svenska medborgare, anses däremot vid tillämpningen av vad i första stycket vid 3) är stadgat icke hava varit här i riket bosatta.

I fråga om deklarationsskyldighet för oskift dödsbo efter skattskyldig,

som avlidit under beskattningsåret, skall tillämpas vad som skolat gälla för den avlidne.

2 mom. Efter anmaning är jämväl den, som icke på grund av bestämmelserna i 1 mom. har deklarationsskyldighet, skyldig avgiva självdeklaration.

3 mom. Lapp är ej skyldig avgiva deklaration för inkomst av renskötsel eller i sådan rörelse nedlagd förmögenhet, och skall förty vid tillämpning av bestämmelserna i 1 mom. första stycket vid 3) och 4) så anses, som om dylik inkomst eller förmögenhet ej vore underkastad beskattning. Önskar lapp avgiva uppgift om inkomst eller förmögenhet, som nu sagts, må uppgift härom lämnas i självdeklaration, vilken avlämnas i vanlig ordning, eller ock särskild uppgift angående renskötsel avgivas på sätt i 32 § stadgas.

23 §.

Självdeklaration skall avgivas på heder och samvete samt avfattas å blankett enligt fastställt formulär. Dock må, där deklaration infordrats jämlikt 22 § 2 mom., de erforderliga upplysningarna meddelas muntligen inför taxeringsnämndens ordförande eller dess taxeringsassistent, som har att införa desamma å deklarationsblankett och därå taga den deklarationsskyldiges underskrift.

24 §.

1 mom. Självdeklaration är dels *allmän självdeklaration*, dels *särskild självdeklaration*.

2 mom. Deklarationsskyldig, som icke är fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, skall avgiva *allmän självdeklaration* inom det län, där han är skattskyldig till statlig inkomstskatt eller statlig förmögenhetsskatt. Sådan deklarationsskyldig skall därjämte avgiva *särskild självdeklaration* i varje annat län, inom vilket han är skattskyldig till kommunal inkomstskatt. Här avsedd deklarationsskyldig, som icke är skattskyldig till statlig inkomstskatt eller statlig förmögenhetsskatt, skall avgiva särskild självdeklaration i varje län, inom vilket han är skattskyldig till kommunal inkomstskatt.

Särskild självdeklaration skall dock i fall av behov efter anmaning avgivas jämväl inom det län, där allmän självdeklaration avgives, ävensom i flera exemplar.

3 mom. Deklarationsskyldig, som är fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse och som är skattskyldig till statlig inkomstskatt eller statlig förmögenhetsskatt, skall avgiva dels i den kommun, där han var mantalsskriven för året näst före taxeringsåret eller, utan att hava varit mantalsskriven, är skattskyldig till sådan skatt, *allmän självdeklaration* till ledning vid taxering till nämnda skatter och till kommunal inkomstskatt i samma kommun, dels i varje annan kommun, där han är skattskyldig till kommunal inkomstskatt, *särskild självdeklaration* till ledning vid taxering

till sådan skatt. Här avsedd deklarationsskyldig, som icke är skattskyldig till statlig inkomstskatt eller statlig förmögenhetsskatt, skall avgiva *särskild självdeklaration* i varje kommun, där han är skattskyldig till kommunal inkomstskatt.

25 §.

Allmän självdeklaration skall upptaga:

1) den skattskyldiges namn och postadress, hemortskommun, där sådan finnes, och hemvist därstädes samt nummer å för honom utfärdad debetsedel å preliminär skatt för året näst före taxeringsåret ävensom beträffande utlänning nationalitet, beträffande utländsk juridisk person det land, där styrelsen haft sitt säte, samt beträffande skattskyldig, som allenast under någon del av beskattningsåret varit i riket bosatt, uppgift om den tid, han sålunda haft bostad härstädes,

2) alla förvärvskällor, beträffande vilka skattskyldighet för beskattningsåret åligger den skattskyldige; och skall därvid i fråga om förvärvskälla, i vilken skattepliktig fastighet ingått, särskilt angivas dels beskaffenheten av den skattskyldiges innehav av fastigheten, dels fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret eller, om sådant värde det året icke varit fastigheten åsatt, dess eljest antagliga värde vid taxeringsårets ingång, dels ock, därest fastigheten icke ingått i förvärvskällan under hela beskattningsåret eller fastigheten ingått däri endast till viss del, huru lång tid eller till vilken del fastigheten sålunda ingått i förvärvskällan,

3) de intäkter och de avdrag, som äro att hänföra till varje förvärvskälla,

4) de allmänna avdrag, som den skattskyldige yrkar få tillgodonjuta vid taxeringen,

5) den skattskyldiges tillgångar och skulder vid slutet av beskattningsåret, ändå att förmögenheten icke uppgår till skattepliktigt belopp, dock endast om och i den mån skattskyldighet för förmögenhet åligger honom,

6) beloppet av den preliminära skatt, som genom skatteavdrag erlagts för året näst före taxeringsåret, ävensom

7) garantibelopp, vilket skall upptagas såsom skattepliktig inkomst för den skattskyldige i dennes hemortskommun.

Allmän självdeklaration skall därjämte innehålla de uppgifter, som för särskilda fall föreskrivas i denna förordning.

Har skattskyldig under beskattningsåret varit gift, skall han jämväl uppgiva sådan boets eller andra makens inkomst och förmögenhet, över vilken förvaltningen rättsligen tillkommit honom. Åligger skattskyldigheten andra maken, skall uppgiften lämnas å särskild blankett. Då skattskyldig skall taxeras för barns eller annans förmögenhet, skall uppgift lämnas jämväl om sådan förmögenhet.

Belopp, som upptagas i självdeklaration, skola utföras i hela krontal, så att överskjutande öretal bortfalla.

26 §.

Därest inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet redovisas enligt bokföringsmässiga grunder med räkenskapsavslutning medelst vinst- och förlustkonto, skall självdeklaration utöver vad eljest är föreskrivet innehålla:

- 1) uppgift, såvitt angår rörelse, om storleken av omsättningen,
- 2) uppgifter huru värdesättningen å lager samt fordringar skett,
- 3) uppgift huru det bokföringsmässiga vinstresultatet justerats till överensstämmelse med de för den skattemässiga inkomstberäkningen stadgade grunderna,
- 4) uppgifter rörande i räkenskaperna gjorda avdrag för värdeminskning,
- 5) uppgifter rörande gjorda avdrag för avsättningar till pensions- eller andra personalstiftelser eller till fonder eller stiftelser av annat slag,
- 6) uppgift om vad den skattskyldige i varor, penningar eller annat uttagit ur näringsverksamheten eller annorledes använt för bestridande av levnadskostnader eller eljest för utgifter, som icke äro hänförliga till omkostnader i verksamheten, så ock om andra förmåner som den skattskyldige åtnjutit av rörelsen eller jordbruksfastigheten,
- 7) uppgift om belopp, som vid inkomstberäkningen avdragits såsom rese- och representationskostnader, i den mån sådant belopp icke utgivits till anställda och upptagits å kontrolluppgifter rörande dessas förmåner, dock att, därest lämnandet är förenat med synnerliga svårigheter, uppgiften skall lämnas först efter anmaning, samt
- 8) uppgift om verkställda nedskrivningar av värdet å rättigheter till leverans av omsättningstillgångar samt maskiner och andra inventarier.

Redovisas inkomst av rörelse enligt bokföringsmässiga grunder men utan räkenskapsavslutning medelst vinst- och förlustkonto, skall beträffande innehållet i självdeklaration i tillämpliga delar gälla vad ovan sägs.

Vad i denna paragraf stadgas skall av försäkringsanstalt, såvitt angår livförsäkringsrörelse, iakttagas allenast i vad gäller uppgifter om huru värdesättningen å lager samt fordringar skett; härutöver skall iakttagas vad i 27 § sägs om skyldighet att lämna där avsedda uppgifter.

27 §.

Inländsk försäkringsanstalt, som är skattskyldig för inkomst av försäkringsrörelse, skall i allmän självdeklaration jämväl meddela uppgift i de avseenden, som omförmälas i anvisningarna till 30 § kommunalskattelagen. Motsvarande gäller beträffande utländsk försäkringsanstalt, som här i riket drivit livförsäkringsrörelse, dock endast såvitt angår den till nämnda rörelse hänförliga verksamheten.

Med inländsk försäkringsanstalt förstås i denna förordning, förutom försäkringsbolag, jämväl sådan understödsförening, vilken enligt sina stadgar äger meddela annan kapitalförsäkring än sådan som omfattar kapitalunderstöd å högst 500 kronor för medlem.

Utländsk försäkringsanstalt, som här i riket drivit försäkringsrörelse, skall i allmän självdeklaration lämna uppgift å premieinkomsten här i riket, fördelad å dels livförsäkring, dels sjöförsäkring, dels trafikförsäkring, dels sjuk-, olycksfalls- och brandförsäkring och dels annan försäkring, samt uppgift å den eller de kommuner, där sysslomannen (generalagenten) haft kontor, ävensom, då flera kontor funnits, uppgift å de vid varje kontor influtna premieinkomsterna, fördelade på nämnda olika slag av försäkring. Beträffande annan än till livförsäkring hänförlig verksamhet föreligger icke skyldighet för utländsk försäkringsanstalt att lämna uppgifter om intäkter och avdrag i förvärvskällan.

28 §.

Särskild självdeklaration skall för den kommun, deklarationen avser, innefatta de uppgifter, som erfordras för taxeringen inom kommunen; och skall om sådan deklaration i tillämpliga delar gälla vad om allmän självdeklaration är stadgat.

29 §.

Är skattskyldigs inkomst enligt kommunalskattelagens bestämmelser om beskattningsort att hänföra till mer än en kommun, skall i *allmän* eller *särskild självdeklaration* lämnas de uppgifter, som erfordras för tillämpning av bestämmelserna i 56—59 §§ kommunalskattelagen.

Vad i första stycket sägs skall äga motsvarande tillämpning i fall där skattskyldigs inkomst jämligt 60 § kommunalskattelagen skall fördelas å olika administrativa områden inom samma kommun.

30 §.

1 mom. Vid självdeklaration för deklarationsskyldig, som under beskattningsåret varit skyldig föra räkenskaper eller som, utan att sådan skyldighet förelegat, under beskattningsåret fört räkenskaper i av honom bedriven rörelse, skall fogas bestyrkt avskrift av balansräkning för beskattningsåret och balansräkning för det närmast föregående räkenskapsåret samt av vinst- och förlusträkning för beskattningsåret, om sådan räkning ingått i bokföringen. Har i bokföringen intagits särskilt balanskonto eller vinst- och förlustkonto och avviker sådant konto från räkning som nyss sagts, skall vid deklarationen jämväl fogas bestyrkt avskrift av kontot.

Vid självdeklaration, som ovan sägs, skola vidare fogas uppställningar enligt fastställt formulär med uppgifter erforderliga för tillämpning av gällande bestämmelser rörande avdrag för värdeminskning så ock utdrag av räkenskaperna till styrkande av dessa uppgifter.

För aktiebolag, ekonomisk förening och ömsesidigt försäkringsbolag skall avlämnas bestyrkt avskrift eller tryckt exemplar av förvaltnings- och revisionsberättelser, som avgivits för beskattningsåret.

För inländsk försäkringsanstalt skall avlämnas bestyrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som utvisar, huru vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen för beskattningsåret slutgiltigt fastställts samt huru vinsten för samma år disponerats. Vad sålunda stadgats skall dock icke gälla beträffande försäkringsanstalt, som drivit enbart livförsäkringsrörelse.

2 mom. Idkare av jordbruk eller skogsbruk, vilken påyrkar att bli taxerad för inkomst av jordbruksfastighet enligt bokföringsmässiga grunder, skall senast tre månader före ingången av det första beskattningsår, för vilket taxering skall ske enligt sådana grunder, göra anmälan härom till taxeringsintendenten i det län, där jordbruksfastigheten är belägen.

31 §.

1 mom. Envar bör, utöver vad deklarationsformuläret föranleder, meddela de upplysningar till ledning för egen taxering, som kunna vara av betydelse för åsättande av en riktig taxering.

2 mom. Efter anmaning är envar skyldig att i den omfattning, som i anmaningen angivits, meddela de ytterligare upplysningar, som finnas erforderliga för kontroll av egen deklarations riktighet eller eljest för egen taxering. Dylika upplysningar skola lämnas skriftligen, där ej annat angivits i anmaningen.

32 §.

Särskild uppgift angående renskötsel, som avses i 22 § 3 mom., skall avfattas å blankett enligt fastställt formulär. Sådan uppgift bör senast den 31 januari avlämnas antingen i den ordning, som i 35 § sägs, eller ock till ordningsmannen i den lappby, uppgiftslämnaren tillhör.

Det åligger ordningsman i lappby att granska till honom avlämnade uppgifter samt å desamma anteckna ej mindre det antal egna renar och skötesrenar, som för den skattskyldige finnes upptaget i senast upprättade renlängd, än även de övriga upplysningar och erinringar, som han finner av omständigheterna påkallade. Uppgifterna skola därefter av ordningsmannen senast den 15 februari eller, om uppgift senare avlämnas, inom en vecka efter avlämnandet översändas till den lokala skattemyndigheten.

33 §.

Är stiftelse eller förening helt eller delvis frikallad från skattskyldighet, skall i fall som nedan angivas särskild uppgift avlämnas rörande inkomst och förmögenhet, som icke i självdeklaration uppgivits till beskattning.

Uppgiftsskyldighet, som i första stycket sägs, åligger

- 1) pensionsstiftelse,
- 2) jämlikt lagen om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser bildad stiftelse för arbetslöshetsunderstöd, sjukhjälp eller hjälp vid olycksfall,

3) stiftelse som har till huvudsakligt ändamål att under samverkan med militär eller annan myndighet stärka rikets försvar,

4) stiftelse som har till huvudsakligt ändamål att, utan begränsning till viss familj, vissa familjer eller bestämda personer, främja vård och uppfostran av barn eller lämna understöd för beredande av undervisning eller utbildning eller utöva hjälpverksamhet bland behövande eller främja vetenskaplig forskning, ävensom

5) förening som, utan att den i sin verksamhet tillgodoser medlemmarnas ekonomiska intressen, huvudsakligen verkar för ändamål av den art, som anges vid 3) eller 4).

Uppgift avfattas å blankett enligt fastställt formulär och skall upptaga inkomster och utgifter under räkenskapsår, som gått till ända närmast före den 1 mars under taxeringsåret, samt tillgångar och skulder vid nämnda räkenskapsårs början och slut, ävensom upplysning om de omständigheter, vilka anses böra föranleda frikallelse från skattskyldighet.

Uppgift avlämnas varje år senast den 31 mars till länsstyrelsen i det län, där stiftelsens eller föreningens förvaltning huvudsakligen utövats, där icke taxeringsintendenten i länet på därom gjord framställning medgivit befrielse tills vidare från nämnda skyldighet.

Det åligger stiftelse eller förening, som i denna paragraf avses, att efter anmaning meddela de ytterligare upplysningar, som kunna erfordras för bedömandet av stiftelsens eller föreningens skattskyldighet.

34 §.

1 mom. Självdeklaration, som skall avgivas utan anmaning, skall, för så vitt ej annat följer av vad här nedan stadgas, vara avlämnad senast den 15 februari under taxeringsåret.

Staten, landstingskommun, kommun och annan dylik menighet må åtnjuta anstånd med självdeklarations avlämnande till den 31 mars.

Den som nästföregående år varit skyldig föra räkenskaper må tillgodojuta liknande anstånd, därest räkenskapsåret gått till ända senare än den 31 oktober året näst före taxeringsåret.

Vad i nästföregående stycke är sagt skall hava motsvarande tillämpning å delägare i vanligt handelsbolag, kommanditbolag eller rederi.

2 mom. På ansökan av deklarationsskyldig, som visar att i följd av hans förvärvskällors särskilda beskaffenhet eller verksamhetens mera betydande omfattning eller annan omständighet av säregen beskaffenhet hinder möter att avlämna självdeklaration inom föreskriven tid, må genom särskilt beslut utsättas annan tid, inom vilken självdeklarationen skall vara avlämnad.

Ansökan som i första stycket avses göres hos taxeringsintendenten i det län, där sökanden är skattskyldig till statlig inkomstskatt eller statlig förmogenhetsskatt. Föreligger ej sådan skattskyldighet för sökanden, göres

ansökningen hos taxeringsintendenten i det län, där självdeklarationen skall avlämnas.

Mot taxeringsintendentens beslut må talan ej föras.

3 mom. I 30 § 1 mom. tredje och fjärde styckena omförmälda handlingar skola avlämnas samtidigt med och fogas vid den eller de självdeklarationer, som den skattskyldige avgiver. Möter hinder därför, skola handlingarna avlämnas inom två veckor efter det desamma upprättats.

4 mom. Självdeklaration och annan uppgift eller upplysning till ledning vid egen taxering, som skall avgivas på grund av anmaning, avlämnas inom den tid, som i anmaningen förelägges; dock att skyldighet icke föreligger att på grund av anmaning avlämna självdeklaration eller uppgift å tidigare dag än handlingen skolat avlämnas utan anmaning.

35 §.

Självdeklaration, som avgives utan anmaning, skall, jämte tillhörande handlingar, avlämnas till länsstyrelsen eller till lokal skattemyndighet eller landsfiskal i det län, där taxeringen skall äga rum, eller ock till ordföranden i vederbörande taxeringsnämnd.

Har på föranstaltande av eller i samråd med länsstyrelsen i kommun vidtagits särskild anordning för mottagande av deklarerationer, må deklareration till ledning för taxering inom länet i enlighet därmed avlämnas.

36 §.

Deklarationsskyldig, från vilken självdeklaration icke inkommit inom föreskriven tid, må anmanas att avgiva självdeklaration.

Är avlämnad självdeklaration icke så upprättad, som i denna förordning föreskrives, må den deklarerationsskyldige anmanas att inkomma med felande uppgift eller, där deklarerationen är i väsentliga avseenden bristfällig, med ny, på behörigt sätt upprättad deklareration.

Innan anmaning utfärdas, bör den deklarerationsskyldige, om detta kan ske utan olägenhet, på lämpligt sätt erinras om deklarerationsskyldigheten.

IV. Om kontrolluppgifter och andra uppgifter för annans taxering

37 §.

1 mom. Till ledning vid inkomsttaxering skola varje år utan anmaning uppgifter (*kontrolluppgifter*) för nästföregående kalenderår avlämnas på sätt framgår av följande uppställning:

Uppgiftsskyldig

1. a) Statlig och kommunal myndighet,

b) aktiebolag, ekonomisk förening, fond, stiftelse och annan juridisk person än dödsbo,

c) fysisk person och dödsbo, som bedrivit rörelse eller jordbruk, däri inbegripet skogsbruk, i fråga om förmåner, som utgått från sådan förvärvskälla, samt

d) fysisk person och dödsbo, som innehaft annan fastighet, i fråga om förmåner, som utgått från sådan förvärvskälla.

Vem uppgiften skall avse

Den som hos den uppgiftsskyldige innehaft anställning eller uppdrag eller utfört tillfälligt arbete eller som av den uppgiftsskyldige åtnjutit pension, livränta eller periodiskt utgående ersättning, ävensom den som åtnjutit förmån från personalstiftelse eller annan stiftelse.

Vad uppgiften skall avse

Avlöning, arvode, annan ersättning eller förmån, oavsett huruvida denna utgått konstant eller såsom naturaförmån samt oavsett om densamma utgör ersättning för kostnader, som mottagaren haft att bestrida. Har mottagaren haft att erlægga vederlag för åtnjuten naturaförmån, skall uppgiften om förmånen och vederlaget lämnas.

Undantag:

a) folkpension,

b) ersättning och förmån i anledning av tillfälligt arbete, om det som mottagaren sammanlagt åtnjutit haft ett lägre värde än 100 kronor för hela året,

c) ersättning och förmån till någon i anledning av tillfälligt arbete å annan fastighet än jordbruksfastighet, om vad som sammanlagt utgivits har lägre värde än 500 kronor för hela året och det icke utgör avdragsgill omkostnad i förvärvskällan rörelse,

d) utbetalning till rörelseidkare, som enligt lag varit bokföringsskyldig, av ersättning för tillfälligt arbete, om ersättningen utgör intäkt av rörelse för mottagaren,

e) av statlig myndighet utgiven förmån, som icke utgör skattepliktig intäkt för mottagaren,

f) förmåner i annat än penningar, om det som mottagaren i sådant hänseende sammanlagt från den uppgiftsskyldige åtnjutit, efter avdrag för vederlag, uppenbarligen haft ett värde icke överstigande 400 kronor för helt år räknat,

g) ersättning för resa i tjänsten, motsvarande gjorda utlägg som sammanlagt icke

<i>Uppgiftsskyldig</i>	<i>Vem uppgiften skall avse</i>	<i>Vad uppgiften skall avse</i>
2. Fysisk person som varit skyldig att verkställa skatteavdrag enligt uppbördsförordningen.	Den å vilkens inkomst skatteavdrag skolat verkställas.	överstiga 500 kronor, trakta- mentsersättning vid vistelse i tjänsten utom tjänstgörings- orten med sammanlagt högst 500 kronor och representa- tionsersättning, motsvarande gjorda utlägg, sammanlagt icke överstigande 500 kronor, samt h) förmån från stiftelse, om vad som utgivits uppen- barligen icke utgör skatteplik- tig intäkt för mottagaren.
3. Försäkringsanstalt och understödsförening.	Den som från anstalten eller föreningen uppburit belopp, ej understigande 200 kronor för hela året, på grund av försäkring av den art att skatteplikt för beloppet föreligger.	Utgivet belopp.
4. Den som utbetalt royalty eller periodiskt utgående avgift för rättighet av goodwill's natur, såsom varumärke, firmanamn o. dyl., eller för utnyttjande av patent, mönster o. dyl.	Den till vilken royaltyn eller avgiften utbetalts.	Det utbetalda beloppet.
5. Den som bedrivit verksamhet, vari ingått inköp av jordbruks- eller trädgårdsprodukter eller husdjur eller från husdjur erhållna produkter, allt i den mån Kungl. Maj:t därom förordnat.	Den från vilken inköp skett.	Utgivet vederlag i penning- ar, naturaprodukter eller an- nat. <i>Undantag:</i> vederlag som gottgjorts bokföringsskyldig rörelseidkare.
6. Den som bedrivit verksamhet, vari ingått förvärv av avverkningsrätt eller inköp av virke eller andra skogseffekter, allt i den mån	Den som ägt eller brukat fastighet, från vilken upplåtelse av avverkningsrätt eller försäljning av skogseffekter ägt rum.	Vederlag som utgivits eller gottgjorts, ävensom vederlag, om vars utgivande under senare år avtal träffats.

Uppgiftsskyldig

Vem uppgiften skall avse

Vad uppgiften skall avse

Kungl. Maj:t därom förordnat.

7. Den som bedrivit förmedlingsverksamhet eller annan därmed jämförlig verksamhet, allt i den mån Kungl. Maj:t därom förordnat.

Den som genom verksamheten erhållit anställning, uppdrag eller tillfälligt arbete eller ock försålt egendom.

Ersättning eller vederlag som förmedlats eller varom uppgift eljest finnes tillgänglig.

2 mom. Vid avlämnande av uppgifter, varom stadgas i 1 mom., skall iakttagas följande.

Avser sådan förmån, varom i 1 mom. första och andra punkterna förmäles, endast en del av året, skall upplysning meddelas om den tidrymd, för vilken förmånen utgått.

I kontrolluppgift, som upptager särskild resekostnads- och traktamentsersättning, skall angivas beloppet av dels resekostnadsersättning och dels traktamentsersättning jämte antalet dagar för vilka traktamentsersättning utgått.

Därest vid avlönings utbetalande avdrag skett för löntagares eller hans efterlevandes pensionering, skall i kontrolluppgiften upptagas bruttolön och vad som avdragits.

Har arbetsgivare uppburit den anställde tillkommande ersättning på grund av försäkring i allmän sjukkasse, skall angivas jämväl beloppet av vad sålunda uppburits.

I kontrolluppgift skall särskilt för sig upptagas sådant skatteavdrag, som skett för uttagande av preliminär A-skatt.

Särskild uppgiftshandling skall avlämnas för varje person, varom fråga är. Därvid skall fullständigt angivas personens namn, hemvist och bostadsadress. Där så kan ske, bör uppgift lämnas jämväl om hans födelseår ävensom om numret å utfärdad debetsedel å preliminär skatt för året näst före taxeringsåret.

Uppgift skall avfattas å blankett enligt fastställt formulär eller å annan för ändamålet lämpad blankett.

3 mom. Skall annan än statlig eller kommunal myndighet jämlikt 1 mom. första punkten avlämna uppgifter till ett antal understigande tjugufem, skall vid uppgifterna fogas ett särskilt sammandrag över dessa, upptagande namn å den eller de personer, varom fråga är, ävensom beträffande envar av dem uppgift angående belopp, som utbetalts, och förmån, som i övrigt åtnjutits.

4 mom. Uppgifterna skola avlämnas senast den 31 januari under taxeringsåret i den ordning, som gäller för avlämnande av självdeklaration. Uppgifter, som avses i 1 mom. punkterna 5—7, skola dock avlämnas till länsstyrelsen i det län, där uppgiftslämnaren är bosatt. I fall, som avses i

3 mom., skall därjämte iakttagas, att uppgifterna jämte därtill hörande sammandrag städse skola avlämnas till myndighet, hos vilken arbetsgivarens allmänna självdeklaration må avlämnas.

Uppgifterna skola vid avlämnandet vara ordnade kommunvis eller, om i kommun ingå flera församlingar, församlingsvis och skall medelst särskilda omslag eller annorledes vara tydligt utmärkt, vilken kommun eller församling varje grupp av uppgifter avser.

38 §.

1 mom. Vanligt handelsbolag, kommanditbolag och rederi för registreringspliktigt fartyg skall varje år till ledning för delägares taxering utan anmaning avlämna följande uppgifter angående bolaget eller rederiet, nämligen

a) för varje kommun, där delägare är skattskyldig till statlig inkomstskatt och statlig förmögenhetsskatt: uppgift, särskilt för varje sådan delägare, vilken uppgift skall avfattas enligt reglerna för allmän självdeklaration och tillika innehålla upplysning om den delägaren tillkommande andelen av bolagets eller rederiets inkomst och värdet av hans andel eller lott i bolaget eller rederiet; samt

b) för varje kommun, dit någon av bolaget eller rederiet innehavd förvärvskälla är att hänföra: uppgift, avfattad enligt reglerna för särskild självdeklaration, med upplysning tillika om den andel av inkomsten, som å varje delägare belöper.

Äro bolagets eller rederiets samtliga delägare skattskyldiga till statlig inkomstskatt och statlig förmögenhetsskatt i samma kommun, skall dock uppgift, som i b) avses, icke lämnas för den kommunen.

Finnes inom kommun administrativt område, inom vilket menighet äger utöva beskattningsrätt, skola vid avlämnande av uppgifter som ovan sägs i förekommande fall jämväl lämnas erforderliga uppgifter för tillämpning av bestämmelserna i 60 § kommunalskattelagen.

Vid uppgift, som i denna paragraf sägs, skola fogas i 30 § 1 mom. första och andra styckena omförmälda handlingar.

2 mom. Uppgifter enligt 1 mom. skola vara avlämnade senast den 15 februari under taxeringsåret; dock må bolag eller rederi, som varit skyldigt att föra räkenskaper och vars räkenskapsår gått tillända senare än den 31 oktober under året före taxeringsåret, åtnjuta anstånd med uppgifternas avlämnande till den 31 mars under taxeringsåret.

Uppgifterna skola avlämnas i den ordning, som gäller för avlämnande av självdeklaration.

39 §.

1 mom. I särskilda fall skola efter anmaning kontrolluppgifter för nästföregående kalenderår avlämnas på sätt framgår av följande uppställning:

<i>Uppgiftsskyldig</i>	<i>Vem uppgiften skall avse</i>	<i>Vad uppgiften skall avse</i>
1. Den som enligt 37 § 1 mom. första punkten är skyldig att utan anmaning avlämna kontrolluppgift.	Den som hos den uppgiftsskyldige innehaft anställning eller uppdrag eller utfört tillfälligt arbete.	Åtnjutna förmåner, därest icke uppgiftsskyldighet utan anmaning föreligger, med upplysning, då förmånerna avse kortare tid än helt år, om den tidrymd, för vilken de åtnjutits.
2. Den som för arbetslag eller liknande grupp av personer i en summa uppburit visst avlöningsbelopp såsom ackordsöverskott eller dylikt för att fördelas inom laget eller gruppen.	Medlem av arbetslaget eller gruppen.	Till medlem utgivet belopp.
3. Bankaktiebolag, sparbank eller annan penninginrättning.	Namngiven skattskyldig.	Gottgjord ränta ävensom beloppet av den skattskyldiges inestående medel vid viss angiven tidpunkt.
4. Annan än penninginrättning, därest vederbörande under nästföregående år utbetalt gäldränta eller haft skuld, när fråga ej är om lån mot obligationer, förlagsbevis eller andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar.	Varje borgenär.	Borgenärens namn och hemvist, gäldräntans belopp under föregående år och skulden vid viss angiven tidpunkt.
5. Fysisk eller juridisk person, som haft fordran.	Namngiven skattskyldig.	Ränteinkomst från den skattskyldige ävensom beloppet av den skattskyldiges skuld vid viss angiven tidpunkt.
6. Försäkringsanstalt eller understödsförening.	Namngiven skattskyldig.	Arten av uppgiven försäkring, beloppet av premie eller annan avgift, tid då sådan mottagits, samt värdet och arten av åtnjutna förmåner, som icke enligt annan föreskrift uppgivits.
7. Den som bedrivit jordbruk, skogsbruk eller rörelse.	Namngiven annan näringsidkare.	Belopp för vilket den uppgiftsskyldige under viss angiven tid köpt eller sålt va-

Uppgiftsskyldig

Vem uppgiften skall avse

Vad uppgiften skall avse

ror, därest beloppet i säljarens eller köparens hand är skattepliktig intäkt eller avdragsgill utgift, med angivande där så begäres av varuslag och myckenhet, verkställda likvider, så ock av belopp å provision eller annat, som utgjort sådan intäkt eller utgift.

Undantag: belopp avseende köp eller försäljning av varor över disk och liknande fall, där uppgiftsskyldigheten uppenbarligen icke kan fullgöras.

8. Den som bedrivit förmedlingsverksamhet eller därmed jämförlig verksamhet, om uppgift icke skolat lämnas utan anmaning.

Namngiven skattskyldig.

Ersättning eller vederlag som förmedlats eller varom uppgift eljest finnes tillgänglig.

2 mom. Den som bedrivit jordbruk, skogsbruk eller rörelse är skyldig att, ändå att mottagarna icke i anmaningen namngivas, avlämna följande uppgifter:

a) uppgift om belopp, som han utbetalt till andra näringsidkare, i den mån beloppen äro av beskaffenhet att i mottagarens hand utgöra intäkt av jordbruksfastighet eller av rörelse och uppgift därom icke skolat lämnas på grund av annan föreskrift i denna förordning, med upplysning tillika om mottagarens namn och adress, samt

b) uppgift om belopp, för vilka han under viss angiven tid sålt varor till andra näringsidkare, i den mån beloppen äro av beskaffenhet att i köparens hand utgöra avdragsgill utgift, med upplysning tillika om köparens namn och adress.

Vad i detta moment stadgas om näringsidkares uppgiftsskyldighet skall ej avse köp eller försäljning av varor över disk och liknande fall, där uppgiftsskyldigheten uppenbarligen icke kan fullgöras.

3 mom. Bankaktiebolag, sparbank eller annan penninginrättning är skyldig att efter anmaning lämna uppgift om namngiven persons insättningar och uttag under viss tid.

4 mom. Har någon enligt denna paragraf anmanats avlämna uppgift och avser uppgiften förhållande, varom han har att iakttaga tystnad, eller anser han att särskilda omständigheter eljest kunna åberopas för att uppgiften ej kommer till annans kännedom, må länsstyrelsen, på framställning av

den som anmanats, när synnerliga skäl föranleda därtill, befria honom från skyldighet att lämna uppgiften.

Mot länsstyrelsens beslut må talan ej föras.

40 §.

Bankaktiebolag, sparbank eller annan penninginrättning åligger, utöver vad eljest i denna förordning stadgas, att efter förordnande av Kungl. Maj:t, i den omfattning och ordning som angives vid förordnandets meddelande, lämna uppgift om storleken av insättares ränteinkomst under viss angiven tid och beloppet av insättares inestående medel vid viss angiven tidpunkt samt om insättares fullständiga namn och senast för inrättningen kända bostadsadress ävensom, därest annan än räkningshavare äger förfoga över räkningen, uppgift om den sålunda berättigades fullständiga namn och senast för inrättningen kända bostadsadress.

41 §.

Aktiebolag är pliktigt att efter anmaning till ledning vid värdesättning av aktier i bolaget avlämna uppgift enligt fastställt formulär rörande bolagets tillgångar och skulder jämte andra omständigheter av betydelse för värdesättningen. Motsvarande skyldighet åligger ekonomisk förening.

42 §.

1 mom. Har medlem av bostadsförening eller delägare i bostadsaktiebolag under hela eller större delen av beskattningsåret helt eller till övervägande del till annan upplåtit honom i nämnda egenskap tillkommande lägenhet, skall till ledning för medlemmens eller delägarans taxering varje år av föreningen eller bolaget lämnas uppgift om beloppet av medlemmens eller delägarans inbetalningar till föreningen eller bolaget och huru mycket därav som utgör kapitaltillskott ävensom angående värdet av medlemmens eller delägarans andel i föreningens eller bolagets behållna förmögenhet. Omförmälda uppgift skall utan anmaning avlämnas senast den 15 februari under taxeringsåret i den ordning, som gäller för avlämnande av självdeklaration.

Uppgiften skall avfattas å blankett enligt fastställt formulär.

2 mom. Efter anmaning åligger det bostadsförening eller bostadsaktiebolag att även beträffande andra medlemmar eller delägare än som avses i 1 mom. i den omfattning, som i anmaningen angives, avlämna uppgift angående värdet av medlems eller delägarans andel i föreningens eller bolagets behållna förmögenhet.

3 mom. Det åligger bostadsförening eller bostadsaktiebolag att senast den 8 februari under taxeringsåret underrätta medlem eller delägare om värdet av medlemmens eller delägarans andel i föreningens eller bolagets behållna förmögenhet.

I fall som avses i 1 mom. åligger det bostadsföreningen eller bostadsaktiebolaget att senast den 8 februari under taxeringsåret tillstålla medlemmen eller delägaren uppgift angående de i berörda moment omförmälda förhållanden, i vad medlemmen eller delägaren angår.

43 §.

1 mom. Envar, som utbekommit utdelning å svenska aktier, så ock envar, som här i riket utbekommit

a) utdelning å andelar i svensk ekonomisk förening eller från utländsk juridisk person eller

b) ränta, vilken erlagts mot avlämnande av kupong eller kvitto, å obligation, förlagsbevis eller annan för den allmänna rörelsen avsedd förskrivning, är skyldig att till ledning för egen taxering vid mottagandet av utdelningen eller räntan avgiva särskild uppgift härom. Lyftes beloppet för annans räkning, och överlämnas ej därvid en av denne avgiven vederbörlig uppgift, skall uppgift i stället avgivas av den, som lyfter beloppet, och därvid uppgivas namn och hemvist å den, för vars räkning beloppet lyftes. Utbekommer någon utdelning eller ränta mot kupong, som han förvärvat utan det värdepapper kupongen tillhör, skall jämväl uppgivas namn och hemvist å den, från vilken kupongen förvärvats.

Uppgift avfattas enligt fastställt formulär och avlämnas till den, som utbetalar utdelning eller ränta. Denne skall tillse att uppgift avlämnas, innan betalning sker.

2 mom. Med uppgifter, som avgivits enligt 1 mom. och röra utdelning å svenska aktier, skall förfaras på sätt stadgas i förordningen om kupongskatt.

Övriga enligt 1 mom. avgivna uppgifter, som avse utdelning, skola för varje år senast den 31 januari nästföljande år av den som mottagit uppgifterna avlämnas i enahanda ordning som gäller för avlämnande av kontrolluppgifter, varom i 37 § 1 mom. punkterna 1—4 förmäles. Har i något fall utbetalning av utdelning skett utan att uppgiftsskyldighet vederbörligen fullgjorts, skall vid uppgifternas avlämnande lämnas upplysning härom.

Enligt 1 mom. avgivna uppgifter, som avse ränta, skola avlämnas i den mån Kungl. Maj:t så förordnar och i den ordning, som därvid av Kungl. Maj:t bestämmes. Hava avlämnade uppgifter icke inom fem år infordrats, må de förstöras.

3 mom. Kungl. Maj:t äger förordna, att även för andra fall än de, då uppgiftsskyldighet för mottagare av utdelning eller ränta jämlikt 1 mom. föreligger, uppgift till ledning vid annans taxering för inkomst eller förmögenhet skall avlämnas, av svenskt bolag eller svensk ekonomisk förening rörande utbetald utdelning samt av den, som här i riket utfärdat obligationer, förlagsbevis eller andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar, rörande utbetald ränta. Kungl. Maj:t bestämmer i sådant fall jämväl i vilken omfattning och i vilken ordning uppgift skall lämnas.

4 mom. Kungl. Maj:t må, där så kan ske utan att åsyftad kontroll efter-sättes eller då eljest särskilda omständigheter därtill föranleda, förordna om jämkning av den i 1 mom. stadgade uppgiftsskyldigheten.

5 mom. Taxeringsintendent eller, efter hans förordnande, honom under-ställd tjänsteman är berättigad att hos den, som mottagit uppgifter som i 1 mom. sägs, för taxeringskontroll taga del av dessa uppgifter. Den hos vilken uppgifterna förvaras är därvid skyldig att lämna det biträde, som erfordras för kontrollens genomförande.

44 §.

Har här i riket bosatt person eller här verksamt företag gottgjort person eller företag i utlandet belopp eller förmån, som därest det gottgjorts person eller företag här i riket skulle hava föranlett skyldighet att avlämna kontrolluppgift, skall den som utgivit beloppet eller förmånen vara skyldig att på sätt och i den omfattning Kungl. Maj:t föreskriver avlämna kontrolluppgift till ledning vid beloppets eller förmånens beskattning utom riket.

45 §.

Hava föreskrivna uppgifter till ledning vid annans taxering icke avlämnats eller icke upprättats enligt föreskrifterna i denna förordning, må den uppgiftspliktige anmanas att avlämna eller fullständiga uppgifterna.

46 §.

För taxering erforderlig, i denna förordning icke särskilt omförmäld handling eller uppgift skall, då så begäres för taxeringskontroll, tillhandahållas av statligt eller kommunalt verk, allmän inrättning eller överför-myndare.

Vad nu sagts gäller ej handling, som avses i 1—4 §§ samt 31 och 33 §§ lagen den 28 maj 1937 om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar och som ej må utlämnas till envar.

Är handling, som avses i första stycket, eljest sådan att den enligt vad därom är stadgat ej må utlämnas till envar, eller är uppgift, som där sägs, av beskaffenhet att omfattas av tystnadsplikt, må handlingen eller upp-giften tillhandahållas allenast efter framställning av taxeringsintendent som avses i 3 § andra stycket första punkten. Finnes vid prövning av sådan framställning att handlingens eller uppgiftens tillhandahållande skulle, för det allmänna eller med hänsyn till enskilds befogade intressen, lända till synnerligt men, må framställningen lämnas utan bifall.

Efter ansökan av taxeringsintendent som i nästföregående stycke sägs må Kungl. Maj:t förordna, att handling eller uppgift skall tillhandahållas ho-nom utan hinder av vad som stadgas i andra och tredje styckena.

Befattningshavare vid riksskattenämnden äger, i den mån nämndens ord-förande förordnar därom, i fråga om handlingar och uppgifter som avses i denna paragraf samma befogenhet som tillkommer här ovan avsedd taxe-ringsintendent.

V. Gemensamma bestämmelser rörande deklARATIONER och andra uppgifter

47 §.

Skyldighet att avgiva deklARATION eller annan uppgift, varom i denna förordning sägs, skall fullgöras

1) för omyndig av förmyndare eller god man, som förordnats enligt 18 kap. 1 § föräldrabalken, beträffande vad förmyndaren eller gode mannen har under sin förvaltning,

2) för sådan person, för vilken god man förordnats enligt 18 kap. 3 eller 4 § föräldrabalken, av gode mannen beträffande vad han har under sin förvaltning,

3) för avliden person och hans dödsbo av dödsbodelägare eller testaments-exekutor, som har att förvalta den dödes egendom, dock att där egendomen avträtts till förvaltning av boutredningsman, denne har att fullgöra deklARATION- eller uppgiftsskyldigheten,

4) för dödsbo, som ej längre består, av den som vid tidpunkten för dödsboets upplösning haft att förvalta boets egendom,

5) för annan deklARATION- eller uppgiftsskyldig än enskild person och dödsbo av vederbörande styrelse, förvaltning, syssloman, förvaltare eller ombud, där ej beträffande staten, landsting, kommun eller annan dylik menighet Kungl. Maj:t annorlunda förordnar, samt

6) för annan än här ovan omförmäld juridisk person, som ej längre består, av den som senast haft att förvalta dess angelägenheter.

48 §.

Blanketter till sådana deklARATIONER och uppgifter, för vilka formulär fastställas, skola kostnadsfritt tillhandahållas i den ordning Kungl. Maj:t föreskriver.

49 §.

För de fall, då i denna förordning stadgats skyldighet att efter anmaning lämna uppgift eller upplysning till ledning vid taxering, föreligger sådan skyldighet jämväl i fråga om förhållanden, som avse tid före beskattningsåret och som hava betydelse för åsättande av taxering eller eftertaxering.

50 §.

1 mom. Granskning av självdeklARATIONER må verkställas endast av ämbets- eller tjänsteman, på vilken dylik granskning till följd av bestämmelserna i denna förordning ankommer,

ordföranden och kronoombudet i taxeringsnämnden,

de ledamöter i taxeringsnämnden, som därtill utses av nämnden, samt ledamöterna i prövningsnämnden.

Sakkunnig må granska självdeklARATION, för vars behandling hans biträde påkallas.

Ordningsman i lappby och lappfogde äga verkställa granskning av självdeklaration, som lapp inom vederbörande lappby eller lappfogdedistrikt avgivit.

Vid taxeringsarbete anlitat biträde, så ock tjänsteman som avses i 16 § 2 mom. må taga del av deklaration i den omfattning, som är erforderlig för arbetets utförande.

För innehållet i självdeklaration må icke inom taxeringsnämnd lämnas vidare redogörelse än som för taxeringen erfordras. Självdeklaration må icke intagas i taxeringsnämnds eller prövningsnämnds protokoll i vidare mån än som oundgängligen erfordras.

Självdeklaration skall tillhandahållas de myndigheter, vilka i och för sin befattning böra erhålla del därav.

Självdeklaration må, på sätt Kungl. Maj:t förordnar, för statistisk bearbetning utlämnas till den ämbetsmyndighet eller tjänsteman, åt vilken Kungl. Maj:t uppdrager utförandet av sådan bearbetning.

Den som har att utföra talan för besvärshörig kommun i fråga om viss skattskyldigs taxering äger taga del av självdeklaration, som skolat ligga till grund för taxeringen.

Då besvär anförts, skall självdeklaration, som har avseende å taxeringen i fråga, biläggas besvärshandlingarna, där ej vid delgivning med menighet sådant anses vara för målets utredning obehövt. Handlingarna skola vid förekommande delgivningar inneslutas i förseglat konvolut, vilket skall förses med påskrift om innehållet och i obrutet skick tillställas den förklaringskyldige eller annan vederbörande.

I övrigt må självdeklaration, där ej annat följer av stadgande i allmän lag, icke vara för någon tillgänglig, utan att den, som avgivit deklarationen, lämnat skriftligt medgivande därtill.

2 mom. Självdeklarationer skola förvaras hos länsstyrelsen, där ej denna förordnar om förvaring hos lokal skattemyndighet. Sedan sex år förflutit, skola deklarationerna förstöras, där ej Kungl. Maj:t annorlunda föreskriver.

3 mom. Vad ovan i denna paragraf är sagt om självdeklaration gäller i tillämpliga delar även beträffande andra uppgifter, vilka avlämnats till ledning vid taxering, ävensom av myndighet vid taxeringskontroll upprättade handlingar; dock må uppgifter enligt 43 § 1 mom. vara tillgängliga även för dem, från vilka utdelning eller ränta erhållits, samt av dem anlitade medhjälpare.

VI. Gemensamma bestämmelser rörande anmaning och delgivning

51 §.

Rätt att utfärda anmaning i fall som avses i 22 § 2 mom., 24 § 2 mom., 31 § 2 mom., 33 och 36 §§, 39 § 1 mom. samt 45 § tillkommer taxeringsnämnd, taxeringsintendent samt prövningsnämnd. Samma rätt tillkommer

tjänsteman, åt vilken uppdragits att verkställa taxeringsrevision, i den mån så erfordras för uppdragets fullgörande, dock att tjänsteman som nu sagts icke äger anmana någon att avlämna deklARATION.

Anmaning som avses i 39 § 2 mom. må endast utfärdas av taxeringsintendenten i det län, där den uppgiftsskyldige är bosatt.

I de fall som avses i 39 § 3 mom., 41 § samt 42 § 2 mom. må anmaning göras av taxeringsintendent.

52 §.

Anmaning skall innehålla föreläggande för den anmanade att avlämna självdeklARATION, annan uppgift eller upplysning till den, som utfärdat anmaningen, inom viss efter omständigheterna lämpad tid, minst fem dagar efter delfåendet. Härutöver skall anmaningen innehålla uppgift om postadress för den, som utfärdat anmaningen.

53 §.

I anmaning, som utfärdas av taxeringsnämnd, taxeringsintendent eller prövningsnämnd, må vite föreläggas.

54 §.

Finnes beträffande anmaning eller annan i denna förordning avsedd handling vara av betydelse att erhålla bevis för att handlingen kommer skattskyldig eller annan tillhanda, må delgivning äga rum i den ordning nedan sägs.

Rätt att använda sådan delgivning tillkommer taxeringsnämnd, taxeringsintendent, prövningsnämnd och länsstyrelse.

Delgivningen skall, där så ske kan, verkställas genom posten. Om sådan delgivning skall vad i rättegångsbalken stadgas om delgivning genom posten av annan handling än stämning äga motsvarande tillämpning. Närmare bestämmelser om delgivning genom posten av handling från taxeringsmyndighet meddelas av Kungl. Maj:t.

Kan delgivning ej ske genom posten, må polismyndighet anlitas för delgivningens verkställande.

55 §.

Har i anmaning vite förelagts, skall anmaningen delgivas enligt bestämmelserna i 54 §, där ej delgivningen finnes kunna på betryggande sätt ske i annan ordning.

VII. Om taxeringsrevision

56 §.

1 mom. För kontroll av att deklARATIONS- och uppgiftsskyldighet enligt denna förordning riktigt och fullständigt fullgjorts eller för att eljest bereda beskattningsmyndighet upplysning till ledning vid beslut om taxering eller

eftertaxering må *taxeringsrevision* äga rum hos envar deklara- tions- eller uppgiftsskyldig, dock att sådan revision ej må äga rum hos myndighet eller annat organ, som avses i 46 § första stycket.

Taxeringsrevision må jämväl verkställas hos den som bedriver förmedlingsverksamhet eller annan verksamhet av sådan beskaffenhet, att uppgifter av betydelse för taxeringskontrollen kunna hämtas ur anteckningar eller andra handlingar, som föras vid verksamhetens bedrivande.

Vid taxeringsrevision må granskning i den omfattning, som finnes erforderlig, ske av räkenskaper och anteckningar med därtill hörande verifikationer ävensom av korrespondens, protokoll och andra handlingar rörande verksamheten.

Då taxeringsrevision för visst eller vissa beskattningsår verkställs, må jämväl det löpande årets räkenskaper och handlingar granskas.

Vid taxeringsrevision hos bokföringspliktig skattskyldig må även verkställas kassainventering.

2 mom. Den som har att verkställa taxeringsrevision må påfordra att i den utsträckning, som är erforderlig för det med granskningen avsedda syftet, genast få taga del av handlingar som skola granskas.

Vid taxeringsrevision är den, hos vilken revisionen sker, pliktig att lämna de upplysningar, som erfordras för revisionens verkställande.

3 mom. Taxeringsrevision skall såvitt möjligt ske på sådant sätt och på sådan tid att den icke förorsakar hinder i verksamheten för den, hos vilken revisionen sker. Revisionen må med hans medgivande verkställas hos honom. Hava böcker eller handlingar överlämnats för revision, skola de så fort ske kan återställas. Meddelande om resultatet av revisionen skall snarast lämnas den, hos vilken revisionen skett, i vad angår hans taxering.

4 mom. Den som verkställer taxeringsrevision må taga del av handlingar av betydelse för revisionen utan hinder av att den, hos vilken revisionen sker, har att iakttaga tystnad om deras innehåll. Är handlings innehåll av beskaffenhet som nu sagts eller anser den, hos vilken revisionen sker, att särskilda omständigheter eljest kunna åberopas för att handlingens innehåll ej kommer till annans kännedom, må dock länsstyrelsen, på framställning av den hos vilken revisionen sker, när synnerliga skäl föranleda därtill, besluta att handlingen skall undantagas från revisionen.

Mot länsstyrelsens beslut må talan ej föras.

57 §.

1 mom. Beslut om taxeringsrevision meddelas av taxeringsintendenten i länet.

Finner taxeringsintendenten taxeringsrevision böra verkställas i annat län, skall han framställa begäran därom hos taxeringsintendenten i det länet.

Taxeringsrevision skall verkställas av taxeringsintendenten i länet eller av tjänsteman, åt vilken taxeringsintendenten uppdrager revisionens verk-

ställande. Taxeringsrevision må jämväl uppdragas åt annan i bokföring och taxering sakkunnig person, som därtill godkänts av länsstyrelsen.

2 mom. Finner taxeringsnämnd taxeringsrevision vara erforderlig, har nämnden att göra framställning därom till taxeringsintendenten i länet. Därvid skall i förekommande fall skattskyldigs deklaration med tillhörande handlingar överlämnas.

Så snart handläggningen av ärendet slutförts, skall, där så erfordras, underrättelse om utgången meddelas taxeringsnämnden, därvid översänd deklaration skall återställas.

Framkomma vid taxeringsrevision omständigheter av beskaffenhet att kunna antagas inverka å annan taxeringsnämnds taxeringsåtgärd, skall taxeringsintendenten föranstalta om underrättelse härom till denna nämnd.

58 §.

Underlåter någon, hos vilken taxeringsrevision enligt meddelat beslut skall äga rum, att tillhandahålla räkenskaper eller andra handlingar, må den som beslutat revisionen förelägga den försumlige lämpligt vite.

VIII. Om taxeringsnämndernas verksamhet

59 §.

Länsstyrelsen har att vaka över att taxeringsarbetet i första instans inom länet ordnas och bedrivs ändamålsenligt.

Det åligger taxeringsintendenten i länet att övervaka taxeringsnämndernas arbete samt att vid behov lämna råd, upplysningar och annat bistånd.

Har taxeringsintendenten lämnat allmänna anvisningar för taxeringsarbetets bedrivande, skall han ofördröjligen insända dessa till riksskatte-nämnden.

60 §.

Länsstyrelsen må då så finnes lämpligt kalla ordföranden och högst två andra ledamöter från varje taxeringsnämnd inom länet eller del därav att å lämplig ort sammanträda inför landskamreraren för överläggningar rörande taxeringsarbetet, och må till dylikt sammanträde jämväl särskilda sakkunniga kallas för lämnande av upplysningar. Vid överläggningarna bör uppmärksamhet ägnas åt åtgärder för befordrande av en likformig och rättvis taxering.

61 §.

1 mom. Taxeringsnämnds sammanträden hållas å tid och plats, som bestämmas av ordföranden. Denne har att kalla ledamöterna till sammanträdena samt att om tid och plats härför på lämpligt sätt och i god tid underrätta länsstyrelsen och de skattskyldiga inom taxeringsdistriktet. Möter för ledamot hinder att tillstädeskomma, skall han i sitt ställe kalla för honom utsedd suppleant samt tillika härom underrätta ordföranden.

Vid sammanträdena föres protokoll i erforderlig omfattning. Protokollet justeras av ordföranden jämte två av nämnden utsedda ledamöter.

2 mom. Taxeringsassistent äger deltaga i taxeringsnämndens överläggningar men icke i dess beslut.

3 mom. I de taxeringsdistrikt, där taxering av inkomst av renskötsel ifrågakommer, böra sammanträden för förrättande av dylik taxering hållas i god tid före den 15 april; och åligger det taxeringsnämndens ordförande att om tid och plats för sammanträdena samråda med vederbörande lappfogde. Lappfogden samt ordningsman i lappby inom taxeringsdistriktet skola särskilt kallas till dylikt sammanträde.

Vid sådant sammanträde skall ordningsman, som nu nämnts, vara närvarande, då fråga är om taxering av lappar, som tillhöra ordningsmannens lappby, med rätt för ordningsmannen att deltaga i nämndens överläggningar men ej i besluten. Ordningsmannen skall till dylikt sammanträde medföra det hos honom förvarade exemplaret av senast upprättade renlängd. Där så ske kan skall jämväl lappfogden vara tillstädes vid sådant sammanträde med rätt att deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

4 mom. Sammanträde med taxeringsnämnd skall hållas inom slutna dörrar. Skattskyldig är dock berättigad att företräda inför taxeringsnämnd för att meddela upplysningar till ledning vid taxering, som berör honom. Där så ske kan utan hinder för taxeringsförrättningens fortgång, bör taxeringsnämnd på stället meddela skattskyldig begärd upplysning rörande hans taxering.

5 mom. Taxeringsintendenten i länet eller av honom beordrad tjänsteman äger närvara vid sammanträde med taxeringsnämnd för fullgörande av den i 59 § stadgade skyldigheten.

62 §.

1 mom. Ledamot i taxeringsnämnd skall avträda:

då fråga förekommer om taxering, som angår honom själv, hans hustru, föräldrar, barn eller syskon eller oskift dödsbo, däri han äger del,

då fråga är om taxering av bolag, förening eller stiftelse, vars styrelse eller förvaltning han tillhör, så ock

då fråga är om taxering av någon, för vilken han är förmyndare, god man eller ombud eller vilken han mot ersättning biträtt med upprättande av deklaration, som skall tjäna till ledning vid taxeringen.

Vad nu sagts skall i tillämpliga delar gälla i fråga om taxeringsassistent.

2 mom. Är ordförande i taxeringsnämnd på grund av vad i 1 mom. stadgats hindrad att deltaga i behandling av visst taxeringsärende, utser nämnden inom sig viss ledamot att vid behandlingen av ärendet föra ordet.

63 §.

Beslut om taxering, så ock annat beslut, som innefattar avgörande i sak, må icke fattas av taxeringsnämnd, såvida icke ordföranden och minst

två eller, i taxeringsnämnd vars distrikt omfattar mer än en kommun, minst tre andra ledamöter äro tillstädes. Dock skall den omständigheten att ledamot har att avträda vid behandling av viss taxering icke utgöra hinder mot att beslut fattas rörande denna taxering.

Annat nämndens beslut än i första stycket sägs må fattas av ordföranden ensam.

Anser taxeringsnämndens ordförande eller taxeringsassistent att taxering bort åsättas annorlunda än taxeringsnämnden beslutat, skall han på deklARATION eller därvid fogad handling ange den taxering, han ansett böra åsättas, ävensom i protokollet anteckna de fall, i vilka detta skett.

Annan ledamot än ordföranden äger, om han deltagit i taxeringsnämndens beslut, anföra reservation mot beslutet. Reservation skall anmälas innan sammanträdet avslutas samt, om den närmare utvecklas, avfattas skriftligen och avgivas sist vid justeringen av protokollet.

Av nämnden anlita sakkunnig och lappfogde äga att beträffande taxering, vid vars handläggning de biträtt, i enahanda ordning anteckna särskild mening till protokollet.

64 §.

Uppstå skiljaktiga meningar inom taxeringsnämnd och måste till följd därav omröstning anställas, skall denna vara öppen och den mening bli gällande, vilken flertalet biträtt, eller, om rösterna utfalla lika, den som länder till den skattskyldiges förmån. Kan denna grund ej tillämpas, gäller den mening, som biträdades av ordföranden.

65 §.

Förekommer anledning att åsätta skattskyldig taxering med avvikelser från självdeklARATION, skall, där hinder ej möter, tillfälle beredas den skattskyldige att yttra sig i frågan. Dock vare detta ej nödigt i fråga om felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende eller då eljest yttrande av den skattskyldige uppenbarligen icke är erforderligt för frågans bedömning.

66 §.

Varje år beslutar taxeringsnämnden, i den mån icke annat i 67 § stadgas, för envar skattskyldig, huruvida och till vilket belopp taxering till kommunal inkomstskatt samt till statlig inkomstskatt och statlig förmögenhetsskatt skall honom åsättas.

Så snart ske kan och såvitt möjligt före utgången av maj månad under taxeringsåret skall nämnden företaga taxering till kommunal inkomstskatt beträffande sådana skattskyldiga, som skola taxeras till statlig inkomstskatt av annan taxeringsnämnd eller beträffande vilka besvär över taxeringen skola prövas av den mellankommunala prövningsnämnden. Vid sådan taxering bör, när anledning därtill föreligger, samråd äga rum med övriga taxeringsnämnder, av vilka den skattskyldige skall taxeras. För envar, som därvid taxerats, skall underrättelse, huru taxeringen utfallit, med uppgift

jämväl om nettointäkt och uppskattad inkomst för varje förvärvskälla, ofördröjligen avlätas till omförmälda taxeringsnämnder, dock icke i det fall att besvär över taxeringen skola prövas av den mellankommunala prövningsnämnden.

Har taxeringsnämnd i fråga om skattskyldighet för förmögenhet med ägare likställt den som åtnjuter avkastningen av förmögenhet, vartill äganderätten tillkommer stiftelse, skall, där stiftelsen skall taxeras till statlig förmögenhetsskatt av annan taxeringsnämnd, underrättelse om berörda taxeringsåtgärd ofördröjligen avlätas till sist omförmälda nämnd.

67 §.

Taxering till kommunal inkomstskatt på grund av 57 § 3 mom. kommunalskattelagen må icke verkställas av taxeringsnämnd. Anser sådan nämnd anledning föreligga att beträffande viss skattskyldig tillämpa berörda stadgande, skall skriftlig anmälan härom göras hos taxeringsintendenten i länet, som, därest besvär över taxeringen skola prövas av prövningsnämnden i länet, äger göra framställning i frågan hos sagda nämnd. Är däremot fråga om skattskyldig, beträffande vilkens taxering besvär skola anföras hos den mellankommunala prövningsnämnden, skall taxeringsintendenten skyndsamt med eget yttrande överlämna anmälan till allmänna ombudet hos denna nämnd för sådan åtgärd och samtidigt härom underrätta taxeringsintendenten i annat län, där den skattskyldige, såvitt kunnigt är, blivit taxerad till kommunal inkomstskatt.

Om handläggning av framställning, som avses i första stycket, så ock om fullföljd av talan mot beslut i sådan fråga skall i tillämpliga delar gälla vad i denna förordning är i motsvarande hänseenden stadgat.

68 §.

För taxeringsnämnd skola föras följande taxeringslängder, nämligen *inkomstlängd* och *förmögenhetslängd*, vari av nämnden beslutade taxeringar skola införas med angivande av taxeringens belopp och den skattskyldiges namn.

I inkomstlängden antecknas särskilt

dels i avseende å statlig inkomstskatt inkomst av olika förvärvskällor, medgivet avdrag för underskott å förvärvskälla, sammanräknad nettointkomst, medgivna allmänna avdrag som icke avse underskott å förvärvskälla, taxerad och beskattningsbar inkomst med angivande tillika, där det ej framgår av längdens uppställning, av den punkt i 10 § 2 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, enligt vilken skatten skall beräknas,

dels i avseende å kommunal inkomstskatt taxerad och beskattningsbar inkomst,

dels ock, till ledning för påförande av skogsvårdsavgift, uppgift om de värden å skogsmark och växande skog, varå avgiften skall beräknas.

Uppgår den enligt förordningen om statlig inkomstskatt beräknade taxerade inkomsten till minst 1 200 kronor för ensamstående och till sammanlagt minst 1 200 kronor för makar, som samtaxeras, skall den beräknade taxerade inkomsten införas, även om beskattningsbar inkomst icke uppkommer.

I förmögenhetslängden antecknas yrkesbeteckning för den skattskyldige samt den till statlig förmögenhetsskatt skattepliktiga och beskattningsbara förmögenheten.

Närmare föreskrifter om taxeringslängds förande meddelas av Kungl. Maj:t.

Taxeringslängd underskrives av taxeringsnämndens ordförande och de ledamöter, som utsetts att justera nämndens protokoll. Såvitt angår taxeringsnämnd, som åtnjuter biträde av taxeringsassistent, skall taxeringslängd jämväl underskrivas av denne.

69 §.

1 mom. Har självdeklaration icke blivit följd vid taxeringen, skall deklarationen förses med uppgift om avvikelsen och skälen därför. Tillika skall till den skattskyldige sändas underrättelse om i vilka hänseenden deklarationen frångåtts samt om skälen härför. Vad nu sagts skall jämväl gälla beträffande avvikelse från annan av skattskyldig till ledning för egen taxering lämnad uppgift eller upplysning.

Har taxering för inkomst eller förmögenhet åsatts skattskyldig, som icke avgivit deklaration, skall underrättelse om taxeringen sändas till den skattskyldige, dock att sådan underrättelse icke är erforderlig, då den som i fastighetslängden för året näst före taxeringsåret upptagits såsom ägare till fastighet åsattes allenast taxering till kommunal inkomstskatt för garantibelopp för fastigheten.

2 mom. Skall i fråga om stiftelse den statliga inkomstskatten beräknas enligt 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt eller den statliga förmögenhetsskatten beräknas enligt 11 § 1 mom. förordningen om statlig förmögenhetsskatt, skall till stiftelsen sändas underrättelse därom.

3 mom. Har dödsbo gjort framställning om befrielse från erläggande av skatt, skall underrättelse om taxeringsnämndens beslut tillsändas dödsboet i samma ordning som gäller för underrättelse om avvikelse från deklaration.

4 mom. Underrättelse som avses i denna paragraf skall undertecknas av taxeringsnämndens ordförande. Underrättelsen skall tillika innehålla upplysning om vad som skall iakttagas vid anförande av besvär över taxeringsnämndens beslut.

Underrättelsen skall tillställas den skattskyldige i rekommenderat brev. Återkommer försändelsen såsom obeställbar och förekommer anledning att den skattskyldige kan anträffas, bör, där så lämpligen kan ske, underrättelsen delgivas honom i den ordning 54 § stadgar.

70 §.

Om besvär över skattskyldigs taxering skola prövas av den mellankommunala prövningsnämnden, skola, efter det taxering åsatts och längdföring skett, deklarationer och övriga handlingar rörande den skattskyldige ävensom, därest han samtaxeras med make, motsvarande handlingar rörande maken så fort ske kan översändas till den mellankommunala prövningsnämnden. Vid handlingarna skola fogas utdrag av taxeringslängd samt, i förekommande fall, utdrag av taxeringsnämndens protokoll.

71 §.

Taxeringsnämnds arbete beträffande visst års taxering skall vara avslutat före utgången av juni månad under taxeringsåret.

Senast den 15 juli under taxeringsåret skola, där ej länsstyrelsen annorlunda föreskriver, deklarationer och övriga taxeringsnämnden tillhandakomna handlingar överlämnas till länsstyrelsen.

72 §.

Kungl. Maj:t äger meddela de närmare föreskrifter angående taxeringsnämnds arbete, som må erfordras utöver vad denna förordning innehåller

IX. Om besvär över taxeringsnämnds beslut

73 §.

Talan mot taxeringsnämnds beslut föres genom besvär hos prövningsnämnden i länet.

Har skattskyldig haft förvärvskälla, som enligt kommunalskattelagens bestämmelser om beskattningsort är att hänföra till skilda län, skall dock den mellankommunala prövningsnämnden pröva besvär rörande den skattskyldiges taxering. Om den skattskyldige skall samtaxeras med make, skall den mellankommunala prövningsnämnden pröva besvär jämväl rörande makens taxering.

Uppkommer fråga, i vilket län skattskyldig skall taxeras, ankommer det likaledes på den mellankommunala prövningsnämnden att pröva besvär rörande taxering i nu avsett fall.

74 §.

Skattskyldig äger hos prövningsnämnden anföra besvär över taxeringsnämnds beslut om taxering, så ock över annat dess beslut som innefattar avgörande i sak, allt såvitt honom rör.

Kommun må anföra besvär i fråga om taxering till kommunal inkomstskatt.

Taxeringsintendent äger genom besvär hos prövningsnämnden framställa yrkande rörande taxeringsåtgärd, som av taxeringsnämnd vidtagits eller bort

vidtagas. Han må yrka ändring i taxeringsnämnds beslut även till den skattskyldiges förmån.

75 §.

Besvär enligt 74 § skola ingivas eller insändas till kansliet hos den prövningsnämnd, som har att pröva besvären. Den omständigheten att besvären ingivits eller insänts till kansliet hos annan prövningsnämnd må dock ej utgöra hinder för målets prövning; i sådant fall skola handlingarna omedelbart översändas till kansliet hos den prövningsnämnd som har att pröva besvären.

76 §.

Besvär av skattskyldig skola hava inkommit senast den 15 augusti under taxeringsåret.

Kommuns besvär skola anföras före utgången av augusti månad under taxeringsåret.

Taxeringsintendent äger anföras besvär intill utgången av april månad året efter taxeringsåret. Har prövningsnämnden avgjort besvär över viss skattskyldigs taxering, må taxeringsintendenten dock ej därefter anföras besvär hos prövningsnämnden rörande samma taxering.

X. Om prövningsnämndernas verksamhet

77 §.

Hava besvär anförts av skattskyldig eller kommun, skall yttrande avgivas av taxeringsintendent. Innan yttrande inhämtas från taxeringsintendenten, skall, när det icke finnes överflödigt, yttrande infordras från taxeringsnämndens ordförande.

Över besvär, som anförts av taxeringsintendent eller kommun, skall den skattskyldige, om hinder härför ej möter, erhålla tillfälle att avgiva förklaring, där ej fråga är om rättelse av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende.

När så finnes påkallat, skall yttrande inhämtas från vederbörande kommun samt påminnelser eller nytt yttrande infordras från part.

Skriftväxlingen sker genom prövningsnämndens kansli.

Det åligger taxeringsintendent att vid besvär eller vid yttrande, som avgives över besvär, foga tillgänglig utredning.

78 §.

Tid och plats för sammanträde med prövningsnämnd bestämmas av ordföranden, som har att kalla ledamöterna till sammanträdet. Där icke anledning till annat förekommer, skall sammanträde hållas i residensstaden eller, såvitt angår den mellankommunala prövningsnämnden, i Stockholm.

Är ledamot hindrad att inställa sig, skall anmälan därom göras hos ordföranden, som inkallar suppleant i hans ställe.

Ordföranden är föredragande i nämnden, där icke annan föredragande av länsstyrelsen utsetts.

Landshövdingen äger närvara vid nämndens sammanträden samt deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

79 §.

Sammanträde med prövningsnämnd må ej övervaras av annan än tjänsteman, som biträder nämnden, där ej muntlig förhandling äger rum enligt vad nedan i 80—84 §§ stadgas.

Utan hinder av vad i första stycket sägs må taxeringsintendent vara närvarande vid handläggning av ärende, i vilket han icke är part. Taxeringsintendent må ock komma tillstådes för lämnande av muntlig upplysning i mål eller ärende, när prövningsnämnden för visst fall så finner av särskilda skäl påkallat. Likaledes må, där så anses erforderligt, ordförande eller annan ledamot i taxeringsnämnd inom prövningsdistriktet kallas att infinna sig vid sammanträde med prövningsnämnden för att meddela upplysningar.

80 §.

Muntlig förhandling skall hållas, när framställning därom göres av part, dock ej om sådan förhandling uppenbarligen skulle vara utan gagn eller eljest framstår såsom opåkallad. Prövningsnämnden må ock utan att part därom gjort framställning förordna om muntlig förhandling.

81 §.

Till muntlig förhandling skola parterna kallas. Prövningsnämnden må till förhandlingen kalla även annan person, om han är uppgiftsskyldig enligt denna förordning.

Den skattskyldige må, när så finnes erforderligt, vid vite föreläggas att inställa sig personligen.

Vite må jämväl föreläggas annan, som kallas till muntlig förhandling.

Om delgivning av kallelse gäller vad i 54 § är stadgat.

Skattskyldigs eller annans utevaro utgör ej hinder för att mål eller ärende handläggas muntligen och avgöres på föreliggande utredning.

82 §.

Vid muntlig förhandling må, utöver nämnden och de tjänstemän som tillhandagå denna, endast de som kallats till förhandlingen vara närvarande, där ej den skattskyldige begär att förhandlingen skall vara offentlig. Utan hinder av vad nu sagts må sakkunnig, som anmodats av part, så ock ombud för eller biträde åt part vara närvarande. Prövningsnämnden må även tillåta annan, vilkens närvaro kan förväntas bli till nytta, att övervara förhandlingen.

83 §.

Vad som förekommit vid muntlig förhandling skall upptagas i prövningsnämndens protokoll. Parts utveckling av talan skall dock ej upptagas i protokollet, där det ej är påkallat av särskilda skäl.

Prövningsnämnden skall, om den skattskyldige gör framställning därom, förordna att uppteckning av uppgifter, som vid förhandlingen lämnas angående dennes förhållanden, icke må vara för någon tillgänglig i vidare mån än som gäller i fråga om självdeklaration.

84 §.

I fråga om ersättning till den som i annan egenskap än part eller ställföreträdare för part efter kallelse av prövningsnämnden inställt sig vid muntlig förhandling skall vad som finnes stadgat angående ersättning av allmänna medel till vittne äga motsvarande tillämpning, dock att ersättningen alltid skall stanna å statsverket.

Om ersättning, som avses i denna paragraf, beslutar prövningsnämnden. Beslutet må ej överklagas. Ersättningen utbetalas av länsstyrelsen.

85 §.

Ledamot i prövningsnämnd skall avträda:

då fråga förekommer om taxering, som angår honom själv, hans hustru, föräldrar, barn eller syskon eller oskift dödsbo, däri han äger del,

då fråga är om taxering av bolag, förening eller stiftelse, vars styrelse eller förvaltning han tillhör,

då fråga är om taxering av någon, för vilken han är förmyndare, god man eller ombud eller vilken han mot ersättning biträtt med upprättande av deklaration, som tjänat till ledning vid den taxering, varom fråga är,

då fråga förekommer om taxering, i vars behandling han tidigare deltagit i taxeringsnämnd eller med vilken han i annan egenskap än ledamot av prövningsnämnden haft att taga befattning, samt

då eljest särskild omständighet föreligger, som är ägnad att rubba förtroendet till hans opartiskhet i målet.

Är landskamrerare på grund av vad ovan i denna paragraf stadgas hindrad att i prövningsnämnd deltaga i behandling av mål eller ärende, inträder i hans ställe den befattningshavare hos länsstyrelsen, som av länsstyrelsen förordnats.

86 §.

Prövningsnämnd må vid prövning av besvär icke bestämma taxering till högre men väl till lägre belopp än part yrkat.

87 §.

Prövningsnämnden är ej beslutför, med mindre ordföranden och tre andra ledamöter eller suppleanter äro tillstädes.

Beslut i mål eller ärende, som icke innefattar avgörande av målet eller ärendet, så ock beslut över besvär som allenast avser rättelse av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende eller som biträfts av motpart, må dock på nämndens vägnar fattas av ordföranden ensam.

88 §.

Uppstå skiljaktiga meningar inom prövningsnämnd och måste till följd därav omröstning anställas, skall denna vara öppen och den mening bliva gällande, vilken flertalet biträtt, eller, om rösterna utfalla lika, den som länder till den skattskyldiges förmån. Kan denna grund ej tillämpas, gäller den mening, som biträdes av ordföranden.

89 §.

Prövningsnämnd skall avgöra mål och ärenden så snart ske kan. Besvär av skattskyldig eller kommun rörande visst års taxering, som inkommit under taxeringsåret, så ock besvär av taxeringsintendent rörande samma års taxering, som inkommit före utgången av därpå följande april månad, skola vara avgjorda senast den 30 juni året näst efter taxeringsåret.

90 §.

Hos prövningsnämnd skall föras protokoll av tjänsteman vid nämndens kansli.

Det för varje sammanträde förda protokollet skall senast inom åtta dagar därefter justeras av ordföranden, som har att å protokollet anteckna dagen för justeringen.

Av ordföranden å prövningsnämndens vägnar meddelat beslut över anförda besvär antecknas i nämndens protokoll och justeras omedelbart.

Taxering, som innefattar ändring i vad taxeringsnämnden bestämt, skall antecknas i taxeringslängden, där ej prövningsnämndens beslut meddelas senare än den 30 juni året efter taxeringsåret. För sådan anteckning skola utdrag av protokoll, utvisande den mellankommunala prövningsnämndens beslut, översändas till kansliet hos prövningsnämnden i vederbörande län.

91 §.

Finner prövningsnämnd på grund av anmärkning eller eljest att något nämndens beslut blivit oriktigt på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende, skall nämnden, sedan parterna erhållit tillfälle att yttra sig, meddela beslut om rättelse.

92 §.

Underrättelse om prövningsnämndens beslut skall inom två veckor efter det nämndens protokoll justerats tillställas parterna, taxeringsintendent dock endast om beslutet gått honom emot. Underrättelse till skattskyldig skall sändas i rekommenderat brev med mottagningsbevis. Aterkommer för-

sändelsen som obeställbar och förekommer anledning att den skattskyldige kan anträffas, skall underrättelsen delgivas honom i den ordning 54 § stadgar.

Underrättelse, som i denna paragraf omförmäles, skall innehålla upplysning om vad som skall iakttas vid anförande av besvär över beslutet.

93 §.

Landskamreraren har att upprätta förslag till anvisningar för nästkommande års taxering samt senast den 1 december året före taxeringsåret insända förslaget till riksskattenämnden. Denna skall senast den 20 i samma månad återställa förslaget jämte de erinringar mot detsamma, som nämnden funnit anledning framställa. Landskamreraren har att förelägga prövningsnämnden omförmälda förslag och erinringar. Prövningsnämnden skall på grundval av nämnda handlingar fastställa anvisningar för taxeringen, vilka senast den 15 januari taxeringsåret skola tillställas taxeringsnämnderna och samtidigt översändas till riksskattenämnden.

94 §.

Kungl. Maj:t äger meddela de närmare föreskrifter angående prövningsnämnds arbete, som må erfordras utöver vad denna förordning innehåller.

XI. Om besvär över prövningsnämnds beslut och kammarrättens utslag

95 §.

Besvär över prövningsnämnds beslut må anföras hos kammarrätten av taxeringsintendent, av skattskyldig såvitt honom rörer samt av kommun i fråga om kommunal inkomstskatt,

1) om klaganden anført besvär hos prövningsnämnden men hans talan icke bifallits,

2) om prövningsnämnden ändrat taxeringsnämnds beslut utan att sådan ändring yrkats av klaganden, samt

3) om prövningsnämnden såsom första instans meddelat beslut i taxerings- eller beskattningsfråga.

Besvär till kammarrätten över beslut, som prövningsnämnden meddelat såsom andra instans, må endast innefatta fullföljande helt eller delvis av yrkande, som klaganden framställt hos prövningsnämnden. Har denna ändrat taxeringsnämnds beslut utan att yrkande därom framställts av klaganden, må besvären till kammarrätten icke innefatta längre gående yrkande än taxeringens bestämmande i enlighet med taxeringsnämndens beslut.

Utän hinder av vad ovan i denna paragraf stadgas äger taxeringsintendent samma behörighet att anföra besvär till den skattskyldiges förmån, som tillkommer denne.

96 §.

Besvär till kammarrätten skola ingivas eller insändas till kansliet hos den prövningsnämnd som meddelat det överklagade beslutet. Den omständigheten att besvären ingivits eller insänts direkt till kammarrätten må dock ej utgöra hinder för målets prövning; kammarrätten har att i sådant fall omedelbart översända handlingarna till prövningsnämndens kansli.

Besvären skola vara inkomna,

om de anföras av skattskyldig, inom två månader från det han erhållit del av det överklagade beslutet, samt

om de anföras av taxeringsintendent eller kommun, inom två månader från den dag, då prövningsnämndens protokoll justerades.

97 §.

Prövningsnämndens kansli har att vid besvär över nämndens beslut foga såväl erforderliga utdrag av taxeringslängd och prövningsnämndens protokoll som ock i målet ingivna handlingar. Genom prövningsnämndens kansli skall över besvären infordras förklaring eller yttrande. Härav skall avskrift översändas till klaganden. Där så finnes erforderligt, skall tillfälle beredas till ytterligare skriftväxling.

Besvärsakt skall, där ej särskilda omständigheter föreligga, översändas till kammarrätten inom sex månader efter det att besvären inkommit till prövningsnämndens kansli.

Från prövningsnämndens kansli skall omedelbart efter taxeringsårets utgång till kammarrätten insändas förteckning över besvär, som före nämnda tidpunkt anförts enligt 95 §. Inkomna besvär efter taxeringsårets utgång, skall förteckning över sådana besvär omedelbart efter varje månads utgång insändas till kammarrätten.

98 §.

Den som icke åtnöjes med kammarrättens utslag i mål rörande taxering äger hos Kungl. Maj:t söka ändring genom besvär, vilka skola vara inkomna till finansdepartementet inom två månader efter det klaganden erhållit del av kammarrättens utslag.

XII. Om besvär i särskild ordning

99 §.

Har skattskyldig icke erhållit i 69 § föreskriven underrättelse senast den 15 juli under taxeringsåret, må den skattskyldige anföras besvär hos prövningsnämnden intill utgången av året efter taxeringsåret eller, om han icke under taxeringsåret erhållit debetsedel å slutlig skatt i anledning av den taxering, varom fråga är, inom ett år efter det han erhållit sådan debetsedel.

100 §.

Besvär må jämväl i särskild ordning anföras av den skattskyldige,

1) om han taxerats för inkomst eller förmögenhet, som icke är av skattepliktig natur,

2) om han taxerats för inkomst eller förmögenhet, för vilken han icke är skattskyldig,

3) om han taxerats till kommunal inkomstskatt för garantibelopp för fastighet, vilket icke bort för honom upptagas såsom skattepliktig inkomst,

4) om han taxerats för samma inkomst eller förmögenhet på mer än en ort eller eljest taxerats å orätt ort,

5) om hans taxering blivit oriktig på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende,

6) om han, till följd av underlåtenhet att avgiva deklARATION eller annan uppgift eller på grund av felaktighet i deklARATION eller i annan uppgift från honom eller i kontrolluppgift eller i handling som legat till grund för sådan deklARATION eller uppgift, taxerats till väsentligt högre belopp än som svarar mot hans inkomst eller förmögenhet, samt

7) om han eljest kan åberopa omständighet eller bevis som bort föranleda väsentligt lägre taxering.

I de fall som angivas i första stycket vid 6) och 7) må besvärstalan ej tagas upp till prövning, med mindre den kan grundas på omständighet eller bevis, varom kännedom saknats vid fastställandet av den taxering vari rättelse sökes, och det framstår såsom ursäktligt att den skattskyldige icke i annan ordning åberopat omständigheten eller beviset till vinnande av riktig taxering.

Besvär som avses i denna paragraf må anföras inom fem år efter taxeringsåret.

101 §.

Taxeringsintendent må inom tid, som angives i 100 §, i där avsedda fall anföras besvär till den skattskyldiges förmån samt i det vid 5) i första stycket av samma paragraf omförmälda fallet jämväl anföras besvär med yrkande om ändring i taxering till den skattskyldiges nackdel.

102 §.

Har fastighets taxeringsvärde legat till grund för inkomsttaxering eller förmögenhetstaxering och sker genom utslag av Kungl. Maj:t eller kammarrätten eller genom beslut enligt 166, 181 eller 184 § av prövningsnämnd sådan ändring beträffande fastighetstaxeringen att inkomsttaxeringen eller förmögenhetstaxeringen bör bestämmas till annat belopp än som skett, må besvär med yrkande om härav föranledd ändring i taxeringen för inkomst eller förmögenhet anföras av den skattskyldige, taxeringsintendent

och, såvitt angår taxering till kommunal inkomstskatt, vederbörande kommun.

Besvären skola anföras av skattskyldig eller kommun inom sex månader och av taxeringsintendent inom åtta månader från den dag, då beslutet rörande fastighetstaxeringen meddelades.

Besvär enligt denna paragraf må ej företagas till avgörande, förrän laga kraftåtgående beslut rörande fastighetstaxeringen föreligger.

103 §.

Besvär som anförts i särskild ordning prövas, utom i de fall som nedan sägs, av prövningsnämnd, som skolat avgöra besvär över den taxering vari rättelse sökes.

Är taxeringen föremål för prövning av kammarrätten eller har den avgjorts av prövningsnämnd genom laga kraftvunnet beslut, ankommer det på kammarrätten att pröva målet. Har taxeringen prövats av kammarrätten eller Kungl. Maj:t; skall målet prövas av Kungl. Maj:t.

Kungl. Maj:t och kammarrätten må, om besvär som anförts i särskild ordning finnas böra upptagas till prövning, förordna att målet skall upptagas och vidare handläggas av i första stycket avsedd prövningsnämnd.

104 §.

Skola besvär anföras i särskild ordning hos prövningsnämnd, skall vad i 75 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

Skola besvären anföras hos kammarrätten, gäller i tillämpliga delar vad som stadgas i 96 § första stycket och 97 §.

XIII. Gemensamma bestämmelser rörande besvär

105 §.

1 mom. Om kammarrätten eller Kungl. Maj:t vid prövning av anförda besvär i taxeringsmål finner, att taxering verkstälts å orätt ort eller å rätt ort underlåtit eller ej skett till riktigt belopp, äger kammarrätten eller Kungl. Maj:t, efter vederbörandes hörande, vidtagna erforderlig rättelse i taxeringen å ort som vederbör; dock må skattskyldigs hela taxering i sådant fall icke höjas utöver vad tidigare bestämts, därest besvären icke innefatta yrkande om sådan höjning. Ändras taxering av kammarrätten eller Kungl. Maj:t på den grund, att inkomst eller utgift bör hänföras till annat beskattningsår än det, vilket taxeringen avser, må härav föranledd ändring vidtagas i den skattskyldiges taxering för det beskattningsår, till vilket inkomsten eller utgiften rätteligen är att hänföra. Jämväl må, om någon av kammarrätten eller Kungl. Maj:t befrias från taxering på den grund, att

annan person bort i stället taxeras, kammarrätten eller Kungl. Maj:t överflytta taxeringen å denne.

Äro makar var för sig taxerade, äger kammarrätten eller Kungl. Maj:t, där ändring göres i den enes taxering, även i den andres taxering vidtaga av ändringen påkallad rättelse, såvitt angår tillämpning av 52 § 1 mom. kommunalskattelagen eller 11 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt eller 12 § 1 mom. förordningen om statlig förmögenhetsskatt.

Hava besvär hos kammarrätten eller Kungl. Maj:t anförts rörande taxering, som åsatts avliden person eller hans dödsbo, och har dödsboet tidigare befriats från att erlægga skatt på grund av taxeringen, skall vid ändring av taxeringen i anledning av besvären jämväl beslutet om skattebefrielse i erforderlig mån ändras.

2 mom. Vid prövningsnämnds prövning av besvär, som anförts i särskild ordning, skola bestämmelserna i 1 mom. hava motsvarande tillämpning å prövningsnämnden; dock skall, därest hos prövningsnämnd i län fråga uppkommer om vidtagande av här ovan omförmäld åtgärd beträffande taxering inom annat prövningsdistrikt än det, som besvären angå, ärendet i hela dess vidd överlämnas till avgörande av den mellankommunala prövningsnämnden.

106 §.

Sker efter besvär eller eljest ändring i fråga om taxering till statlig inkomstskatt, skall samtidigt vidtagas den ändring i taxering till statlig förmögenhetsskatt, som därav må föranledas.

107 §.

Angående fullföljd av talan mot beslut i anledning av besvär som anförts i särskild ordning, så ock i fråga, som avses i 105 och 106 §§, skall i tillämpliga delar gälla vad i denna förordning i övrigt är stadgat angående besvär rörande taxering.

108 §.

Har part anfört besvär över prövningsnämnds beslut eller kammarrättens utslag i mål angående inkomsttaxering eller förmögenhetstaxering, äger även motpart föra talan mot beslutet eller utslaget, ehuru den för honom stadgade besvärstiden utgått; dock åligger det honom att inkomma med sådana besvär inom en månad från utgången av den tid inom vilken de först anförda besvären skolat anföras.

Återkallas eller förfaller eljest den första besvärstalan, är ock den senare besvärstalan förfallen.

109 §.

Beträffande sådana skattskyldiga, vilka skola taxeras till statlig inkomstskatt i ett län och därjämte till kommunal inkomstskatt inom annat län,

utan att likväl fråga är om sådant fall att besvär över taxeringarna enligt 73 § skola prövas av mellankommunala prövningsnämnden, böra taxeringsintendenterna i de olika länen samråda för att åvägabringa en likformig taxering.

110 §.

I fråga om besvär enligt denna förordning skall vad som är stadgat för kommun gälla jämväl för landstingskommun, municipalsamhälle och annan menighet, som äger utöva beskattningsrätt.

111 §.

Den som vill anföra besvär över taxeringsnämnds eller prövningsnämnds beslut är berättigad att av vederbörande myndighet eller tjänsteman kostnadsfritt erhålla erforderligt utdrag av taxeringslängd samt av nämndens protokoll; och må ej heller lösen fordras för andra protokollsutdrag och expeditioner, som till följd av vederbörande nämnders beslut böra utfärdas.

112 §.

Skattskyldig skall i besvärsskrifter och övriga inlagor i taxeringsärenden lämna fullständig uppgift om sin postadress.

Klagande må föreläggas att fullständiga besvärsskrift i fråga om yrkande, grunderna för besvärstalan eller i annat hänseende. Efterkommes ej föreläggande och är besvärsskriften så ofullständig att den är otjänlig som grund för prövning av målet, må besvären avvisas.

113 §.

Av prövningsnämnd behandlad taxeringsfråga må återförvisas till nämnden för förnyad behandling.

XIV. Om eftertaxering

114 §.

Har skattskyldig i uppgift eller upplysning, avgiven till ledning vid taxering, lämnat oriktigt meddelande och har meddelandet följts eller har eljest meddelandet föranlett att den skattskyldige icke blivit taxerad eller att han blivit för lågt taxerad till kommunal inkomstskatt inom vederbörande kommun eller till statlig inkomstskatt eller statlig förmögenhetsskatt, skall han eftertaxeras för vad som genom berörda förfarande förut undgått taxering. Eftertaxering må dock ej åsättas, om vad som undgått taxering är att anse såsom ringa.

Föreligga sådana omständigheter att eftertaxering skall åsättas och kan på grund av vad sålunda och i övrigt förekommit antagas att av den skattskyldige lämnade uppgifter icke varit av beskaffenhet att kunna läggas

till grund för en riktig taxering, skall eftertaxeringen åsättas med tillämpning av 21 §.

Vad ovan sagts skall äga motsvarande tillämpning, om skattskyldig, ehuru uppgiftspliktig, underlåtit avlämna uppgift eller infordrad upplysning.

115 §.

Eftertaxering må icke ske med mindre fråga därom prövats inom fem år efter det år, då taxeringen rätteligen bort verkställas i första instans. Har den skattskyldige avlidit, åsättes eftertaxering hans dödsbo, dock att sådan eftertaxering icke må ske med mindre fråga därom prövats inom två år efter utgången av det kalenderår, under vilket bouppteckning efter honom blivit ingiven för registrering.

116 §.

Fråga om eftertaxering prövas, efter framställning från taxeringsintendent eller, i fråga om kommunal inkomstskatt, från kommun, av den prövningsnämnd, som haft att upptaga besvär rörande den skattskyldiges taxering det år framställningen avser.

Om handläggning av sådan framställning, så ock om fullföljd av talan mot beslut rörande eftertaxering skall i tillämpliga delar gälla vad förut i denna förordning är i motsvarande hänseenden stadgat.

XV. Om straff och viten

117 §.

Innehållet i deklARATION eller annan i 50 § avsedd handling må, utom i de fall som angivas i nämnda paragraf, icke yppas för annan än den som själv må taga del av handlingen i fråga.

Vad som med stöd av bestämmelserna i denna förordning inhämtats vid taxeringsrevision eller vid granskning av handling, som avses i 46 §, må ej yppas i vidare mån än som erfordras för vinnande av det med revisionen eller granskningen avsedda ändamålet.

Ej heller må för obehörig uppenbaras vad som upplysts eller i övrigt yttrats vid sammanträde med taxeringsnämnd eller sådant sammanträde med prövningsnämnd som icke är offentligt.

Bryter någon mot vad ovan i denna paragraf är stadgat, straffes med dagsböter eller fängelse i högst sex månader, där ej gärningen är belagd med straff i strafflagen.

118 §.

Om ansvar i vissa fall för den, som lämnat oriktig uppgift i självdeklARATION eller till sådan deklARATION hörande handling eller i särskild uppgift angående renskötsel eller i upplysning, som i 31 § avses, stadgas i skattestrafflagen.

Förekommer anledning att brott, som avses i första stycket, förövats, skall taxeringsintendenten i länet göra anmälan till åklagare. Det åligger taxeringsnämndens ordförande att underrätta taxeringsintendenten om fall, i vilka sådant brott kan misstänkas.

119 §.

Har den, som är pliktig avgiva självdeklaration, till någon, som enligt denna förordning är skyldig meddela kontrolluppgift angående honom, lämnat oriktig upplysning rörande namn och andra förhållanden och har han därvid haft uppsåt att försvåra uppgiftsskyldighetens behöriga fullgörande, straffes med dagsböter, lägst trettio.

120 §.

Har någon, ehuru skyldig att utan anmaning avgiva självdeklaration, icke behörigen avlämnat sådan deklaration inom föreskriven tid eller avlämnar han självdeklaration med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen icke är ägnad att ligga till grund för taxering, straffes med böter, högst trehundra kronor.

Till påföljd, som i första stycket sägs, skall jämväl dömas

1) den som ej fullgör skyldighet enligt 30 § 1 mom. eller 34 § 3 mom. att avlämna där avsedda handlingar eller uppgifter,

2) den som ej fullgör skyldighet att utan anmaning avlämna uppgift, som avses i 33 §, rörande inkomst och förmögenhet, som icke i självdeklaration uppgivits till beskattning,

3) den som ej fullgör honom enligt 37 eller 38 § åliggande skyldighet att utan anmaning avlämna uppgifter till ledning vid annans taxering,

4) den som ej fullgör vad honom åligger på grund av förordnande, som i 40 § sägs,

5) den som ej fullgör i 42 § föreskriven skyldighet att utan anmaning avlämna särskilda uppgifter från bostadsförening eller bostadsaktiebolag,

6) den som ej fullgör i 43 § 1 mom., 2 mom. andra och tredje styckena samt 3 mom. föreskriven skyldighet att avlämna uppgifter om utdelningar och räntor, samt

7) den som ej fullgör skyldighet enligt 44 § att lämna uppgift till ledning vid beskattning utom riket.

Vad i denna paragraf stadgas äger ej tillämpning, där gärningen är belagd med straff i strafflagen.

Finnes försummelse, som avses i denna paragraf, ursäktlig eller eljest ringa, må från straff frias.

121 §.

Har någon i allmän självdeklaration eller i annan uppgift till ledning för taxering uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnat oriktig uppgift rörande

förmögenhet, som skolat upptagas i deklARATIONEN, straffes, där ej gärningen är belagd med straff i skattestrafflagen eller innefattar ämbetsbrott, med böter, högst trehundra kronor.

122 §.

Brott, som avses i 117 § må, där det ej innefattar ämbetsbrott, av åklagare åtalas endast efter angivelse av målsägande.

Brott, varom i 120 och 121 §§ sägs, må av åklagare åtalas allenast efter anmälan av taxeringsintendent.

123 §.

Vite, som förelägges enligt denna förordning, må ej bestämmas under ett hundra kronor eller över tiotusen kronor.

Vite må icke föreläggas staten, kommun eller annan menighet, ej heller ämbets- eller tjänsteman i tjänsten.

124 §.

Om uttagande av vite förordnar länsstyrelsen efter anmälan av taxeringsintendent.

Finnes, då fråga uppkommer om utdömande av vite, ändamålet med vitet hava förfallit, må vitet ej utdömas.

Vid prövning av anmälan enligt första stycket må jämväl fråga, huruvida och med vilket belopp vitet bort föreläggas, komma under bedömande.

125 §.

Över beslut, varigenom vite förelagts, må klagan ej föras.

Talan mot länsstyrelses beslut i fråga om utdömande av vite må föras genom besvär hos kammarrätten av den som förpliktats utgiva vite, så ock av taxeringsintendenten i länet. Besvären skola hava inkommit till den länsstyrelse, som meddelat det överklagade beslutet, inom tre veckor från det klaganden fick del därav. Hava besvären inom angiven tid inkommit direkt till kammarrätten, må det dock ej utgöra hinder för besvärens prövning; kammarrätten har att i sådant fall omedelbart översända handlingarna till länsstyrelsen.

Sedan besvär, som avses i andra stycket, inkommit till länsstyrelsen, skall denna infordra förklaring över besvären från motparten samt översända avskrift av förklaringen till klaganden. Finnes för målets beredande ytterligare skriftväxling böra äga rum, äger länsstyrelsen förordna därom. Handlingarna skola skyndsamt överlämnas till kammarrätten med det ytt- rande, vartill omständigheterna giva anledning.

Om klagan över kammarrättens utslag i fråga om utdömande av vite skall vad i 98 § stadgas äga motsvarande tillämpning, dock att besvärstiden skall vara tre veckor.

XVI. Särskilda föreskrifter

126 §.

Vid granskning av statsverkets räkenskaper inom riksräkenskapsverket må med avseende å verkställd taxering anmärkning icke framställas.

127 §.

Kungl. Maj:t äger meddela de föreskrifter med avseende å taxeringsförfarandet, som finnas erforderliga för tillämpning av överenskommelse med främmande stat till förekommande av eller lindring i dubbelbeskattning.

128 §.

Formulär till blanketter och längder, varom i denna förordning förmäles, ävensom formulär till andra för taxeringsarbetet erforderliga blanketter fastställas av Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, av riksskattenämnden.

129 §.

1 mom. Av statsmedel bestridas:

1) ersättning åt ordförandena och kronoombuden i taxeringsnämnderna,
2) gottgörelse för den medverkan i taxeringsarbetet, som enligt 16 § 1 mom. lämnas av lokal skattemyndighet i stad med egen uppbördsförvaltning,

3) bidrag till kostnader, som kommun åtagit sig för särskilda anstalter för taxeringsarbetet genom tillhandahållande av tjänstemän enligt 16 § 2 mom. eller annorledes, därest dessa anstalter finnas äga särskilt värde för det allmänna, samt

4) kostnader för taxeringen, vilka omförmälas i 3 mom. samt 5—8 mom. här nedan.

2 mom. Det åligger länsstyrelsen att, enligt de närmare bestämmelser Kungl. Maj:t utfärdar, meddela beslut om de ersättningar och bidrag, som skola utgå enligt bestämmelserna i 1 mom. vid 1)—3).

3 mom. Sakkunnig erhåller för av honom verkställd utredning eller undersökning gottgörelse, som — med iakttagande av de särskilda föreskrifter rörande disposition av medel för ändamålet, Kungl. Maj:t må finna nödigt meddela — bestämmas av länsstyrelsen eller, då den sakkunnige biträtt den mellankommunala prövningsnämnden eller allmänna ombudet hos nämnden, av denna nämnd.

4 mom. Uppgift rörande de jämlikt 2 och 3 mom. utbetalda ersättningsbeloppen, avseende sistförflutna budgetår, skall årligen före juli månads utgång av länsstyrelsen insändas till finansdepartementet.

5 mom. De personer, som jämlikt 60 § inkallats av länsstyrelsen för meddelande av upplysningar eller för överläggningar rörande taxeringsarbetet,

de ordförande och andra ledamöter i taxeringsnämnd, som inställt sig efter kallelse jämlikt 17 § tredje stycket och 79 § andra stycket, samt

de ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd, som på vederbörlig kallelse inställt sig vid instruktionssammanträde, som anordnats genom länsstyrelsens försorg,

äga att för inställelsen åtnjuta arvode med nitton kronor för sammanträdesdag samt i förekommande fall resekostnadsersättning och traktement enligt rese- och traktementsklass II B i allmänna resereglementet.

Ersättning efter ovannämnda grunder tillkommer jämväl sakkunnig, som biträtt i taxeringsfrågor.

6 mom. Ersättning till lappfogde för inställelse vid sammanträde med taxeringsnämnd enligt 61 § 3 mom. utgår enligt allmänna resereglementet.

7 mom. Ordföranden i den mellankommunala prövningsnämnden och allmänna ombudet hos nämnden åtnjuta arvode med belopp, som bestämmas av Kungl. Maj:t.

Ersättning åt de till allmänna ombudets förfogande ställda biträden, åt protokollförare hos nämnden samt åt övrig hos nämnden anställd kanslipersonal bestämmas likaledes av Kungl. Maj:t.

Till bestridande av övriga av nämndens verksamhet föranledda utgifter anvisar Kungl. Maj:t, efter förslag av nämnden, erforderliga medel.

8 mom. Sådan ledamot i prövningsnämnd, som icke är befattningshavare i statens tjänst, äger för tid, varunder han varit inkallad till tjänstgöring, åtnjuta arvode med trettio kronor om dagen. Ledamot, som är befattningshavare i statens tjänst, skall för tjänstgöringen åtnjuta, jämte ersättning för avlöningsförmåner, som han får avstå under tjänstledighet för ifrågasvarande uppdrag, arvode med belopp, som bestämmas av Kungl. Maj:t. Därjämte skall ledamot i förekommande fall åtnjuta resekostnadsersättning och traktement enligt rese- och traktementsklass I A i allmänna resereglementet.

130 §.

Av kommun valda ledamöter i taxeringsnämnd äga, därest sådant beslutas av kommunen, att av dess medel åtnjuta dagtraktamente, ersättning för särskild resdag och resekostnadsersättning efter de grunder, som i kommunallagen stadgas angående sådan gottgörelse till ledamöter i kommunala nämnder. Ersättning efter enahanda grunder må av kommunens medel utgå jämväl till ordningsman i lappby för inställelse vid sammanträde enligt 61 § 3 mom.

De av landstingskommunens förvaltningsutskott valda ledamöter i särskild taxeringsnämnd äga för sin inställelse vid nämndens sammanträden åtnjuta dagtraktamente och resekostnadsersättning av landstingskommunens medel efter de för landstingsmän stadgade grunder.

TREDJE AVDELNINGEN

Allmän fastighetstaxering

I. Om taxeringsorganisationen

131 §.

1 mom. För allmän fastighetstaxering skola i första instans finnas å landet: beredningsnämnder, som uppgöra förslag till taxering, och fastighetstaxeringsnämnder, som besluta om taxering, samt i städerna: fastighetstaxeringsnämnder, som omedelbart verkställa taxering.

Beredningsnämndernas och fastighetstaxeringsnämndernas verksamhetsområden äro beredningsdistrikt och fastighetstaxeringsdistrikt.

Beredningsdistrikt skall utgöras av kommun eller del av kommun. Fastighetstaxeringsdistrikt å landet skall göras så stort, som omständigheterna lämpligen medgiva, och omfatta flera beredningsdistrikt. Ett beredningsdistrikt må ej uppdelas mellan olika fastighetstaxeringsdistrikt.

Indelning i distrikt verkställas av länsstyrelsen senast den 30 april året näst före taxeringsåret.

2 mom. Varje län utgör ett fastighetsprövningsdistrikt med en fastighetsprövningsnämnd.

Fastighetsprövningsnämnd beslutar över anförda besvär och gjorda framställningar i anledning av fastighetstaxeringsnämndernas beslut samt fullgör i övrigt de åligganden som enligt denna förordning ankomma på nämnden.

132 §.

1 mom. Antalet ledamöter i beredningsnämnd bestämmes av länsstyrelsen i samband med indelningen i beredningsdistrikt och skall utöver ordföranden utgöra minst fyra.

Ordföranden förordnas av länsstyrelsen i samband med indelningen i beredningsdistrikt.

Övriga ledamöter jämte suppleanter, en för varje ledamot, väljas av kommunalfullmäktige senast den 30 juni året näst före taxeringsåret. I samband med valet må en av ledamöterna utses att på kommunens bekostnad deltaga uti det i 144 § 1 mom. omförmälda sammanträdet.

Ordförande i fastighetstaxeringsnämnd må ej vara ledamot i någon av de till fastighetstaxeringsdistriktet hörande beredningsnämnderna.

Om utgången av val skall den som därvid fört ordet underrätta länsstyrelsen, ordföranden i beredningsnämnden och de valda.

2 mom. Besvär över val av ledamöter och suppleanter i beredningsnämnd må anföras hos länsstyrelsen inom tre veckor efter valets förrättande; och skall i övrigt om vals överklagande i tillämpliga delar gälla vad i kommu-

nallagen är stadgat angående besvär över beslut av kommunens fullmäktige. Finner länsstyrelsen efter besvär anledning förordna om nytt val på grund därav, att vid valet icke i enlighet med vad därom är stadgat i 172 §, jämförd med 13 § 1 mom., olika grupper av skattskyldiga blivit vederbörligen företrädde, har länsstyrelsen att meddela föreskrift, huru många ledamöter för varje grupp som skola väljas. Överklagas det därefter företagna valet och befinnes detsamma icke böra fastställas, äger länsstyrelsen utse ledamöter i nämnden.

Över länsstyrelsens beslut må klagan icke föras.

133 §.

1 mom. Fastighetstaxeringsnämnd består av ordförande samt ytterligare å landet sex och i stad fyra eller, i vissa nedan i denna paragraf angivna fall, sex ledamöter.

Ordföranden och ytterligare en ledamot förordnas av länsstyrelsen i samband med indelningen i fastighetstaxeringsdistrikt.

I övrigt inträda i nämnden:

å landet:

- a) två av landstingskommunens förvaltningsutskott valda ledamöter,
- b) vederbörande beredningsnämndsordförande,
- c) två av kommunalfullmäktige valda ledamöter, av vilka minst en skall vara ledamot i beredningsnämnd inom vederbörande kommun,

och skola dessa ledamöter tjänstgöra, de av landstingskommunens förvaltningsutskott valda i hela taxeringsdistriktet, beredningsnämndsordföranden då fråga är om taxering av fastighet inom hans beredningsdistrikt, samt de av kommunalfullmäktige valda, då fråga är om taxering av fastighet inom kommun för vilken de valts; samt

i stad:

tre eller, därest länsstyrelsen med hänsyn till fastighetsdistriktets utsträckning eller andra förhållanden så förordnat, fem av stadsfullmäktige valda ledamöter.

Val av ledamöter i fastighetstaxeringsnämnd jämte suppleanter, en för varje ledamot, skall förrättas senast den 30 juni året näst före taxeringsåret.

Om utgången av här omförmälda val har den som därvid fört ordet att underrätta länsstyrelsen, ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden och de valda.

2 mom. Besvär över val av ledamöter i fastighetstaxeringsnämnd må anföras i den ordning, som i 132 § 2 mom. sägs. Vad i övrigt finnes stadgat i samma moment skall hava motsvarande tillämpning å här ifrågavarande val.

134 §.

Fastighetsprövningsnämnd i län skall utgöras av de personer, som äro ledamöter av prövningsnämnden i länet, samt ytterligare nio ledamöter,

vilka utses av länsstyrelsen senast den 15 augusti året näst före taxeringsåret. Av sistnämnda ledamöter skola tre utses bland dem, som efter förordnande av länsstyrelsen eller val av landstingskommunens förvaltningsutskott äro ledamöter i fastighetstaxeringsnämnd, tre bland dem, som efter val av kommun äro ledamöter i sådan nämnd, samt tre bland personer inom länet, som icke äro ledamöter i fastighetstaxeringsnämnd men genom sin verksamhet kunna antagas besitta sakkunskap i fråga om fastighetsvärdering.

Enligt samma grunder, som gälla för utseende av ovannämnda nio ledamöter, utser länsstyrelsen sex suppleanter för dem.

Prövningsnämnden i Stockholm är tillika fastighetsprövningsnämnd i staden.

Vad i 11 § 1 mom. tredje stycket är stadgat om prövningsnämnd skall även gälla fastighetsprövningsnämnd.

Ordföranden i prövningsnämnden skall vara fastighetsprövningsnämndens ordförande.

Fastighetsprövningsnämnd biträdes av det i 12 § 2 mom. omförmälda kansliet.

135 §.

I län, där länsstyrelsen så finner erforderligt, förordnar länsstyrelsen senast den 30 april året näst före år, då allmän fastighetstaxering äger rum, två personer (*konsulenter för taxering av vattenfallsfastighet*) att vid nämnda taxering biträda nämnderna, såvitt angår taxering av outbyggda vattenfall, kraftverk och regleringsdammar. Av konsulenterna skall den ene företräda taxeringsteknisk och den andre vattenkraftteknisk sakkunskap.

Konsulenterna skola biträda nämnderna vid taxeringen huvudsakligen genom upprättande av liggare över vattenfallsfastigheter, som böra bliva föremål för taxering, komplettering av deklarationsmaterialet samt avgivande av skriftliga utlåtanden till ledning vid taxeringen.

Konsulent äger, då fråga är om taxering av vattenfallsfastighet, närvara vid nämnds sammanträde med rätt att deltaga i överläggning men ej i beslut.

II. Om skyldighet att avlämna allmän fastighetsdeklaration m. m.

136 §.

1 mom. Till ledning vid allmän fastighetstaxering skall för varje fastighet, med undantag för sådan, som avses i 5 § 2 mom. eller 5 § 4 mom. kommunalskattelagen, av fastighetens ägare utan anmaning avgivas deklaration (*allmän fastighetsdeklaration*). Därest fastighet innehaves av någon, som enligt 47 § kommunalskattelagen är att anse såsom ägare eller är i ägares

ställe skyldig att erlægga skatt för garantibelopp för fastigheten, skall vad nu sagts om ägare i stället gälla sådan innehavare.

Allmän fastighetsdeklaration skall avfattas å blankett enligt fastställt formulär.

Allmän fastighetsdeklaration skall innehålla uppgifter om fastighetens areal av olika ägoslag, användning och byggnader, gällande brandförsäkringsvärde, den senast för fastigheten erlagda köpeskillingen, hyror och därmed jämförlig avkastning av fastigheten samt till fastigheten hörande särskilda förmåner ävensom, beträffande jordbruksfastighet, om åkerjordens dränering, kreatursbesättningen och skogen, beträffande annan fastighet, om anskaffningsår och anskaffningskostnader för sådana maskiner och liknande tillgångar, för vilka särskilt maskinvärde skall angivas, samt beträffande fastighet, därå vattenfall finnes, uppgifter om medelvattenföring och bruttofallohöjd vid medelvattenföring samt, där så kan ske, om magasinsvolym för års- och korttidsreglering, som är eller med sannolikhet väntas bli genomförd, så ock, därest vattenfallet är utbyggt, om anläggningsår och anskaffningskostnader.

Är jordbruksfastighet upplåten till brukande av annan, skall nu föreskriven deklarationsskyldighet i fråga om åkerjordens användning och dess dränering samt om kreatursbesättningen åvila brukaren i stället för ägaren eller innehavaren.

Kungl. Maj:t må föreskriva, att vid avgivande av allmän fastighetsdeklaration utöver de uppgifter, som nu sagts, uppgifter skola lämnas för statistiskt ändamål.

2 mom. Efter anmaning är ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet skyldig att till ledning vid fastighetens taxering avgiva uppgift jämväl angående andra förhållanden än dem, som finnas angivna i deklarationsformuläret.

137 §.

Allmän fastighetsdeklaration skall avlämnas senast den 15 september året näst före det, då allmän fastighetstaxering skall äga rum, och ingivas *antingen* direkt till vederbörande beredningsnämnds ordförande å landet eller fastighetstaxeringsnämnds ordförande i stad,

eller till länsstyrelsen eller till lokal skattemyndighet eller landsfiskal i det län där taxeringen skall äga rum.

Har på föranstaltande av eller i samråd med länsstyrelsen i kommun vidtagits särskild anordning för mottagande av deklarationer, må deklaration till ledning för taxering inom länet i enlighet därmed avlämnas.

138 §.

Har efter avlämnandet av allmän fastighetsdeklaration men före taxeringsårets ingång fastighet eller del därav övergått till ny ägare eller där-

med likställd innehavare, äro såväl den förutvarande som den nye ägaren eller innehavaren skyldiga att inom tio dagar därefter härom göra anmälan till vederbörande beredningsnämnds ordförande å landet eller fastighetstaxeringsnämnds ordförande i stad eller till länsstyrelsen; och bör i fall, då genom överlåtelse fastighet blivit uppdelad, överlåtelsehandlingen i huvudskrift eller bestyrkt avskrift företes.

139 §.

1 mom. Till ledning vid allmän fastighetstaxering skall lokal skattemyndighet avlämna de till myndigheten, enligt vad därom är särskilt stadgat, överlämnade lagfartsförteckningarna för tiden från och med den 1 juli året näst före det, då allmän fastighetstaxering senast ägde rum, till och med den 30 juni det år, då uppgiften skall avlämnas.

Hypoteksinrättning skall utan anmaning lämna uppgift å det värde, var till i hypoteksinrättningen till belåning anmäld fastighet blivit uppskattad vid värdering, som blivit för dylikt låns erhållande anställd och godkänd under tiden från och med den 1 juli året näst före det, då allmän fastighetstaxering senast ägde rum, till och med den 30 juni det år, då uppgiften skall avlämnas.

2 mom. Uppgifter enligt 1 mom. skola avlämnas senast den 20 juli året näst före det, då allmän fastighetstaxering skall äga rum, samt ingivas till länsstyrelsen i det län, där fastigheten är belägen.

Uppgifterna skola vid avlämnandet vara ordnade kommun- eller församlingsvis; och skall medelst särskilda omslag eller annorledes vara tydligt utmärkt, vilken kommun eller församling varje grupp av uppgifter avser.

140 §.

Brandförsäkringsanstalt är efter anmaning skyldig att till ledning vid allmän fastighetstaxering avlämna uppgift rörande försäkringsvärdet å byggnader, som äro hos anstalten försäkrade mot brandskada.

141 §.

Uppgiftspliktig, från vilken fastighetsdeklaration eller annan uppgift till ledning vid fastighetstaxering icke inom föreskriven tid inkommit, må anmanas att avgiva sådan deklaration eller uppgift.

Är avlämnad deklaration eller uppgift icke så upprättad, som i denna förordning sägs, må den uppgiftspliktige anmanas att avhjälpa bristen.

142 §.

Anmaning må utfärdas av fastighetsprövningsnämnd, prövningsnämnd, taxeringsintendent, ordföranden i beredningsnämnd eller fastighetstaxeringsnämnd samt konsulent för taxering av vattenfallsfastighet, den sistnämnde dock icke i vad avser avgivande av allmän fastighetsdeklaration.

Vad i 34 § 4 mom. samt 52 § är stadgat om anmaning skall i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande anmaning som här avses. Bestämmelserna i 53—55 §§ skola äga motsvarande tillämpning i fråga om ordförande i beredningsnämnd och fastighetstaxeringsnämnd samt beträffande taxeringsintendent, fastighetsprövningsnämnd, prövningsnämnd och länsstyrelse.

III. Om förberedande åtgärder

143 §.

1 mom. Angående skyldighet dels för statens skogsforskningsinstitut att före allmän fastighetstaxering fastställa centrala skogstaxeringsanvisningar samt till länsstyrelserna avlämna arealuppgifter m. m. dels ock för skogstyrelsen att före sådan taxering till länsstyrelserna lämna uppgifter rörande virkespriser m. m. stadgas i skogsvärderingsinstruktionen.

Det åligger landskamreraren att, med biträde av skogssakkunnig, på grundval av anvisningar och uppgifter som nu sagts samt i mån av behov inhämtade upplysningar upprätta förslag till lokala skogstaxeringsanvisningar varom likaledes är stadgat i skogsvärderingsinstruktionen.

2 mom. Före sammanträde, varom i 144 § 1 mom. förmåles, har landskamreraren att på grundval av de uppgifter, som jämlikt 139 § avlämnats, och de upplysningar, som eljest kunna vinnas, verkställa undersökning rörande fastigheternas allmänna saluvärde å länets landsbygd. Länsstyrelsen äger kalla lämpligt antal personer med ingående kännedom om fastighetsvärdena att därvid tillhandagå landskamreraren med upplysningar.

144 §.

1 mom. Senast den 20 augusti året näst före det, då allmän fastighetstaxering skall äga rum, skola efter kallelse av länsstyrelsen ordförandena i beredningsnämnderna och fastighetstaxeringsnämnderna å länets landsbygd ävensom de beredningsnämndsledamöter, som därtill utsetts enligt 132 § 1 mom., samt de fastighetstaxeringsnämndsledamöter, vilka enligt 133 § 1 mom. utsetts av landstingskommunens förvaltningsutskott, sammanträda inför landskamreraren å en eller flera lämpliga orter för förberedande överläggningar rörande tillämpningen av de allmänna grunderna vid den förestående allmänna fastighetstaxeringen; och äger länsstyrelsen till dessa sammanträden kalla jämväl andra personer, vilka på grund av sin verksamhet eller eljest kunna antagas äga sakkunskap rörande fastighetsvärdena inom länet eller delar därav eller ock särskilt rörande värdering av skogsmark och skog.

Vid sådant sammanträde redogör landskamreraren för priserna vid försäljning av fastigheter inom länet under tiden efter senaste allmänna fastighetstaxering och för de slutsatser beträffande fastigheternas allmänna

saluvärde, som enligt hans mening kunna dragas av dessa priser, så ock för övriga av honom kända förhållanden av beskaffenhet att inverka på nämnda värde. Därjämte skall landskamreraren framlägga jämlikt 143 § 1 mom. andra stycket upprättat förslag till lokala skogstaxeringsanvisningar ävensom, i den mån så finnes erforderligt, förslag till särskilda anvisningar jämväl i andra hänseenden, såsom angående redovisningen av olika ägoslag, värdesättning av övrig mark och bete å skogsmark samt enhetliga grunder för taxeringen av annan fastighet med mera. Avser sammanträdet överläggning angående taxeringen inom allenast viss del av länet, skola redogörelserna och förslagen därefter lämpas.

För sådana trakter inom länet, där jordbruksfastigheterna kunna med avseende å ägoslag och jordens beskaffenhet anses vara väsentligen likartade, böra de vid dessa sammanträden närvarande på grundval av den redogörelse, landskamreraren enligt vad nyss är sagt har att avgiva, beträffande fastigheter i skilda storleksgrupper föreslå vissa värden för ytenhet mark av olika ägoslag, godhetsklasser och brukningsförhållanden under förutsättning av normalt byggnadsbestånd, vilka enhetsvärden må tjäna till ledning vid taxeringen av jordbruksfastigheter. Jämväl i fråga om annan fastighet samt beträffande värdesättning av skogsmark och växande skog skola övervägas enhetliga grunder för taxeringen.

2 mom. Skulle för åstadkommande av en jämn och likformig taxering i stad länsstyrelsen finna lämpligt, att sammanträde inför landskamreraren hålles med ordförande och ledamöter av stadens fastighetstaxeringsnämnder, må sådant sammanträde äga rum före taxeringsarbetets påbörjande. Därvid skola stadgandena i 1 mom. hava motsvarande tillämpning.

3 mom. Landskamreraren har att, sedan sammanträden enligt första och andra momenten hållits, upprätta och senast den 25 augusti året näst före taxeringsåret till riksskattenämnden insända förslag till anvisningar för fastighetstaxeringen inom länet, däri inbegripet lokala skogstaxeringsanvisningar. Riksskattenämnden skall senast den 15 september året näst före taxeringsåret till landskamreraren återställa förslaget jämte de erinringar mot detsamma, som nämnden funnit anledning framställa. Landskamreraren har att förelägga fastighetsprövningsnämnden omförmälda förslag och erinringar. Fastighetsprövningsnämnden skall på grundval av nämnda handlingar fastställa lokala skogstaxeringsanvisningar och övriga anvisningar till ledning för fastighetstaxeringen, vilka senast den 30 september året näst före taxeringsåret skola tillställas ordförandena i beredningsnämnderna och fastighetstaxeringsnämnderna samt samtidigt över-sändas till riksskattenämnden.

145 §.

Sedan de av fastighetsprövningsnämnden fastställda lokala skogstaxeringsanvisningarna och övriga anvisningar för fastighetstaxeringen kommit

ordförandena i beredningsnämnderna och fastighetstaxeringsnämnderna tillhanda och innan beredningsnämnderna börja det egentliga arbetet, skall å landet ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden, efter samråd med taxeringsintendenten i länet angående tid och plats, sammankalla de av länsstyrelsen och landstingskommunens förvaltningsutskott utsedda ledamöterna i fastighetstaxeringsnämnden ävensom samtliga ordförande i de till fastighetstaxeringsdistriktet hörande beredningsnämnderna till överläggningar rörande det förestående taxeringsarbetet. Vid överläggningarna bör uppmärksamhet ägnas åt åtgärder för befordrande av likformig taxering inom fastighetstaxeringsdistriktets olika delar samt åt spörsmål, som kunna förväntas välla beredningsnämnderna svårigheter.

146 §.

1 mom. Sedan länsstyrelsen ombesörjt, dels att de vid närmast föregående allmänna fastighetstaxering tillgängliga jordregisterutdragen blivit fullständiga med de anteckningar, som efter utdragens upprättande tillkommit i jordregistret, dels att utdrag verkställt av jordregistret i de delar, som upplagts under samma tidrymd, skall länsstyrelsen senast den 15 september året näst före taxeringsåret till ordföranden i vederbörande beredningsnämnd översända omförmälda utdrag ävensom de vid närmast föregående allmänna fastighetstaxering och därefter avgivna, hos länsstyrelsen förvarade fastighetsdeklarationer och andra uppgifter rörande fastigheter inom beredningsdistriktet.

I den ordning, Kungl. Maj:t bestämmer, skall beredningsnämndens ordförande därjämte erhålla tillgång till de vid närmast föregående allmänna fastighetstaxering upprättade fastighetslängderna, såvitt beredningsdistriktet angår.

2 mom. Samtidigt med översändande av de av fastighetsprövningsnämnden fastställda lokala skogstaxeringsanvisningarna och övriga anvisningar för taxeringen på sätt i 144 § 3 mom. sägs har länsstyrelsen att till ordföranden i den beredningsnämnd å landet eller fastighetstaxeringsnämnd i stad, som i varje särskilt fall vederbör, översända de i 139 § omförmälda uppgifterna.

IV. Om beredningsnämndernas verksamhet

147 §.

Beredningsnämndens ordförande åligger huvudsakligen:

1) att tillhandahålla deklaraionsblanketter samt meddela den som därom framställer begäran erforderliga upplysningar om honom åliggande deklaraionskyldighet och sättet för dess fullgörande,

2) mottaga, ordna och granska deklaraionser, uppgifter och andra handlingar,

3) vidtaga åtgärder för felande deklARATIONER och andra uppgifters införskaffande,

4) tillse att anmälda eller eljest kända förändringar i avseende å äganderättsförhållandena bliva iakttagna och införda i fastighetslängden,

5) kalla nämndens ledamöter till sammanträde, leda nämndens arbete samt vid sammanträdena föra ordet och vara föredragande,

6) ombesörja förandet av nämndens protokoll och längder samt övriga göromål av expeditionell art, samt

7) avgiva yttranden i besvärsmål.

Vid fullgörande av honom åliggande uppgifter må ordförande åtnjuta biträde av personal, som för sådant ändamål kan anvisas.

148 §.

1 mom. Beredningsnämndens sammanträden hållas å tid och plats, som ordföranden bestämmer efter samråd med ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden. Möter för ledamot hinder att tillstädeskomma, skall han i sitt ställe kalla sin suppleant och tillika härom underrätta ordföranden i beredningsnämnden.

Vid sammanträdena föres protokoll i erforderlig omfattning. Protokollet justeras av två av nämnden utsedda ledamöter.

2 mom. Sammanträde med beredningsnämnd skall hållas inom slutna dörrar. Ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet är dock berättigad att företräda inför beredningsnämnd för att meddela upplysningar till ledning vid taxering av fastigheten.

3 mom. Taxeringsintendenten i länet eller av honom beordrad tjänsteman äger närvara vid sammanträde med beredningsnämnd till fullgörande av vad honom åligger enligt 172 §, jämförd med 59 §.

Ordförande i fastighetstaxeringsnämnd äger närvara vid sådant sammanträde och därunder deltaga i överläggningen men ej i besluten.

149 §.

Vid beredningsnämndens första sammanträde skall ordföranden, innan taxeringsarbetet tager sin början, avgiva noggrann redogörelse ej mindre rörande av fastighetsprövningsnämnden fastställda enhetsvärden och övriga värderingsgrunder, såvitt distriktet berör, än även rörande de köp av jordbruksfastighet inom distriktet, som förekommit under tiden efter senaste allmänna fastighetstaxering, samt de slutsatser beträffande fastigheternas allmänna saluvärde i orten, som enligt ordförandens mening kunna dragas av de vid dessa köp tillämpade priser. Finnas inom distriktet fastigheter med skog, bör i redogörelsen tillika lämnas upplysning rörande det virkesförråd, som i medeltal per hektar finnes inom länet eller vederbörlig del därav, och dess fördelning på trädslagsklasser och förrådsgrupper samt, i

förekommande fall, trädslag ävensom rörande innehållet i övrigt av de lokala skogstaxeringsanvisningarna.

150 §.

1 mom. Beredningsnämnden har att föreslå värden för fastigheterna i distriktet.

2 mom. Beredningsnämndens förslag till taxering skola upptagas i taxeringslängd (*fastighetslängd*). Närmare föreskrifter angående längdens förande meddelas av Kungl. Maj:t. Fastighetslängden underskrives av beredningsnämndens ordförande och de ledamöter, som utsetts att justera nämndens protokoll.

3 mom. De av beredningsnämnden följda grunderna för taxeringen, såvitt angår jordbruksfastighet, skola för varje fastighet upptagas i en särskild längd enligt fastställt formulär. Denna längd skall med lämpliga mellanrum under beredningsarbetet framläggas för nämnden, som i händelse av ojämnhet i taxeringen har att verkställa erforderlig jämkning. Då nämndens förslag till taxering föreligger färdigt, skall längden i justerat skick fogas vid protokollet. Senast den 20 december skall ordföranden översända sammandrag av längden till landskamreraren i länet.

151 §.

Vad i 62 och 64 §§ är stadgat om jäv och omröstning i taxeringsnämnd skall äga motsvarande tillämpning beträffande beredningsnämnd.

Beslut må icke fattas av beredningsnämnd, såvida icke ordföranden och minst två ledamöter äro tillstädes. Dock skall den omständigheten, att ledamot av nämnden har att avträda vid behandling av viss taxering, icke utgöra hinder mot att beslut fattas rörande ifrågavarande taxering.

Ordföranden har att i fastighetslängden angiva det värde, han ansett böra föreslås, i de fall, då beredningsnämndens beslut utfallit på annat sätt.

Annan ledamot i beredningsnämnd, som deltagit i nämndens beslut, äger anföra reservation mot beslutet. Reservation skall anmälas innan sammanträdet avslutas samt, om den närmare utvecklas, avfattas skriftligen och avgivas sist vid justeringen av protokollet.

Av nämnden anlita sakkunnig äger att beträffande taxering, vid vars handläggning han biträtt, anteckna särskild mening till protokollet.

152 §.

Beredningsnämndens förslag skall föreligga färdigt senast den 10 december året näst före taxeringsåret.

Beredningsnämndens ordförande skall senast den 15 i nämnda månad med allmänna posten tillsända sådan ägare eller därmed likställd innehavare av skattepliktig fastighet, vilkens namn och postadress äro för ordföranden kända, underrättelse om det för fastigheten föreslagna taxerings-

värdet. Underrättelse som nu sagts skall även innehålla upplysning, att ägaren eller innehavaren av fastigheten äger senast den 5 påföljande januari till beredningsnämndens ordförande avgiva skriftliga erinringar mot förslaget.

Beredningsnämndens förslag skall under tio dagar viss angiven tid på dagen hållas tillgängligt inom kommunen hos beredningsnämndens ordförande eller någon dess ledamot, med rätt för ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet inom distriktet att på sätt och inom tid, som i nästföregående stycke stadgas, avgiva erinringar mot förslaget, åliggande det ordföranden att sådant i vederbörlig ordning kungöra.

Därest erinran mot förslaget avgivits eller känt blivit, att beträffande i fastighetslängden uppförd fastighet före årsskiftet inträffat sådan omständighet, som föranleder, att fastigheten skall uppdelas i flera taxeringsenheter, skall ordföranden senast den 20 januari hålla sammanträde med beredningsnämnden, som har att yttra sig över inkommen erinran samt i förekommande fall avgiva nytt förslag till taxering. Dylika yttranden och förslag upptagas i protokollet.

Senast den 25 januari skall beredningsnämndens ordförande till ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden överlämna de upprättade fastighetslängderna, behörigen summerade, ävensom nämndens protokoll, de deklARATIONER och andra skriftliga uppgifter och upplysningar, som avlämnats till ledning vid taxeringen, samt de enligt 146 § beredningsnämndens ordförande tillhandakomna handlingarna.

V. Om fastighetstaxeringsnämndernas verksamhet

153 §.

Ordförande i fastighetstaxeringsnämnd *å landet* skall huvudsakligen

1) för vinnande av jämnhet och likformighet i taxeringen följa arbetet i beredningsnämnderna inom fastighetstaxeringsdistriktet samt i erforderlig utsträckning lämna anvisningar för arbetets bedrivande,

2) före fastighetstaxeringsnämndens sammanträde granska de från beredningsnämndernas ordförande inkomna längderna och övriga handlingar och därvid särskilt undersöka, huru beredningsnämnderna tillämpat de enhetsvärden och de värderingsgrunder i övrigt, som av fastighetsprövningsnämnden fastställts, ävensom huru beredningsnämndernas uppskattning av virkesförrådet och dess fördelning på trädslagklasser och förrådsgrupper samt, i förekommande fall, trädslag överensstämmer med uppgifterna härom i de för taxeringen fastställda lokala skogstaxeringsanvisningarna,

3) vidtaga åtgärder för införskaffande av de uppgifter och upplysningar, som ytterligare må finnas erforderliga för taxeringen,

- 4) kalla fastighetstaxeringsnämndens ledamöter till sammanträden och om utsatt tid och ställe härför i god tid underrätta länsstyrelsen,
- 5) leda nämndens arbete och vid sammanträdena föra ordet,
- 6) ombesörja förandet av nämndens protokoll och längder, samt övriga göromål av expeditionell art, ävensom
- 7) avgiva yttranden i besvärsmål.

Ordförande i fastighetstaxeringsnämnd *i stad* har enahanda åligganden som i 147 § stadgas för ordförande i beredningsnämnd. Det åligger honom att i god tid underrätta länsstyrelsen om utsatt tid och plats för fastighetstaxeringsnämndens sammanträden.

Vid fullgörande av honom åliggande uppgifter må ordförande i fastighetstaxeringsnämnd åtnjuta biträde av personal, som för sådant ändamål kan anvisas.

154 §.

1 mom. Sammanträden med fastighetstaxeringsnämnd *å landet* hållas å tid och plats, som ordföranden bestämmer. Möter för ledamot hinder att tillstädeskomma, skall han i sitt ställe kalla för honom utsedd suppleant och tillika härom underrätta ordföranden. Föredragande i nämnden är vederbörande beredningsnämnds ordförande beträffande de fastigheter, som tillhöra hans beredningsdistrikt.

Vid sammanträdena föres protokoll i erforderlig omfattning. Protokollet justeras av två av nämnden utsedda ledamöter.

Sammanträde med nämnden skall hållas inom slutna dörrar.

Angående rätt för ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet att företräda inför nämnden samt om befogenhet för taxeringsintendenten i länet eller av honom beordrad tjänsteman att närvara vid sammanträde med fastighetstaxeringsnämnd *å landet* skola bestämmelserna i 148 § 2 och 3 mom. äga motsvarande tillämpning.

2 mom. Innan fastighetstaxeringsnämnd *å landet* börjar det egentliga arbetet, skall ordföranden, efter samråd med taxeringsintendenten i länet angående tid och plats, kalla de av länsstyrelsen och landstingskommunens förvaltningsutskott utsedda ledamöterna ävensom samtliga ordförande i beredningsnämnderna i de till fastighetstaxeringsdistriktet hörande beredningsdistrikten till ett förberedande sammanträde. Vid detta har ordföranden, med erforderligt biträde av beredningsnämndernas ordförande, att avgiva noggrann redogörelse för de värderingsgrunder, efter vilka varje beredningsnämnd upprättat sitt förslag, ävensom för sin egen mening, huruvida och i vad mån dessa värderingsgrunder kunna anses överensstämma med av fastighetsprövningsnämnden fastställda enhetsvärden och anvisningar i övrigt eller eljest med de priser, som erhållits vid fastighetsförsäljningar i orten. På grundval av dessa redogörelser skola de vid sammanträdet närvarande taga under övervägande och för anteckning till protokollet uttala sin mening, vilka allmänna jämkningar av berednings-

nämndernas förslag finnas erforderliga för en jämn och likformig taxering i hela fastighetstaxeringsdistriktet.

Avskrift av protokollet skall inom tio dagar efter sammanträdet av ordföranden översändas till landskamreraren, som har att, efter därav tagen del, till finansdepartementet insända de inkomna protokollsavskrifterna ävensom de i 150 § 3 mom. angivna sammandragen.

3 mom. Sedan det i 2 mom. omförmälda sammanträdet hållits, tager taxeringsarbetet sin början med de kommuner, där vid nämnda sammanträde beredningsnämndernas förslag ansetts tillfredsställande, samt fortgår kommun efter kommun och fastighet efter fastighet. Föredraganden har att i varje fall meddela såväl beredningsnämndens förslag som ock sin egen mening ävensom redogöra för inkomna erinringar och de ändringar, som beredningsnämnden funnit sig böra föreslå. Nämnden beslutar där- efter med vilket belopp taxeringsvärde skall åsättas varje fastighet.

Nämndens sålunda fattade beslut skola, där de skilja sig från beredningsnämndens förslag, antecknas i fastighetslängderna.

Fastighetslängderna underskrivas av nämndens ordförande och vederbörande beredningsnämndsordförande samt en av nämnden utsedd ledamot.

155 §.

1 mom. Sammanträden med fastighetstaxeringsnämnd i stad hållas inom staden å tid och ställe, som ordföranden bestämmer. Möter för ledamot hinder att tillstädeskomma, skall han i sitt ställe kalla för honom utsedd suppleant och tillika härom underrätta ordföranden.

Vid sammanträdena föres protokoll i erforderlig omfattning. Protokollet justeras av två av nämnden utsedda ledamöter.

Sammanträde med nämnden skall hållas inom slutna dörrar.

Angående rätt för ägare och därmed likställd innehavare av fastighet att företräda inför nämnden samt om befogenhet för taxeringsintendenten i länet eller av honom beordrad tjänsteman att närvara vid sammanträde med fastighetstaxeringsnämnd i stad skola bestämmelserna i 148 § 2 och 3 mom. äga motsvarande tillämpning.

2 mom. Är stad indelad i två eller flera fastighetstaxeringsdistrikt och har sådant sammanträde, som i 144 § 2 mom. omförmäles, icke funnits erforderligt, skall länsstyrelsen uppdraga åt ordföranden i en av fastighetstaxeringsnämnderna att före taxeringsarbetets påbörjande kalla övriga ordförande och ledamöter till sammanträde för förberedande överläggningar rörande de allmänna grunder, som böra i stadens skilda delar komma i tillämpning vid taxeringen; och äger länsstyrelsen på framställning av den sammankallande ordföranden medgiva, att han må till detta sammanträde kalla jämväl andra personer, vilka på grund av sin verksamhet eller eljest kunna antagas äga sakkunskap rörande fastighetsvärdena inom staden.

3 mom. Fastighetstaxeringsnämnd i stad företager fastighetstaxeringen i den ordning, som finnes bäst lämpad för vinnande av jämnhet och likformighet mellan taxeringsvärdena i stadens olika delar. Nämnden beslutar, med vilket belopp taxeringsvärde skall åsättas varje fastighet. Nämnden bör i den omfattning, som befinnes lämplig, dessförinnan bereda ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet tillfälle att inom viss angiven tid yttra sig över av nämnden ifrågasatt värde å fastigheten.

Då ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet beredes tillfälle att yttra sig över det av nämnden ifrågasatta värdet å fastigheten, skall han samtidigt underrättas därom att särskild underrättelse om fastighetstaxeringsnämndens beslut icke kommer att tillsändas honom, därest erinringar icke riktats mot det ifrågasatta värdet och detta av nämnden fastställles såsom taxeringsvärde. Därjämte skall meddelandet innehålla upplysning om vad som skall iakttagas vid anförande av besvär över fastighetstaxeringsnämndens beslut rörande taxeringen.

Fastighetstaxeringsnämndens beslut om taxering skola antecknas i fastighetslängd, och skola i fråga om denna längd stadgandena i 150 § 2 mom. hava motsvarande tillämpning. De av nämnden följda grunderna för taxeringen, såvitt angår jordbruksfastighet, skola upptagas i en särskild längd. I fråga om denna längd skall i tillämpliga delar gälla vad i 150 § 3 mom. sägs, dock att sammandrag av längden icke skall översändas till landskamreraren i länet.

156 §.

Vad i 62 och 64 §§ är stadgat rörande jäv och omröstning i taxeringsnämnd skall äga motsvarande tillämpning i fråga om fastighetstaxeringsnämnd.

Beslut må icke fattas av fastighetstaxeringsnämnd å *landet*, såvida icke ordföranden, föredraganden samt en av landstingskommunens förvaltningsutskott vald och en kommunvald ledamot äro tillstädes, samt av fastighetstaxeringsnämnd i *stad*, såvida icke ordföranden och minst två ledamöter äro tillstädes. Dock skall den omständigheten, att ledamot av fastighetstaxeringsnämnd har att avträda vid behandling av viss taxering icke utgöra hinder mot att beslut fattas rörande ifrågavarande taxering.

Ordföranden skall i händelse av avvikande mening låta densamma antecknas till protokollet. Motsvarande skyldighet har föredragande i fastighetstaxeringsnämnd å *landet*.

Annan ledamot i fastighetstaxeringsnämnd, som deltagit i nämndens beslut, äger anför reservation mot beslut. Reservation skall anmälas innan sammanträdet avslutas samt, om den närmare utvecklas, avfattas skriftligen och avgivas sist vid justeringen av protokollet.

Av nämnden anlita sakkunnig äger att beträffande taxering, vid vars handläggning han biträtt, anteckna särskild mening till protokollet.

157 §.

1 mom. Fastighetstaxeringsnämndens arbete bör taga sin början å landet senast den 5 februari under taxeringsåret och i stad senast den 1 oktober året dessförinnan, dock att vad nu sagts icke har avseende å Stockholm. Arbetet skall vara avslutat i länen senast den 25 mars och i Stockholm senast den 15 juni under taxeringsåret.

2 mom. Har ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet å landet avgivit erinringar mot beredningsnämndens förslag eller har fastighetstaxeringsnämnden, utan att erinringar avgivits, beslutat åsätta fastighet annat taxeringsvärde än det av beredningsnämnden föreslagna eller eljest beslutat frångå beredningsnämndens förslag, åligger det fastighetstaxeringsnämndens ordförande att tillsända ägaren eller innehavaren, därest dennes namn och postadress äro för ordföranden kända, underrättelse om det taxeringsvärde, som av fastighetstaxeringsnämnden beslutats.

Ordförande i fastighetstaxeringsnämnd i stad åligger att tillsända sådan ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, vilkens namn och postadress äro för ordföranden kända, underrättelse om det taxeringsvärde, som av nämnden beslutats. Vad nu sagts skall dock icke gälla, om meddelande rörande ifrågasatt taxeringsvärde tillsänts ägaren eller innehavaren och taxeringsvärde åsatts fastigheten på sätt i meddelandet angivits.

Underrättelse, som i detta moment avses, skall innehålla upplysning om vad som skall iakttagas vid anförande av besvär över fastighetstaxeringsnämndens beslut.

3 mom. Senast den 31 mars eller vad angår Stockholm den 21 juni skall fastighetstaxeringsnämndens ordförande till länsstyrelsen insända fastighetsdeklarationerna och övriga handlingar ävensom berednings- och fastighetstaxeringsnämndernas protokoll. Fastighetslängderna skola avlämnas å den tid och i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver.

4 mom. Fastighetslängderna, i huvudskrift eller bestyrkt avskrift, skola vara att tillgå för landskamreraren, taxeringsintendent och fastighetsprövningsnämnden samt i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver, utom vad angår Stockholm, offentligen framläggas inom vederbörande kommun under minst fjorton dagar före den 15 maj under taxeringsåret.

VI. Om fastighetsprövningsnämndernas verksamhet

158 §.

Sedan fastighetslängderna med tillhörande handlingar inkommit till länsstyrelsen, skola längderna ävensom de hos berednings- och fastighetstaxeringsnämnderna förda protokollen granskas, varvid taxeringsintendent har att hos fastighetsprövningsnämnden göra framställningar om de åtgär-

der, som erfordras för åstadkommande av en med skatteförfattningarna överensstämmande, jämn och likformig fastighetstaxering.

Länsstyrelsen äger, där så anses erforderligt, kalla ordförande eller ledamot i fastighetstaxeringsnämnd i länet eller andra i fastighetsvärdering kunniga och erfarna personer att under granskningsarbetet infinna sig för upplysningars meddelande.

159 §.

Kungl. Maj:t äger förordna, att med ledning av de i 154 § 2 mom. andra stycket omförmälda handlingarna undersökning skall verkställas till utrönande, huruvida vid taxeringen av jordbruksfastigheter å landsbygden jämnhet och likformighet de olika länen emellan blivit uppnådd. Verkställas sådan undersökning, skall resultatet därav meddelas landskamrerarna och taxeringsintendenterna senast den 30 april under taxeringsåret.

Ovannämnda handlingar skola tillhandahållas kammarrätten senast den 1 oktober under taxeringsåret.

160 §.

1 mom. Fastighetsprövningsnämnds arbete skall vara avslutat senast den 30 september under taxeringsåret, i Stockholm den 31 oktober.

2 mom. Fastighetsprövningsnämnd eller dess ordförande äger, där så anses erforderligt, kalla ordförande eller ledamot i fastighetstaxeringsnämnd i länet eller andra i fastighetsvärdering kunniga och erfarna personer att infinna sig vid sammanträde med fastighetsprövningsnämnden eller hos dess ordförande för att meddela upplysningar.

161 §.

Genom prövningsnämndens kansli skola införskaffas erforderliga yttranden över hos fastighetsprövningsnämnden anförda besvär och gjorda framställningar; där yttrandena därtill föranleda, skola påminnelser infordras från vederbörande. Taxeringsintendent har att åvägabringa för besvärens och framställningarnas prövning eljest erforderlig utredning.

162 §.

Beträffande fastighetsprövningsnämnds verksamhet skall i övrigt vad som stadgas om prövningsnämnd i 78—88, 90—92 och 94 §§ gälla i tillämpliga delar, därvid vad som stadgas angående besvär av taxeringsintendent skall tillämpas jämväl å framställning enligt 158 § samt vad som avser skattskyldig skall gälla ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet och annan, för vilken garantibelopp för fastighet skall upptagas såsom skattepliktig inkomst.

Åtgärder, som avses i 91 §, skola, sedan fastighetsprövningsnämndens arbete avslutats, företagas av prövningsnämnden i länet.

VII. Om fullföljd av talan

163 §.

1 mom. Över beslut av fastighetstaxeringsnämnd må besvär anföras hos fastighetsprövningsnämnden

1) av ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, såvitt fastigheten rör,

2) av vederbörande kommun.

Besvären skola avfattas skriftligen samt ingivas eller insändas till prövningsnämndens kansli,

i länen senast den 15 maj under taxeringsåret och

i Stockholm senast den 10 augusti under taxeringsåret.

2 mom. Taxeringsintendent äger att genom framställning, som i 158 § sägs, yrka ändring i fastighetstaxeringsnämnds beslut.

164 §.

1 mom. Ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, så ock kommun må hos kammarrätten anföras besvär över fastighetsprövningsnämnds beslut rörande viss fastighet

1) om klaganden besvärat sig hos fastighetsprövningsnämnden över fastighetstaxeringsnämndens beslut men hans talan icke bifallits,

2) om fastighetsprövningsnämnden ändrat fastighetens taxering utan att sådan ändring påyrkats av honom.

2 mom. Taxeringsintendent må hos kammarrätten anföras besvär, om fastighetsprövningsnämnden icke bifallit av honom gjord framställning eller fastighetsprövningsnämnden efter besvär ändrat fastighetstaxeringsnämnds beslut.

3 mom. Besvär till kammarrätten må endast innefatta fullföljande helt eller delvis av yrkande, som klaganden framställt hos fastighetsprövningsnämnden. Har denna ändrat fastighetstaxeringsnämnds beslut utan att yrkande därom framställts av klaganden, må besvären till kammarrätten icke innefatta längre gående yrkande än taxeringens bestämmande i enlighet med fastighetstaxeringsnämndens beslut.

4 mom. Vad i 96 och 97 §§ är stadgat skall äga motsvarande tillämpning beträffande besvär över allmän fastighetstaxering, dock att besvärsakt skall, där ej särskilda omständigheter föreligga, översändas till kammarrätten inom fyra månader efter det att besvären inkommit till prövningsnämndens kansli.

Vid besvär över fastighetsprövningsnämnds beslut i fråga om fastighetstaxering skall, utöver i 97 § angivna handlingar, fogas utdrag av taxeringslängd beträffande närmast föregående taxering av fastigheten.

I förteckning över anförda besvär skola besvär över allmän fastighetstaxering upptagas för sig utan sammanblandning med övriga besvär.

165 §.

1 mom. Vid handläggning i kammarrätten av mål angående allmän fastighetstaxering skola deltaga tre av rättens ledamöter, därav minst två ordinarie, av vilka sistnämnda en efter Kungl. Maj:ts förordnande skall föra ordet, samt två av de särskilda ledamöter, om vilka i 2 mom. förmäles; dock må utevarov av en av de särskilda ledamöterna icke hindra måls avgörande, därest tre av kammarrättens ledamöter äro om slutet ense.

Utan hinder av vad i första stycket sägs äger Kungl. Maj:t beträffande vissa grupper av ifrågavarande mål föreskriva, att bestämmelsen om särskilda ledamöters deltagande i målens handläggning ej skall äga tillämpning.

2 mom. Kungl. Maj:t förordnar för högst fem år i sänder minst nio, högst tjugov i praktiska värv förfarna män med god kännedom om fastighetsförhållandena i allmänhet att efter kallelse inträda såsom ledamöter i kammarrätten vid handläggning av mål, som i 1 mom. avses. Av dessa personer skola minst tre äga sakkunskap beträffande värdering av skogsmark och växande skog, minst två beträffande värdering av vattenfallsfastighet, minst två beträffande värdering av jordbruksfastighet i övrigt och minst två beträffande värdering av annan fastighet i övrigt. Avgår sådan person under den tid, för vilken han blivit utsedd, förordnar Kungl. Maj:t annan person i hans ställe.

Ledamot som här sägs skall vara svensk medborgare. Ej må sådant uppdrag utövas av den, som är omyndig eller försatt i konkurstillstånd.

3 mom. Kungl. Maj:t äger meddela närmare föreskrifter angående inkallande av de i 2 mom. nämnda ledamöter till tjänstgöring i kammarrätten samt angående ordnandet av kammarrättens arbete med handläggning av mål angående allmän fastighetstaxering och därmed sammanhängande frågor.

166 §.

1 mom. Besvär över allmän fastighetstaxering må hos prövningsnämnden i länet anföras i särskild ordning av ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet,

1) om fastighet uppförts såsom skattepliktig, ehuru den är undantagen från skatteplikt, eller taxering ägt rum av annan egendom än som enligt 4 § tredje stycket kommunalskattelagen är att hänföra till fastighet,

2) om fastighet taxerats å mer än en ort eller eljest taxerats i fall, där taxering av fastigheten icke bort äga rum,

3) om fastighet på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende blivit felaktigt taxerad, samt

4) om underrättelse, som avses i 152 § andra stycket, 155 § 3 mom. första och andra styckena eller 157 § 2 mom., haft felaktigt innehåll.

Har taxeringen prövats av kammarrätten eller av fastighetsprövningsnämnd, skola dock besvärerna anföras hos kammarrätten.

Kammarrätten må, om besvär som anförts i särskild ordning finnas böra upptagas till prövning, förordna att målet skall upptagas och vidare handläggas av i första stycket avsedd prövningsnämnd.

2 mom. I fall som i 1 mom. sägs må besvär anföras jämväl av taxeringsintendent.

3 mom. Besvär, som i denna paragraf avses, skola vara inkomna före utgången av femte året efter taxeringsåret.

4 mom. Anföras besvär i särskild ordning hos prövningsnämnd skall vad i 75 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

Skola besvärerna anföras hos kammarrätten, gäller i tillämpliga delar vad som stadgas i 96 § första stycket och 97 §.

167 §.

Över kammarrättens utslag i mål angående allmän fastighetstaxering, såvitt rör tillämpning av 6 § 1 mom., 7, 8, 9, 10, 11 eller 12 § kommunalskattelagen, må klagan icke föras.

Den som icke åtnöjes med kammarrättens utslag i mål angående allmän fastighetstaxering, såvitt angår annan fråga än i första stycket sägs, äger hos Kungl. Maj:t söka ändring genom besvär, som skola vara inkomna till finansdepartementet inom två månader efter det klaganden erhållit del av kammarrättens utslag.

168 §.

Besvärsmått liksom för ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet tillkommer jämväl annan för vilken garantibelopp för fastigheten skall upptagas såsom skattepliktig inkomst, så ock arrendator, vilken jämlikt avtal, ingånget efter kommunalskattelagens ikraftträdande, gentemot ägaren eller innehavaren har att ansvara för skatt för fastighets garantibelopp.

Vad i 107 samt 110—112 §§ är stadgat rörande besvär över taxering för inkomst eller förmögenhet skall i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande besvär över allmän fastighetstaxering.

Utslag av kammarrätten eller Kungl. Maj:t beträffande allmän fastighetstaxering skall, därest utslaget innefattar ändring av prövningsnämnds beslut, för kännedom tillställas, förutom klaganden, den som vid taxeringsårets ingång ägt fastigheten eller varit skyldig att erlagga skatt för garantibelopp för densamma, den kommun, där fastigheten är belägen, taxeringsintendenten i det län, där fastigheten är belägen, så ock där fastighetens ägare eller därmed likställd innehavare vid ingången av taxeringsåret hade sin hemortskommun i annat län, taxeringsintendenten i det länet.

Vid sådant utslag eller beslut beträffande allmän fastighetstaxering, som i 102 § första stycket sägs, skall fogas underrättelse till den skattskyldige

om rätt för honom att anföra besvär enligt nämnda paragraf och om vad han därvid har att iakttaga.

169 §.

Om vid prövning av besvär hos kammarrätten eller Kungl. Maj:t rörande allmän fastighetstaxering befinnes, att taxeringen verkstälts å orätt ort eller å rätt ort underlåtit, må, efter vederbörandes hörande, vidtagas erforderlig rättelse å ort som vederbör; dock må taxeringen icke höjas utöver vad tidigare bestämts, därest besvären icke innefatta yrkande om sådan höjning.

Beträffande prövningsnämnds befogenhet att vidtaga åtgärd som avses i första stycket skola bestämmelserna i 105 § 2 mom. gälla i tillämpliga delar.

VIII. Om straff

170 §.

Vad i 117 § första, tredje och fjärde styckena samt 122 § första stycket stadgas om tystnadsplikt och om påföljd för brott mot sådan plikt skall äga motsvarande tillämpning i fråga om allmän fastighetstaxering.

171 §.

1 mom. Den som i allmän fastighetsdeklaration eller i uppgift enligt 136 § 2 mom. uppsåtligen eller av grov vårdslöshet lämnat oriktig uppgift, ägnad att leda till för låg taxering, skall, där ej gärningen är belagd med straff i strafflagen, dömas till dagsböter.

2 mom. Fullgör någon ej behörigen uppgiftsskyldighet enligt 139 §, gäller vad i 120 § och 122 § andra stycket är för där avsedda fall stadgat.

IX. Gemensamma bestämmelser

172 §.

Utöver vad som ovan angivits skola följande bestämmelser rörande taxering för inkomst och förmögenhet äga motsvarande tillämpning eller hava avseende jämväl å allmän fastighetstaxering:

1) 13—15 §§, 16 § 1 mom. 4) samt 2—4 mom. ävensom 17—19 §§ med för taxeringsnämnder och prövningsnämnder gemensamma bestämmelser samt med föreskrifter om riksskattenämnden m. m.,

2) 46 § angående uppgifter från statlig och kommunal myndighet m. m.,

3) 47—50 §§ angående gemensamma bestämmelser rörande deklARATIONER och andra uppgifter, dock att samtliga ledamöter av vederbörande beskattningsnämnd, så ock konsulent för taxering av vattenfallsfastighet äga deltaga i granskningen av deklARATIONER och uppgifter, som avlämnats till ledning vid allmän fastighetstaxering,

- 4) 59 och 72 §§ angående taxeringsnämndernas verksamhet,
- 5) 123—125 §§ angående viten, samt
- 6) 126—128 §§ med särskilda föreskrifter.

173 §.

1 mom. Bestämmelserna i 129 § skola äga motsvarande tillämpning beträffande kostnader för allmän fastighetstaxering, varvid följande skall iakttagas.

1) Vad i 129 § 1 mom. vid 1) stadgas skall hava avseende å ersättning till ordförandena i beredningsnämnderna och fastighetstaxeringsnämnderna samt å de av länsstyrelsen förordnade ledamöterna i fastighetstaxeringsnämnderna och konsulenterna för taxering av vattenfallsfastighet.

2) Vad i 129 § 5 mom. stadgas skall hava avseende å de personer, som jämlikt 143 § 2 mom. inkallats av länsstyrelsen för meddelande av upplysningar,

de personer, som till sammanträde enligt 144 § 1 eller 2 mom. särskilt inkallats av länsstyrelsen eller till sammanträde enligt 155 § 2 mom. inkallats efter länsstyrelsens medgivande,

de ordförande i beredningsnämnd och i fastighetstaxeringsnämnd, som på vederbörlig kallelse inställt sig till sådant sammanträde, varom förmäles i 144 § 1 mom.,

de ordförande och ledamöter i fastighetstaxeringsnämnd i stad, som på vederbörlig kallelse inställt sig till sådant sammanträde, varom förmäles i 144 § 2 mom., samt

de personer, som inställt sig på vederbörlig kallelse enligt 158 § andra stycket.

3) Vad i 129 § 8 mom. stadgas skall hava avseende å ledamot i fastighetsprövningsnämnd.

2 mom. I 165 § 2 mom. omförmäld ledamot av kammarrätten åtnjuter för tid, varunder han varit inkallad till tjänstgöring, ersättning av statsmedel enligt grunder, som fastställas av Kungl. Maj:t.

Angående gottgörelse av statsmedel för verkställande av undersökning, varom i 159 § förmäles, förordnar Kungl. Maj:t.

3 mom. Vad i 130 § första stycket stadgas skall äga motsvarande tillämpning å kommunvald ledamot i beredningsnämnd och fastighetstaxeringsnämnd.

För inställelse vid fastighetstaxeringsnämnds sammanträden ävensom för inställelse vid sammanträden, som omförmälas i 144 § 1 mom., 145 § och 154 § 2 mom., äger av landstingskommuns förvaltningsutskott utsedd ledamot av sådan nämnd åtnjuta dagtraktamente och resekostnadsersättning av landstingskommunens medel efter de för landstingsmän stadgade grunder.

FJÄRDE AVDELNINGEN

Särskild fastighetstaxering

174 §.

Särskild fastighetstaxering verkställes inom varje lokalt taxeringsdistrikt av distriktets lokala taxeringsnämnd. Dock må länsstyrelsen vid uppdelning av kommun i lokala taxeringsdistrikt förordna, att vid särskild fastighetstaxering annan indelning skall tillämpas än som föreskrives för årlig taxering i övrigt.

Vad i denna förordning är stadgat rörande taxeringsnämndernas och prövningsnämndernas verksamhet beträffande taxeringen för inkomst och förmögenhet, så ock för sådan taxering meddelade gemensamma bestämmelser rörande deklARATIONER och andra uppgifter ävensom föreskrifterna om riksskattenämnden, de särskilda föreskrifterna i 126—128 §§ samt bestämmelserna om viten i 123—125 §§ och om kostnader för taxeringsarbetet i 129 och 130 §§ skola äga motsvarande tillämpning med avseende å handhavandet av särskild fastighetstaxering, i den mån icke här nedan annorlunda stadgas.

175 §.

1 mom. Har vid ingången av år, då allmän fastighetstaxering icke äger rum, beträffande viss fastighet förhållande förelegat av beskaffenhet att böra jämlikt 12 § 2 mom. kommunalskattelagen föranleda åsättande av nytt taxeringsvärde, är fastighetens ägare eller därmed likställd innehavare skyldig att utan anmaning till ledning för fastighetens taxering det året avgiva deklARATION (*särskild fastighetsdeklARATION*).

Har fastighet eller komplex av fastigheter, som vid senaste fastighets-taxering behandlats som taxeringsenhet, därefter uppdelats mellan flera ägare eller innehavare, skola dylika deklARATIONER avgivas av samtliga ägare eller innehavare, av envar beträffande hans del av taxeringsenheten.

Särskild fastighetsdeklARATION skall avfattas å blankett enligt fastställt formulär och innehålla upplysning om det förhållande, som skall föranleda åsättande av nytt taxeringsvärde; och skall i övrigt om sådan deklARATION i tillämpliga delar gälla vad om allmän fastighetsdeklARATION är stadgat.

2 mom. Efter anmaning är ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, även om han förmenar, att sådant förhållande, som enligt 1 mom. föranleder deklARATIONSSKYLDIGHET, icke förelegat, skyldig avgiva särskild fastighetsdeklARATION rörande fastigheten.

3 mom. Ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet är efter anmaning skyldig att till ledning vid fastighetens taxering avgiva uppgift jämväl angående andra förhållanden än dem, som angivas i deklARATIONSFOMULÄRET.

4 mom. Särskild fastighetsdeklaration, som skall avgivas utan anmaning, skall avlämnas senast den 15 februari.

Om plats för avlämnande av särskild fastighetsdeklaration samt om anmaning rörande deklaration eller uppgift till ledning vid särskild fastighetstaxering ävensom om delgivning skola bestämmelserna i 34 § 4 mom., 35 och 36 §§ samt 51—55 §§ äga motsvarande tillämpning.

176 §.

Brandförsäkringsanstalt är efter anmaning skyldig att till ledning vid särskild fastighetstaxering avlämna uppgift rörande försäkringsvärdet å byggnader, som äro hos anstalten försäkrade mot brandskada.

177 §.

1 mom. Under de år, då särskild fastighetstaxering skall äga rum, har taxeringsnämnden att, så fort ske kan, företaga sådan taxering. Nämnden har därvid att för varje fastighet, å vilken jämlikt 12 § 2 mom. kommunalskattelagen nytt taxeringsvärde skall sättas, besluta till vilket belopp det nya värdet skall upptagas. För övriga taxering underkastade fastigheter skola nästföregående års taxeringsvärden oförändrade upptagas.

Taxeringsnämnden har jämväl att pröva hos nämnden gjorda framställningar om sådant särskilt angivande av värden å olika i taxeringsenhet ingående fastigheter eller delar av fastigheter, varom i 8 § sista stycket kommunalskattelagen förmåles.

2 mom. För varje lokalt taxeringsdistrikt eller, om sådant distrikt består av mer än en kommun, för varje kommun skall föras en längd över taxeringen av fastigheter (*fastighetslängd*). De beslutade taxeringarna skola upptagas i längden. För varje fastighet, som taxeras, angivas taxeringens belopp och namnet å den som vid taxeringsårets ingång varit ägare till fastigheten.

3 mom. Har taxeringsnämnden åsatt fastighet nytt taxeringsvärde eller jämlikt 8 § sista stycket kommunalskattelagen, med avvikelse från vad som under nästföregående taxeringsår varit gällande, fördelat taxeringsvärde å olika i taxeringsenhet ingående fastigheter eller delar av fastigheter eller har taxeringsnämnden avslagit framställning om vidtagande av nu omförmäld taxeringsåtgärd, skall underrättelse om taxeringsnämndens beslut sändas till fastighetens ägare eller därmed likställd innehavare ävensom, därest annan än ägaren eller innehavaren är skyldig att erlægga skatt för garantibelopp för fastigheten, till denne.

Om sådan underrättelse skola bestämmelserna i 69 § 4 mom. äga motsvarande tillämpning.

4 mom. Samtliga ledamöter av taxeringsnämnd må delta i granskningen av särskild fastighetsdeklaration.

178 §.

1 mom. Taxering, som till följd av prövningsnämnds beslut tillkommit eller blivit fastställd annorlunda än taxeringsnämnden bestämt, skall antecknas i vederbörlig fastighetslängd.

2 mom. Bestämmelserna i 92 § om underrättelse angående prövningsnämnds beslut i fråga om taxering för inkomst eller förmögenhet skola äga motsvarande tillämpning å sådan nämnds beslut rörande särskild fastighetstaxering, därvid vad som avser skattskyldig skall gälla ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet och annan, för vilken garantibelopp för fastighet skall upptagas såsom skattepliktig inkomst.

179 §.

1 mom. Över beslut av taxeringsnämnd rörande särskild fastighetstaxering må besvär anföras hos prövningsnämnden i länet

1) av ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, såvitt fastigheten rör,

2) av vederbörande kommun, samt

3) av taxeringsintendent.

2 mom. Beträffande besvär enligt denna paragraf skall vad i 75 och 76 §§ är stadgat rörande besvär i fråga om taxering för inkomst och förmögenhet äga motsvarande tillämpning.

180 §.

1 mom. Besvär över prövningsnämnds beslut rörande särskild fastighetstaxering må anföras hos kammarrätten av part som i 179 § sägs

1) om han anført besvär hos prövningsnämnden men hans talan icke bifallits,

2) om prövningsnämnden ändrat fastighetens taxering utan att sådan ändring påyrkats av honom.

Besvär till kammarrätten må endast innefatta fullföljande helt eller delvis av yrkande, som klaganden framställt hos prövningsnämnden. Har denna ändrat taxeringsnämnds beslut utan att yrkande därom framställts av klaganden, må besvären till kammarrätten icke innefatta längre gående yrkande än taxeringens bestämmande i enlighet med taxeringsnämndens beslut.

2 mom. Beträffande besvär enligt denna paragraf skall vad i 96 och 97 §§ är stadgat rörande besvär till kammarrätten i fråga om taxering för inkomst och förmögenhet äga motsvarande tillämpning. I förteckning över anförda besvär skola besvär över särskild fastighetstaxering upptagas för sig utan sammanblandning med övriga besvär.

3 mom. I fråga om kammarrättens handläggning av mål angående särskild fastighetstaxering skall vad i 165 § är stadgat äga motsvarande tillämpning.

181 §.

1 mom. Vad i 99 § stadgas skall äga motsvarande tillämpning, om ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet icke erhållit i 177 § 3 mom. föreskriven underrättelse senast den 15 juli under taxeringsåret.

2 mom. Besvär i fråga om särskild fastighetstaxering må jämväl anföras i särskild ordning av ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet

1) om fastighet uppförts såsom skattepliktig, ehuru den är undantagen från skatteplikt, eller taxering ägt rum av annan egendom än som enligt 4 § tredje stycket kommunalskattelagen är att hänföra till fastighet,

2) om fastighet taxerats å mer än en ort eller eljest taxerats i fall, där taxering av fastigheten icke bort äga rum, samt

3) om fastighet på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende blivit felaktigt taxerad.

Besvär som nu sagts prövas av prövningsnämnden i länet. Har taxeringen prövats av prövningsnämnden eller kammarrätten, ankommer det dock på kammarrätten att pröva målet.

Kammarrätten må, om besvär som anförts i särskild ordning finnas böra upptagas till prövning, förordna att målet skall upptagas och vidare handläggas av prövningsnämnden.

3 mom. I fall som i 2 mom. sägs må besvär jämväl anföras av taxeringsintendent.

4 mom. Besvär, som i denna paragraf avses, skola för att kunna upptagas till prövning vara inkomna före utgången av femte året efter taxeringsåret.

5 mom. Anföras besvär i särskild ordning hos prövningsnämnd, skall vad i 75 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

Skola besvären anföras hos kammarrätten, gäller i tillämpliga delar vad som stadgas i 96 § första stycket och 97 §.

182 §.

Över kammarrättens utslag i mål angående särskild fastighetstaxering, såvitt rör tillämpning av 6 § 1 mom., 7, 8, 9, 10, 11 eller 12 § kommunalskattelagen, må klagan icke föras.

Den som icke åtnöjes med kammarrättens utslag i mål angående särskild fastighetstaxering, såvitt angår annan fråga än i första stycket sägs, äger hos Kungl. Maj:t söka ändring genom besvär, som skola vara inkomna till finansdepartementet inom två månader efter det klaganden erhållit del av kammarrättens utslag.

183 §.

Besvär rätt liksom för ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet tillkommer jämväl annan för vilken garantibelopp för fastigheten skall

upptagas såsom skattepliktig inkomst, så ock arrendator, vilken jämlikt avtal, ingånget efter kommunalskattelagens ikraftträdande, gentemot ägaren eller innehavaren har att ansvara för skatt för fastighets garantibelopp.

Vad i 107, 108 samt 110—113 §§ är stadgat rörande besvär över taxering för inkomst och förmögenhet skall i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande besvär över särskild fastighetstaxering.

Vad i 168 § tredje och fjärde styckena och 169 § stadgas skall äga motsvarande tillämpning beträffande särskild fastighetstaxering.

184 §.

Därest efter taxeringsårets utgång fastighets taxeringsvärde i anledning av anförda besvär ändras eller taxeringsvärde åsättes fastighet, som icke blivit taxerad, har prövningsnämnden att efter anmälan av taxeringsintendent vidtaga däremot svarande åtgärder för efterföljande år under taxeringsperioden, där ej beträffande fastigheten sådant förhållande inträffat, som jämlikt 12 § 2 mom. kommunalskattelagen bör föranleda åsättande av nytt taxeringsvärde.

Sådan anmälan hos prövningsnämnden må jämväl göras av fastighetens ägare eller därmed likställd innehavare eller, om besvären anförts av annan än ägaren eller innehavaren, av denne.

185 §.

Vad i 117 § första, tredje och fjärde styckena samt 122 § första stycket stadgas om tystnadsplikt och om påföljd för brott mot sådan plikt skall äga motsvarande tillämpning i fråga om särskild fastighetstaxering.

186 §.

Den som i särskild fastighetsdeklaration eller i uppgift som i 175 § 3 mom. sägs uppsåtligen eller av grov vårdslöshet lämnat oriktig uppgift, ägnad att leda till för låg taxering, skall, där ej gärningen är belagd med straff i strafflagen, dömas till dagsböter.

Övergångsbestämmelser

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1958, dock att förordningens bestämmelser skola gälla redan dessförinnan i avseende å åtgärder, som erfordras för förordningens tillämpning efter ikraftträdandet.

I samband med ikraftträdandet skall följande iakttagas.

1. Genom förordningen upphävas taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379), så ock vad i övrigt finnes i lag eller författning stridande mot den nya förordningens bestämmelser.

2. Förekommer i lag eller författning hänvisning till eller avses däri eljest författningsrum, som ersatts genom bestämmelse i denna förordning, skall den bestämmelsen i stället tillämpas.

3. I fråga om taxeringar, som verkställt eller bort verkställas i första instans år 1957 eller tidigare år, skola äldre bestämmelser fortfarande gälla med följande undantag:

a) Besvär till kammarrätten och Kungl. Maj:t, som anförs efter den 31 december 1957, skola beredas och vidare handläggas enligt denna förordning.

b) I fråga om rätt att anföra besvär i särskild ordning skola denna förordnings bestämmelser äga tillämpning, om besvären inkomma efter den 31 december 1957. Vad nu sagts skall dock icke gälla sådana besvär, som avses i 99 § och 181 § 1 mom. denna förordning.

c) Besvär, som efter den 31 december 1957 anförs i särskild ordning, skola beredas och vidare handläggas enligt denna förordning.

d) På prövningsnämnd efter den 31 december 1957 ankommande uppgifter skola fullgöras av prövningsnämnd, utsedd enligt bestämmelserna i denna förordning.

e) Fråga om eftertaxering, som väckes efter den 31 december 1957, skall handläggas och prövas enligt bestämmelserna i denna förordning.

4. Vad i 4 § fjärde stycket denna förordning stadgas skall, intill dess taxeringsassistent förordnats för där angivet särskilt taxeringsdistrikt, icke gälla, länsstyrelsen obetaget att inrätta sådant taxeringsdistrikt utan att **förordna taxeringsassistent för distriktet.**

5. Intill dess indelning av länet i särskilda taxeringsdistrikt, som avses i 4 § fjärde stycket denna förordning, blivit för länet i dess helhet genomförd, må länsstyrelsen i samband med indelningen i lokala taxeringsdistrikt i erforderlig omfattning förordna taxeringskonsulenter för sådana distrikt.

Har taxeringskonsulent förordnats, åligger honom att granska självdeklarationer och andra uppgifter, avgivna av fysiska personer, oskifta dödsbon eller familjestiftelser, vilka äro rörelseidkare eller sådana idkare av jordbruk eller skogsbruk, som äro skyldiga föra räkenskaper. Han har därjämte att granska andra deklarationer och uppgifter av mera invecklad beskaffenhet, vilka taxeringsnämnd överlämnar till honom för granskning.

Taxeringskonsulenten äger, då fråga är om deklaration eller annan uppgift som av honom granskats, deltaga i taxeringsnämndens överläggningar men icke i dess beslut.

Han äger vidare utfärda anmaning, som avses i 51 § första stycket denna förordning, i den mån så erfordras för fullgörande av honom åvilande granskning av deklaration eller annan uppgift, dock att han icke äger anmana skattskyldig att avlämna deklaration.

I fråga om ersättning åt taxeringskonsulent skall i tillämpliga delar gälla vad i 129 § denna förordning stadgas om ersättning åt ordförande i taxeringsnämnd.

6. Erfordras utöver vad ovan stadgas särskilda bestämmelser i avseende å denna förordnings ikraftträdande, äger Kungl. Maj:t meddela sådana bestämmelser.

Till utskottets behandling har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

I) de likalydande motionerna I: 556 av herrar *Erik Olsson* och *Per Olofsson* samt II: 737 av herr *Nilsson* i Östersund m. fl., vari hemställts, »att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 150 måtte besluta, att förslaget till taxeringsförordning måtte ändras så till vida att yttrande från kommunens fullmäktige skall inhämtas innan länsstyrelsen förordnar ordförande i taxeringsnämnd, samt att det uppdrages till vederbörande utskott att utforma erforderlig lagtext»;

II) de likalydande motionerna I: 570 av herr *Anderberg* och II: 752 av *son* samt II: 737 av herr *Nilsson* i Östersund m. fl., vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta dels att särskild fastighetstaxering må kunna verkställas i samma ordning som enligt proposition nr 150 föreslagits beträffande taxering för inkomst och förmögenhet av fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser, dels att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig ändring av taxeringsförordningen»;

III) de likalydande motionerna I: 574 av herr *Niklasson* och II: 762 av herr *Vigelsbo*, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 150 måtte beakta i motionerna framförda synpunkter;

IV) de likalydande motionerna I: 575 av herrar *Spetz* och *Söderquist* samt II: 761 av herr *Strandh* m. fl., vari hemställts, »att vederbörande utskott måtte vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 150 beakta de synpunkter vi framfört samt vidtaga de ändringar i författningstexten som kan föranledas därav»;

V) de likalydande motionerna I: 606 av fru *Gärde Widemar* m. fl. och II: 801 av herr *Kollberg* m. fl., vari hemställts, att riksdagen underkastar förslaget till ny taxeringsförordning en noggrann översyn och därvid beaktar vad i motionerna anförts, samt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att Kungl. Maj:t efter vederbörliga förberedelsearbeten och efter slutförande av nu pågående utredning om de högre instanserna i taxeringsmål för riksdagen framlägger förslag till lag om taxeringsförfarandet;

VI) de likalydande motionerna I: 608 av herrar *Magnusson* och *Ebbe Ohlsson* samt II: 798 av herrar *Edström* och *Strandh*, vari hemställts, »att riksdagen för sin del måtte besluta, att i stället för 118 § andra stycket i det förslag till taxeringsförordning, som framlagts i Kungl. Maj:ts proposi-

tion nr 150 till innevarande års riksdag, måtte införas ett andra och tredje stycke av följande lydelse:

Finner ordförande i taxeringsnämnd anledning antaga, att oriktig uppgift, om vilken ordföranden vid taxeringsarbetet erhållit kännedom, kan medföra ansvar enligt skattestrafflagen, skall ordföranden göra anmälan därom till taxeringsintendenten. Sådan anmälan skall göras senast vid den tid, då taxeringsnämndens arbete för året avslutas.

Därest taxeringsintendent på grund av anmälan från ordförande i taxeringsnämnd eller eljest finner, att någon gjort sig skyldig till brott, som avses i skattestrafflagen, skall taxeringsintendenten göra anmälan därom till vederbörande åklagare»;

VII) de likalydande motionerna I: 609 av herrar *Magnusson* och *Ebbe Ohlsson* samt II: 799 av herrar *Edström* och *Strandh*, vari bl. a. hemställts, att riksdagen för sin del måtte besluta, att 37 § 2 mom. andra stycket i det förslag till taxeringsförordning, som framlagts i Kungl. Maj:ts proposition nr 150 skall erhålla följande lydelse:

Avser sådan förmån, varom i 1 mom. första och andra punkterna förmäles, endast en del av året, skall upplysning meddelas om den tidrymd, för vilken förmånen utgått. Om fullgörandet av denna uppgiftsskyldighet är förenat med betydande svårighet för uppgiftslämnaren, må dock i stället meddelas, huruvida förmånen avsett hela året eller del av året.

VIII) motionen I: 607 av herr *Nils Theodor Larsson*, vari hemställts, att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 150 måtte besluta

1) att uttala att antalet taxeringsassistenttjänster, som skola nyinrättas, skall nedbringas väsentligt under det av departementschefen anförda antalet 240,

2) att i stället antalet revisionspersonaljänster vid länsstyrelserna — förste taxeringsassistenter eller andra — utökas med det ytterligare antal tjänster, som vederbörande utskott efter övervägande kan finna lämpligt att föreslå,

3) att innehavare av vissa tjänster inom taxeringsrevisionen i enlighet med vad i motionen anförts måtte erhålla ställning såsom allmänt ombud, d. v. s. kunna tilldelas processuella uppgifter,

4) att taxeringssektionen måtte utbrytas och bilda en särskild avdelning, skild från landskontoret i övrigt,

5) att i övrigt måtte beaktas i motionen framförda synpunkter samt

6) att vederbörande utskott måtte vidtaga de ändringar, som kan förmedlas därav.

IX) motionen II: 800 av herr *Christenson* i Malmö, vari hemställts, att riksdagen måtte *dels* i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en snabbutredning angående decentralisering av kammarrätten och begränsning av fullföljden

av mål till regeringsrätten och dels antaga följande förslag till ändring av nedan angivna paragrafer i det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till taxeringsförordning.

12 §.

1 mom. Prövningsnämnd i län skall bestå av ordförande samt ytterligare minst fyra och högst åtta ledamöter eller, om nämnden skall sammanträda å avdelningar, fyra ledamöter å varje avdelning. För ordförande och ledamöter skola finnas lika många suppleanter. Ordförande och suppleant för denne utses av Kungl. Maj:t för en tid av fyra år. Övriga ledamöter och suppleanter väljas för en tid av fyra år på sätt är föreskrivet för val till ledamot av riksdagens första kammare. Till ordförande och suppleant för denne må utses allenast den, som i domarämbete må nyttjas.

För den . . . hos nämnden.

Suppleant äger närvara vid prövningsnämndens sammanträden samt delta i dess överläggningar.

I länen . . . prövningsdistriktet.

Ledamot eller . . . taxeringsnämnd.

2 mom. Hos prövningsnämnd . . . allmänna ombudet.

15 §.

Vid behandling . . . sakkunnig.

Då fråga är om biträde åt taxeringsnämnd, äger nämnden själv tillkalla den sakkunnige, nämnden finner lämpligast.

61 §.

1 mom. Taxeringsnämnds sammanträden . . . ordföranden. Önskar skattskyldig företräda inför taxeringsnämnd då hans deklaration behandlas av nämnden, skall taxeringsnämndens ordförande i god tid underrätta honom om tid och plats för sammanträdet.

Vid . . . ledamöter.

2 mom. Taxeringsassistent . . . beslut.

3 mom. I de . . . besluten.

4 mom. Sammanträde . . . taxering.

5 mom. Taxeringsintendenten . . . skyldigheten.

X) motionen II: 802 av fru *Torbrink m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 150 måtte beakta de i motionen framförda synpunkterna samt vidtaga de åtgärder och ändringar som därav kunde förledas.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnats i det följande eller i utskottets betänkande nr 52, hänvisa till motionerna I: 570, I: 574, I: 575, I: 606, I: 607, II: 737, II: 798, II: 799, II: 800 och II: 802.

Propositionen

Av statsrådsprotokollet i ärendet inhämtas bland annat följande.

Beträffande frågans tidigare behandling har chefen för finansdepartementet lämnat följande redogörelse.

I skrivelse den 13 maj 1950, nr 219, anhöll riksdagen med anledning av vissa motioner, att Kungl. Maj:t måtte, med beaktande av vad bevillningsutskottet anfört i sitt betänkande nr 46 till samma riksdag, låta verkställa en allsidig och förutsättningslös utredning rörande taxeringsförfarandet och taxeringsprocessen. Utskottet angav i nämnda betänkande såsom viktigaste mål för en sådan reform att nå ökad effektivitet i taxeringsarbetet men tillika ökade garantier för rättssäkerheten.

Under erinran om riksdagens hemställan uppdrog min företrädare i ämbetet åt 1950 års skattelagssakkunniga att verkställa en översyn av taxeringsförordningens bestämmelser.

Skattelagssakkunniga avgav hösten 1954 betänkande med förslag till effektivare taxering (SOU 1954: 24). Som ett komplement till nämnda förslag överlämnades vidare från skattelagssakkunniga en promemoria med förslag till föreskrifter i taxeringsförordningen rörande fastighetstaxering (stencilerad). Förslagen innebar bl. a. väsentligt ökade skyldigheter att lämna uppgifter till ledning vid egen och annans taxering samt vidgade befogenheter för taxeringsmyndigheterna i deras kontrollerande verksamhet. Vidare förordades betydelsefulla ändringar i fråga om organisationen av taxeringsorganen och förfarandet hos dessa.

Sedan skattelagssakkunnigas förslag remissbehandlats, anmäldes de i statsrådet den 11 mars 1955. Härvid uttalade min företrädare, att åtskilligt av vad som föreslagits på området för främjande av ett riktigare fullgörande av deklaraionsplikten och i syfte att vidga möjligheterna till en effektiv taxeringskontroll syntes vara av beskaffenhet att kunna läggas till grund för ett förslag till riksdagen om ändrad lagstiftning. Andra åter av de förslag som skattelagssakkunniga framfört måste ytterligare utredas, innan de kunde anmälas för slutligt ställningstagande. Vad angick den synnerligen betydelsefulla frågan om själva taxeringsorganisationen och vad därmed sammanhänger syntes denna vara av beskaffenhet att böra göras till föremål för ytterligare utredning genom särskilda sakkunniga, innan förslag i ämnet kunde underställas riksdagen.

Med avseende på utredningen i organisationsfrågorna uttalade dåvarande departementschefen bl. a., att en lösning av spörsmålet om organisationen i första instans uppenbarligen måste sökas efter den linjen, att det egentliga utrednings- och kontrollarbetet utföres av heltidsanställda tjänstemän. Bland övriga frågor, som borde prövas vid utredningen, nämndes prövningsnämndernas ställning och arbetsformer, taxeringssektionernas organisa-

tion och verksamhet samt besvär förfarandet. Om det vid fortsatta överväganden skulle framstå som ändamålsenligt med ett centralt överordnat organ, borde det tillika prövas, om detta organ kunde överta vissa andra centralt handlagda frågor på hithörande områden. Slutligen anmärktes att en fortsatt teknisk revision av taxeringsförordningens bestämmelser borde verkställas inom finansdepartementet parallellt med organisationsutredningen.

I enlighet med det anförda beslöt Kungl. Maj:t att genom proposition till 1955 års riksdag, nr 160, framlägga förslag till ändringar i taxeringsförordningen m. fl. författningar. Förslagen innebar betydelsefulla ändringar i taxeringsförordningens bestämmelser om uppgifter till ledning vid egen och annans taxering, om granskning av handelsböcker och annan s. k. taxeringsrevision samt om eftertaxering. De nya bestämmelserna avsåg att ge taxeringsmyndigheterna vidgade befogenheter och ökade möjligheter till kontroll. Förslagen syftade emellertid samtidigt till att, med avseende på de frågor som upptogs till behandling, tillgodose enskildas krav på rättssäkerhet samt befogade anspråk på sekretesskydd. Ytterligare föreslogs vissa jämkningar i reglerna för fastighetstaxering, varmed avsågs att ge ökad tid åt arbetet med åsättande av taxeringsvärdena samt att på bättre sätt än tidigare meddela de skattskyldiga upplysning om beslutade taxeringsvärden.

De genom propositionen framlagda förslagen bifölls med smärre jämkningar av riksdagen. I sitt i ämnet avgivna betänkande, nr 46, erinrade bevillningsutskottet om att förslagen var att betrakta som en första etapp i en fullständig omarbetning av taxeringsförordningen. Utskottet underströk, att behovet av reformer inom taxeringsväsendet länge varit påtagligt. Beträffande de föreliggande förslagen framhöll utskottet, att dessas genomförande borde möjliggöra ett förbättrat taxeringsresultat redan år 1956. Utskottet fann det emellertid ligga i sakens natur, att verkningarna av de då föreslagna reformerna skulle framträda fullt ut först senare, när de tillämnade förstärkningarna inom taxeringsorganisationen genomförts. Sammanfattningsvis konstaterade utskottet att propositionen — såvitt angick däri behandlade ämnen — väl tillgodosåg de önskemål om effektivitet i taxeringsarbetet och rättsskydd för den enskilde som framfördes av 1950 års riksdag. Utskottet förutsatte såsom självklart, att rättssäkerhetsfrågorna skulle vinna tillbörligt beaktande även vid den fortsatta utredningen i organisationsfrågorna och i samband därmed stående processuella spörsmål samt vid utformningen av den nya taxeringsförordning, i vilken de nu föreslagna bestämmelserna och organisationsutredningens resultat var avsedda att inarbetas.

I enlighet med Kungl. Maj:ts den 11 mars 1955 lämnade bemyndigande tillkallades numera chefen för finansdepartementets rättsavdelning G. T. Hedborg, tillika ordförande, chefen för inrikesdepartementets landsstats-

avdelning N. A. Hedfors, länsassessorn S. V. Svensson och numera landskamreraren S. Ph. A. Wilkens att såsom sakkunniga verkställa en översyn av taxeringsorganisationen och därmed sammanhängande spørsmål. Såsom experter att biträda de sakkunniga tillkallades byrådirektören i statens organisationsnämnd E. Norberg och byråchefen i finansdepartementet S. S. Walberg.

Kommittén, som antog namnet *1955 års taxeringssakkunniga*, avgav med skrivelse den 17 december 1955 förslag till ändrad taxeringsorganisation (SOU 1955: 51). Såsom ett gemensamt resultat av de sakkunnigas arbete och den inom finansdepartementets rättsavdelning utförda lagtekniska revisionen av de nuvarande bestämmelserna på området fogades vid betänkandet förslag till ny taxeringsförordning.

Taxeringssakkunniga har i enlighet med sina direktiv framlagt förslag till en ny organisation för taxeringsarbetet i första instans, i vilken beslutanderätten utövas av taxeringsnämnder med ungefär samma sammansättning som nu men med gransknings-, kontroll- och expeditionsarbetet överfört på heltidsanställda taxeringsassistenter och biträden till dessa. Vidare föreslås förstärkningar och rationaliseringar inom länsstyrelsernas taxeringssektioner för att möjliggöra en effektivare taxeringskontroll. Prövningsnämnderna skall enligt förslaget ombildas till renodlade besvärinstanser, inför vilka det allmännas representanter och de skattskyldiga skall processa som likaberättigade parter. Den nuvarande riksskattenämnden föreslås förstärkt med några befattningshavare för taxeringskontroll. Samtidigt förordas, att med nämnden sammanslås centrala uppbördsnämnden och kupongskattenämnden till ett gemensamt centralt organ, kallat riksskattestyrelsen. Därutöver föreslås betydelsefulla ändringar i besvärreglerna och förfarandet i övrigt med syfte att främja effektiviteten i taxeringsarbetet och att förstärka rättsskyddet för de skattskyldiga.

Över taxeringssakkunnigas betänkande har efter remiss *yttranden* avgivits av justitiekanslersämbetet, kammarrätten, statskontoret, riksräkenskapsverket, statens organisationsnämnd, riksskattenämnden, centrala uppbördsnämnden, kupongskattenämnden, generalpoststyrelsen, statistiska centralbyrån, besvärssakkunniga, utredningen av frågan om begränsning av fullföljdsrätten i taxeringsmål, statens lönenämnd, riksarkivet, överståthållarämbetet, samtliga länsstyrelser, allmänna ombudet hos mellankommunala prövningsnämnden, Svenska landskommunernas förbund, Svenska landstingsförbundet, Svenska stadsförbundet, Landsorganisationen i Sverige, Tjänstemännens centralorganisation, Sveriges akademikers centralorganisation, Sveriges lantbruksförbund, Riksförbundet landsbygdens folk, Svenska arbetsgivareföreningen, Sveriges industriförbund, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges grossistförbund, Kooperativa förbundet, Sveriges advokatsamfund, Svensk industriförening, Sveriges hantverks- och småindustriorganisation, Svenska företagares riksförbund, Föreningen Sve-

riges landskamrerare, Föreningen Sveriges taxeringsintendent, Föreningen Sveriges taxeringsrevisorer, Föreningen Sveriges landskanslister, Sveriges hädadsskrivarförening, Föreningen Sveriges kronokamrerare och Taxeringsnämndsordförandenäs riksförbund.

Svenska arbetsgivareföreningen och Sveriges industriförbund åberopar ett av delegerade för industriförbundet och vissa andra institutioner upprättat gemensamt yttrande. Detta yttrande betecknas i fortsättningen såsom avgivet av näringslivets skattedelegation. Sveriges akademikers centralorganisation bifogar och åberopar i vissa delar ett yttrande från Sveriges juristförbund.

Ytterligare yttranden och skrifter har inkommit från vissa organ, bl. a. Statstjänstemännens riksförbund, Sveriges redareförening och Skånes handelskammare, varjämte åtskilliga av de hörda myndigheterna bifogat av dem infordrade utlåtanden.

Yttrandena ger allmänt uttryck för den meningen att det pågående reformarbetet inom taxeringsväsendet i riktning mot ökad effektivitet och ökad rättssäkerhet bör fullföljas. Även om delade meningar framträtt rörande vissa av taxeringssakkunniga behandlade, till sin natur starkt kontroversiella frågor, ger yttrandena vid handen, att förslaget är ägnat att läggas till grund för ett ståndpunktstagande av statsmakterna.

Med skrivelse den 9 december 1955 har *riksskattenämnden* meddelat, att nämnden utfärdat anvisningar för taxeringsmyndigheterna angående kontrolluppgifter från arbetsgivare enligt 33 § gällande taxeringsförordning. Under framhållande av att nämnden inte anser frågan om arbetsgivares uppgiftsskyldighet jämlikt nämnda författningsrum slutgiltigt löst genom dessa anvisningar har nämnden anmält ärendet för den utredning samt de vidare åtgärder vartill må finnas anledning.

Beträffande innehållet i gällande taxeringsförordning har i propositionen i huvudsak hänvisats till de redogörelser, som lämnats i skattelagssakkunnigas betänkande (s. 64—83) och i propositionen nr 160 till 1955 års riksdag (s. 34—46). Rörande huvuddragen i skattelagssakkunnigas förslag i organisationsfrågorna och de däröver avgivna yttrandena har hänvisats till taxeringssakkunnigas betänkande (s. 11—64).

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinns under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Allmänna synpunkter, s. 92—103.

Taxeringsarbetet i första instans, s. 104—180.

Taxeringssektionerna inom landskontoren, s. 181—211.

Prövningsnämnderna, s. 211—256.

Centralt organ för taxeringsväsendet, s. 256—279.

Taxeringsbesvär, s. 279—318.

Om straff och viten, s. 318—325.

Vissa med inkomst av tjänst sammanhängande frågor, s. 325—335.

Kostnadsberäkningar, s. 335—344.

Speciella frågor, s. 344—351.

Motionerna

Taxeringsarbetet i första instans

I de likalydande motionerna I: 556 och II: 737 säger sig motionärerna icke ha något att invända mot förslaget att länsstyrelserna — i likhet med vad redan stadgades i gällande taxeringsförordning — skulle förordna ordförande i taxeringsnämnd. Starka skäl talade emellertid för att länsstyrelserna, innan de utnämnde ordförande i de lokala taxeringsnämnderna, skulle vara skyldiga att infordra förslag i personfrågan från kommunens fullmäktige. En sådan ordning, som tillämpades på andra områden, skulle enligt motionärernas åsikt medföra betydande praktiska fördelar på samma gång som garantier skapades för ett bättre personurval.

Yrkandet i de likalydande motionerna I: 570 och II: 752 går ut på att uppgiften att verkställa särskild fastighetstaxering hänskjutes till särskild nämnd med biträde av taxeringsassistent. Motionärerna framhåller att erfarenheten visade, att det omfattande arbete, som nedlades vid allmän fastighetstaxering, ofta icke kunde fullföljas vid den särskilda fastighetstaxeringen, beroende på att splittringen på alltför små lokala enheter försvårade överblicken av de allmänna värderingsgrunderna. Den särskilda fastighetstaxeringen hade fått ökad betydelse, sedan regler införts om schablonmässig beräkning av inkomster av villafastigheter. De lokala taxeringsnämnderna saknade ofta erforderligt jämförelsematerial för att kunna företa en rätt avvägning i dylika ärenden. Härtill komme att en för särskild fastighetstaxering inrättad nämnd, biträdd av taxeringsassistent, kunde utföra ett betydelsefullt arbete med att fortlöpande samla taxeringsmaterial angående prisutvecklingen m. m., som sedan kunde tillhandahållas nämnderna vid allmän fastighetstaxering. En ytterligare anledning att utvidga tjänstemannataxeringen i denna del vore att längdföringsarbetet komme att underlättas.

Motionärerna i de likalydande motionerna I: 574 och II: 762 anför, att det finnes anledning understryka vikten av att inom taxeringsnämnderna det lokala lekmannainflytandet bevarades och kravet på ortskännedom tillgodosåges. Det vore från flera synpunkter mindre lyckligt, om tjänstemännens roll bleve alltför dominerande och taxeringsnämndens inflytande mer eller mindre illusoriskt. Det borde vid förordningens till-

lämpning hållas klart, att assistentens uppgift vore strikt begränsad till införskaffande av all tillgänglig och för ärendets avgörande erforderlig utredning, varvid det tillkomme inte intendenten utan nämnden eller dess ordförande att i förekommande fall beordra en kompletterande utredning. Ytterligare åtgärder syntes önskvärda för att vinna garantier för att nämnden och inte dess assistent bleve den som i realiteten fastställde taxeringarna.

I de likalydande motionerna I:575 och II:761 har motionärerna yrkat, att de särskilda taxeringsdistrikten göres större än vad som föreslagits i propositionen. Vid granskningen av deklARATIONEN från utövare av visst näringsfång vore en jämförelse av inkomsterna från ett icke alltför litet antal utövare värdefull. I de fall då endast ett fåtal funnes inom varje fögderi, skulle lämpligen ett särskilt taxeringsdistrikt omfattande helt eller del av län vara lämpligare. Nämndernas verksamhetsområde borde ej fastläsas i lagtexten. Åt taxeringsintendenten borde enligt motionärernas mening överlåtas att avgöra i vilken utsträckning taxering skulle ske i särskild taxeringsnämnd. Endast deklARATIONER av verkligt svårkontrollerbar eller mera invecklad beskaffenhet borde undandragas den lokala taxeringsnämnden. Det borde vidare få ankomma på länsstyrelsen att avgöra, om taxeringsassistenten skulle vara placerad på länsstyrelsen eller på fögderikontoret. Motionärerna har ifrågasatt huruvida kronoombudet fyllde någon uppgift, om ordföranden såsom föreslagits i propositionen erhöle hjälp med sortering, längdföring m. m. — Tvånget att tillhöra taxeringsnämnd syntes böra mildras enligt de regler som gällde för kommunala förtroendeuppdrag.

Motionärerna har vidare ifrågasatt vissa smärre ändringar i det vid propositionen fogade förslaget till ny taxeringsförordning. I 69 § borde sålunda införas det datum, då underrättelse senast skulle utsändas. — Enligt 76 § vore besvärstiden för den, som erhållit underrättelse före den 15 juli, en månad. Erhölles underrättelse senare — om också bara en dag — bleve besvärstiden enligt 99 § utsträckt intill utgången av året efter taxeringsåret, d. v. s. upp till 17 månader, vilket torde vara onödigt långt. Två månader efter delfåendet borde räcka. — Tiden för avsändande av underrättelse om beslut vid särskild fastighetstaxering saknades i 177 §, liksom motsvarande tidsangivelse i 157 §. Vid allmän fastighetstaxering finge enligt 166 § besvär i särskild ordning anföras endast om underrättelse varit felaktig. Besvär rätt skulle sålunda inte föreligga, om underrättelse över huvud taget ej utsänts, vilket knappast stode i överensstämmelse med kravet på rättssäkerhet.

Beträffande taxeringsnämndens organisation framhåller motionärerna i de likalydande motionerna I:606 och II:801 följande: Enligt 9 § i förslaget hade kronoombudet till åliggande bl. a. att tillse att kronans rätt vid taxering behörigen iakttoges. Det måste betraktas som en inkon-

sekvens att i övriga taxeringsnämnder — där behovet av en särskild företrädare för kronan icke i och för sig kunde antagas vara mindre — kronoombud saknades. Den enda rimliga lösningen vore att kronoombudet helt avskaffades. Med taxeringsnämndernas i princip opartiska ställning vore icke förenligt, att kronan i själva nämnden företräddes av en särskild representant. Kronoombudets verkliga uppgift vore att vara arbetsbiträde åt ordföranden. Detta behov syntes lämpligen i stället kunna tillgodoses genom att en av de kommunvalda ledamöterna bleve vice ordförande eller arbetande ledamot i nämnden med uppgift att mot lämplig ersättning biträda ordföranden i taxeringsarbetet.

Det vore icke heller förenligt med taxeringsnämndens ställning som opartiskt organ att taxeringsintendent eller av honom beordrad tjänsteman ägde närvara vid nämndens sammanträden, såsom föreslagits i 61 § 5 mom. Icke heller vore ur angiven synpunkt lämpligt att taxeringsintendent, såsom föreskrevs i 17 § tredje stycket i propositionsförslaget, ägde kalla taxeringsnämndens ordförande eller ledamot i nämnden till sig för att avfordra dem upplysningar. Nämnderna borde icke ställas i något subordinationsförhållande till kronans företrädare i taxeringsmål.

Motionärerna anser sig dessutom böra fästa uppmärksamheten på att icke alla medlemmar av taxeringsnämnd ägde taga del av handlingarna i de ärenden de hade att besluta. Självdeklaration borde icke innehålla annat än som erfordrades för taxeringen. Skulle motsatsen vara förhållandet, syntes det vara angeläget att blanketterna ändrades därhän, att de skattskyldiga icke avfordrades uppgifter om annat än det som erfordrades för taxeringen. Bestämmelserna i 50 § vore i stort behov av överarbetning, varvid allmänna grundsatser för förvaltningsförfarandet borde vinna tillämpning. — I 65 § borde sådan ändring vidtagas, att det föreskrevs att skattskyldig undantagslöst bereddes tillfälle att yttra sig, innan taxering beslutades, som innebure avvikelser från den skattskyldiges deklaration. Här bortsåges dock från ändringar föranledda av rena skriv- och räknefel. — Reglerna i 69 § krävde överarbetning, så att säkerhet vunnes för att de av taxeringsnämnden fattade besluten bleve bevarade i oförändrad form. För närvarande tillginge ofta så, att beslutet tecknades å deklarationen, ej sällan i blyertsskrift, som lätt kunde suddas ut. Frågan kunde t. ex. lösas så, att hos varje taxeringsnämnd bevarades en samling kopior av de underrättelser med meddelande om beslutad avvikelse från deklarationen, som enligt 69 § skulle utfärdas.

Till stöd för yrkandet om nedbringande av antalet taxeringsassistenttjänster har i *m o t i o n e n* I: 607 bl. a. anförts: En effektivisering och utökning av taxeringsväsendet vore nödvändig. Den underdeklaration, som kunde upptäckas genom en intensifierad deklarationsgranskning, vore emellertid ganska obetydlig. Åtgärder måste i stället vidtagas för att åstadkomma en intensifierad granskning av de större rörelseidkarnas och de

juridiska personernas räkenskaper. Genom att begränsa antalet taxeringsassistenter till ett relativt fåtal kvalificerade tjänstemän, vilka kunde ställas till taxeringsnämndernas förfogande för utredningsarbete i mera svårbedömbara ärenden, undvekes ett alltför stort tjänstemannainflytande över taxeringsarbetet i första instans. Det finnes redan inom den nuvarande kåren av taxeringsnämndsordförande och kronoombud många personer som vore väl skickade att utföra arbetet med deklara-tionsgranskning utan bi-träde av taxeringsassistent.

Prövningsnämnderna och länsstyrelseorganisationen

I de likalydande motionerna I: 575 och II: 761 framhålls, att med hänsyn till det stora antalet deklara-tioner, som skall behandlas av ett stort antal taxeringsnämnder bedömningen av deklara-tionerna måste bli ojämn. Inga åtgärder, t. ex. i form av något slags tjänstemannataxering, torde kunna minska antalet av de besvär som berodde på missnöje med olika taxeringsnämnders bedömning av deklara-tionernas uppgifter. Ur dessa synpunkter syntes som om prövningsnämndens uppgift icke kunde inskränkas till att vara enbart en skattedomstol. Även om prövningsnämndens nuvarande fastställelse av taxeringarna i stor utsträckning vore av formell art, innebure prövningsnämndens granskning och initiativrätt på grundval av inkomna besvär eller eljest kända förhållanden eller av stickprov-sundersökning av deklara-tionsmaterialet en viss garanti för större jämnhet i taxering-inom ett län. Nämndens organisation som lek-mannanämnd utgjorde en garanti för den enskildes rättssäkerhet. Enligt motionärernas förmenande komme en övergång till ett domstolsmässigt förfarande i prövningsnämnden eller en formell ändring i taxeringsärendenas handläggning inom länsstyrelsen icke att på något sätt påverka allmänhetens inställning till nämnden.

Beträffande prövningsnämnden har motionärerna — förutom det redan redovisade yrkandet om bibehållande av prövningsnämndens initiativrätt — yrkat att förbudet mot inkallande av suppleant för ledamot, om denne icke anmält förhinder, skulle utgå. Som främsta skäl härför har anförts att arbetsbördan i vissa prövningsnämnder vore så stor, att förgranskningen lämpligen måste fördelas på såväl ledamöter som suppleanter. — Vidare anser motionärerna det föreslagna förbudet för ledamot eller suppleant i prövningsnämnden att samtidigt vara ledamot eller suppleant i taxeringsnämnd vara opåkallat. Prövningsnämndens ledamöter utsåges av Kungl. Maj:t som därvid borde vara obunden att utse de mest lämpliga. Rättssäkerheten torde vara till fyllest tillgodosedd genom de föreslagna bestämmelserna i 14 och 85 §§. Vidare vore det krav, som ur sistnämnda synpunkt rests om förbud för taxeringsintendenten att närvara vid prövningsnämndens sammanträden, enligt motionärernas mening överdrivet. Förbudet

borde i varje fall inskränkas till vad som föreslagits av en minoritet inom riksskattenämnden. — Motionärerna har påpekat att det icke klart framginge huruvida bestämmelsen i 12 § 1 mom. även gällde fastighetsprövningsnämnd och fastighetstaxeringsnämnd. — Motionärerna anser sig icke heller kunna tillstyrka införandet av ett särskilt prövningsnämndens kansli. Det borde ankomma på landskamreraren att i samråd med taxeringsintendenten ordna arbetet på taxeringssektionen på mest rationella sätt:

Under hänvisning till att taxeringen i första hand vore ett ekonomiskt bedömande, där det materiellt riktiga eftersträvades, komme det juridiska ställningstagandet i bakgrunden. Förstärkningen på taxeringssektionen borde därför ske framför allt med kompetent revisionspersonal. Det vore icke tillrådligt att avgränsa revisionsavdelningen inom taxeringssektionen, om de personella resurserna skulle utnyttjas på bästa sätt. Förtjänst och duglighet vore bättre än examina, när det gällde delegation av uppgifter inom taxeringssektionen. När det gällde utseende av granskningsman måste länsrevisorn förutsättas bäst känna vederbörandes kvalifikationer och därför i stället för taxeringsintendenten ha avgörandet i sin hand. I varje fall borde taxeringsintendenten först efter samråd med länsrevisorn utse granskningsman.

Motionärerna i de likalydande *motionerna I: 606 och II: 801* anser, att det vore ett steg i rätt riktning, då initiativrätten nu fräntoges prövningsnämnderna och dessa bleve renodlade besvärsorgan. Tankegången hade emellertid icke konsekvent fullföljts. Viktigt vore att prövningsnämndsarbetet leddes av en person med domarkompetens. Detta krav uppfylldes formellt genom att landskamreraren liksom hittills bleve självskriven ordförande. Önskvärt vore emellertid att ordförandeskapet anförtroddes åt en person, som stode helt utanför skattemyndigheterna. En förstärkning av det domarmässiga elementet i nämnden kunde därutöver övervägas genom att krav på domarkompetens ställdes på ytterligare någon medlem. — Framför allt anser motionärerna det av vikt att nämndledamöterna bereddes en helt oberoende ställning. Regeln i 14 § om att förordnande för ledamot i prövningsnämnd när som helst kunde återkallas, borde därför ersättas av en bestämmelse av motsatt innehåll. En uppspaltning av reglerna om kompetenskrav m. m. för ledamöter i taxeringsnämnd och i prövningsnämnd med iakttagande av de skiljaktigheter, som kunde föranledas därav att taxeringsnämnden närmast bleve en kommunal nämnd och prövningsnämnden ett statligt besvärsorgan, borde även komma till stånd. Av praktiska och principiella skäl borde vidare regeln i 13 § 2 mom. rörande möjlighet att avsäga sig ledamotskap i nämnd uppmjukas. I vart fall borde ej ledamotskap i prövningsnämnd betraktas som en medborgerlig tunga, vilken man icke ägde undandraga sig utan godtagbara skäl. — Av praktiska skäl borde lika-

ledes suppleant i prövningsnämnd kallas att närvara vid samtliga nämndens sammanträden. Endast härigenom bleve prövningsnämnden, i vart fall i större distrikt, i stånd att utföra sina arbetsuppgifter utan otillbörlig arbetsbelastning på de ordinarie medlemmarna.

Vad beträffar arbetet inom prövningsnämnden anser motionärerna, att erinran kan göras mot den kvarstående befogenheten för taxeringsintendent att komma tillstådes i prövningsnämnd. Företrädaren för kronan borde över huvud taget icke äga närvara vid nämndens sammanträden på andra villkor än enskild part. Ansåges intendent böra kallas för att komma tillstådes och lämna upplysning inför nämnden, borde muntlig förhandling anordnas enligt 81 § med möjlighet för enskild att inställa sig och yttra sig om de upplysningar intendenten lämnade nämnden. Det syntes också oegentligt att — då prövningsnämnden bleve ett fristående besvärsprovande organ — landshövdingen, såsom stadgades i 78 § tredje stycket, skulle äga närvara i nämnden och deltaga i dess överläggningar. — Motionärerna framhåller vidare, att det vore praktiskt omöjligt, att landskamreraren skulle kunna föredraga alla mål, som prövningsnämnden hade att avgöra. Prövningsnämnderna borde i stället utrustas med särskilda föredragande. — Därjämte anser motionärerna, att det borde övervägas, i vilken utsträckning nämndens processledande verksamhet borde förstärkas. Redan nu borde prövningsnämnd erhålla samma befogenhet att besluta om taxeringsrevision, som enligt 57 § tillerkänts taxeringsintendenten.

Motionärerna anser vidare, att allvarliga betänkligheter gjorde sig gällande mot att utsträcka intendentens besvärstid ända till utgången av april månad året efter taxeringsåret, såsom föreslagits i 76 § tredje stycket. Om så skulle ske, borde ett oeftergivligt villkor vara att s. k. reservationsbesvär, som nu plägade inges av intendenten vid taxeringsårets utgång, bleve förbjudna.

I *motionen I: 607* framhåller motionären bl. a. följande: En effektivisering och utökning av bokgranskningsverksamheten kunde icke komma till stånd med den obetydliga förstärkning av revisionspersonalen som föreslagits. En ytterligare ökning av den kvalificerade revisionspersonalen vore därför nödvändig. — För att taxeringsassistenternas arbete skulle bli effektivt vore det nödvändigt, att någon kvalificerad person med erfarenhet av rörelsetaxering avdelades att leda och övervaka deras arbete. För att avlasta taxeringsintendenten och länsrevisorn syntes denna uppgift lämpligen böra läggas på förste taxeringsrevisorn.

Att som skett i propositionen göra åtskillnad mellan revisionsuppgifter och processuella uppgifter vore icke förenligt med ett rationellt bedrivande av taxeringsarbetet. Hade en taxeringsrevision utförts på rätt sätt, återstode praktiskt taget icke annat än att överlämna målet till avgörande. Om den som utförde en revision finge ställning som allmänt ombud i likhet med

vad som föreslagits beträffande taxeringsinspektörerna — alltså tilldelas processuella uppgifter — innebure detta icke annat än att han, i stället för att framföra ett förslag, framställde ett yrkande om åsättande av taxering.

Slutligen framhåller motionären, att åtskillnad borde göras mellan den personal som hade att som allmänt ombud handlägga taxeringsmål och den som hade att bedöma desamma. En utbrytning av taxeringssektionen borde därför komma till stånd. Därvid borde befattningen som taxeringsintendent bli sluttjänst. För närvarande skedde rekryteringen till landskamrerare bland taxeringsintendenterna. Det kunde icke vara lämpligt att till landskamrerare med uppgift att vara föredragande och opartisk ordförande i prövningsnämnden utsåges person med mångårig tjänst som taxeringsintendent. Ett förhinderande av en sådan befordringsgång skulle utan tvivel leda till ett ökat förtroende för prövningsnämnden.

I *motionen II: 800* ansluter sig motionären till den meningen, att landskamreraren icke bör vara ordförande i prövningsnämnden utan att detta uppdrag bör anförtros åt en person, som icke på grund av sin tjänst är knuten till taxeringsorganisationen. Med hänsyn till svårigheten att inom en trängre krets i vissa residensstäder erhålla personer till ordförande i prövningsnämnd eller suppleant för denne, borde som kvalifikationsgrund anges, att till ordförande och suppleant utsåges endast den, som i domarämbete finge nyttjas. Ordförande i prövningsnämnd, liksom suppleant för denne, borde såsom hittills utses av Kungl. Maj:t. För att stärka det folkliga inflytandet på beskattningens område borde övriga ledamöter utses på det sätt, som föreskrevs för val av ledamot till riksdagens första kammare.

Frågan om en ökning av antalet taxeringsrevisorer behandlas även i *motionen II: 802*. Motionärerna anför därom bl. a. följande: Redan nu vore kontrollen av löntagarnas deklARATIONER effektiv, särskilt sedan 1955 års riksdag antagit nya strängare regler beträffande uppgiftsskyldigheten till ledning för annans taxering. För rörelseidkare och andra fria företagare vore däremot kontrollmöjligheterna mycket bristfälliga, vilket medförde att skattskyldiga inom dessa grupper ofta bleve för lågt taxerade. Det vore icke möjligt att komma till rätta med dessa taxeringar utan en väsentlig ökning av antalet taxeringsrevisorer. Man kunde nämligen icke förvänta, att de föreslagna taxeringsassistenterna skulle kunna åstadkomma några påtagliga resultat i detta sammanhang. I stället erfordrades en betydligt större förstärkning av den kvalificerade personalen på taxeringsrevisionen än som föreslagits.

Motionärerna har även uttalat sig för att taxeringsrevisorerna skulle erhålla större möjligheter att utföra det allmännas talan i taxeringsmål och därvid anfört, att det vore uppenbart, att en taxeringsrevision måste innebära ett ställningstagande till taxeringens storlek och skälighet. Det förslag till taxering, som revisorn måste framlägga med ledning av vad han iakt-

tagit vid revision, innebure ett ställningstagande likartat med den prövning som allmänt ombud måste företaga, innan han förde fram ett taxeringsmål. Att målet sedan taxeringsrevisionen företagits skulle överlämnas till annan, särskilt avdelad processförare, syntes vara en onödig omgång.

Slutligen har motionärerna framhållit, att ett bättre rättsskydd för de skattskyldiga skulle erhållas, om åtskillnad gjordes mellan den personal, som hade att utreda taxeringsmål och den som hade att bedöma desamma. I propositionen hade dock icke framförts förslag om att helt skilja mellan dessa båda verksamheter genom att utbryta taxeringssektionen, för vilken taxeringsintendenten vore chef, från landskontoret och låta den bilda en särskild avdelning. Därest det icke vore möjligt att på en gång genomföra en sådan omorganisation, borde denna fråga göras till föremål för ytterligare utredning.

Uppgiftsskyldigheten

Motionärerna i de likalydande *motionerna I: 574 och II: 762* ifrågasätter, om det i 37 § under punkt 1 angivna undantaget från uppgiftsskyldighet beträffande ersättning och förmån i anledning av tillfälligt arbete å annan fastighet än jordbruksfastighet låter sig förenas med en rättvis och fullt effektiv taxeringskontroll.

I de likalydande *motionerna I: 609 och II: 799* har anförts bl. a. följande. Propositionsförslagen innebure att den sedan länge gällande föreskriften, att om uppgift till ledning vid annans taxering angående avlöning, arvode m. m. avsåge sådan förmån under endast en del av året, upplysning skulle meddelas om den tidrymd, för vilken förmånen utgått. Beträffande vissa slag av anställningar hade emellertid arbetsgivaren haft betydande svårigheter att ange den ifrågavarande tidrymden. Uppgiftsskyldigheten måste i allmänhet fullgöras av företagets centrala förvaltningar, men dessa kunde t. ex. inom en anläggningsindustri med en mängd arbetsplatser av mycket varierande storleksordning ofta icke utan betydande omgång och besvär införskaffa exakta tidsuppgifter från de olika arbetsplatserna, och det primärmaterial, varur uppgifterna skulle hämtas, vore icke alltid fullständigt och tillförlitligt. Det inträffade inte sällan, att arbetare utan föregående anmälan utebleve från arbetet, och den lokala arbetsledningen visste inte, huruvida fråga vore om en tillfällig bortvaro, beroende t. ex. på sjukdom, eller om vederbörande definitivt lämnat arbetet. Särskilt inom anläggningsindustrien vore det inte ovanligt, att en person med längre eller kortare avbrott arbetade hos ett och samma företag under ett flertal perioder under året. Att exakt redovisa dessa tidsperioder innebure ofta för uppgiftslämnaren ett betungande arbete, medan värdet därav ur kontrollsynpunkt syntes tämligen ringa. Liknande svårigheter föreläge i stor utsträckning

även inom skogsindustrien, särskilt i fråga om ersättning för körslor, eftersom den som utförde dessa vanligen hade möjlighet att inom vissa gränser själv bestämma tidpunkten för arbetets utförande.

Taxeringsmyndigheterna hade i allmänhet beaktat dessa svårigheter. På hemställan av arbetsgivare, för vilka en rigorös tillämpning av den ifrågasvarande bestämmelsen skulle verka särskilt betungande, hade myndigheterna i vissa fall godkänt, att å löneuppgifterna meddelats, huruvida den uppburna förmånen avsett hela året eller del av året. I andra fall hade arbetsgivaren angivit tidrymden approximativt t. ex. »januari—mars», vilket även godkänts av taxeringsmyndigheterna.

Den ifrågasvarande föreskriften syntes nu böra uppmjukas i överensstämmelse med vad som sålunda enligt praxis i allmänhet tillämpats. Värdet ur kontrollsynpunkt av att erhålla uppgift om den tidrymd en avlöningsförmån avsåge stode icke i rimlig proportion till det arbete detta obligatoriska uppgiftslämnande medförde. Taxeringsmyndigheterna kunde alltid, om så i visst fall vore påkallat, genom anmaning införskaffa kompletterande uppgifter.

Övriga frågor

I de likalydande *motionerna I: 575 och II: 761* har motionärerna ansett, att det föreslagna stadgandet, att försummelse att insända deklaration eller vissa andra uppgifter skulle straffas med böter, borde uppmjukas. Straffpåföljd borde inträda först sedan den deklarations- eller uppgiftsskyldige icke efterkommit anmaning i berörda hänseende. — Påföljd för försummelse enligt 141 § 2 mom. nuvarande taxeringsförordning saknades i föreliggande förslag men syntes böra bibehållas.

I fråga om den föreslagna utökade användningen av viten anser motionärerna i de likalydande *motionerna I: 606 och II: 801* det tveksamt om exempelvis taxeringsnämnd och taxeringsintendent borde äga besluta om föreläggande av så höga viten som upp till 10 000 kronor, utan att möjlighet till överklagande av själva föreläggandet gäves. Möjlighet att ett föreläggandes riktighet kunde prövas i en högre instans syntes böra ifrågasättas. Motionärerna förutsatte därvid, att ett överklagande av en anmaning icke finge medföra, att anmaningen icke behövde åtlydas. Någon form av garanti gentemot missbruk från fiskaliska myndigheters sida torde här icke kunna undvaras. Bl. a. torde erfordras, att uttryckligt förbud meddelades för taxeringsnämnd att till sin ordförande eller till taxeringsassistent delegera rätten att besluta om vitesförelägganden.

Slutligen framhåller motionärerna, att en samordning och förenkling bör göras av bestämmelserna om eftertaxering i 114 § och bestämmelserna om extraordinära besvär i 100 §.

Till stöd för yrkandet i de likalydande *motionerna I: 608 och II: 798* framhålles, att en jämförelse mellan ordalagen i gällande bestämmelser rörande taxeringsintendentens skyldighet att anmäla brott mot skattestrafflagen och det i propositionen föreslagna stadgandet gåve vid handen, att det här icke vore fråga om »smärre justeringar» utan om en författningsändring av materiell innebörd. Medan i det nuvarande stadgandet i 143 § 2 mom. första stycket i fråga om anmälan av taxeringsnämndsordförande till taxeringsintendent användes uttrycket »finner anledning antaga» förutsattes enligt andra stycket, att taxeringsintendenten »finner» att någon gjort sig skyldig till brott. Genom dessa olikartade uttryckssätt markerades, att en sådan sannolikhetsbevisning, som utgjorde »anledning till antagande», väl vore tillräcklig i det förra men icke i det senare fallet. Den föreslagna nya bestämmelsen i 118 § andra stycket måste anses innebära, att man ställde mindre krav på den utredning och prövning, som krävdes för en anmälan till åklagarmyndighet, än som enligt gällande bestämmelser förutsattes. Någon motivering anfördes icke för en sådan författningsändring, och anledning syntes icke föreligga att ändra gällande bestämmelser — i varje fall icke utan föregående utredning.

Frågan om en decentralisering av kammarrätten och om fullföljdsbegränsning av mål till regeringsrätten har behandlats i *motionen II: 800*. Därom anför motionären följande: Frågan om kammarrättens decentralisering efter de former, som på tillfredsställande sätt genomförts beträffande hovrätterna, borde närmare utredas. Förläggning av kammarrätten till olika orter i landet skulle innebära lättnader i olika avseenden för de skattskyldiga och underinstanserna och möjliggöra en närmare kontakt inom beskattningens område. Härigenom skulle även bättre förutsättningar skapas för en övergång till muntligt förfarande, om detta skulle anses vara realiserbart. Även frågan om en begränsning av fullföljden av mål till regeringsrätten borde samtidigt övervägas. En förenkling av taxeringsproceduren till tre instanser, d. v. s. taxeringsnämnd, kammarrätten och regeringsrätten, vore eftersträfvansvärd.

Utskottets yttrande

Allmänna synpunkter

Den senaste stora reformen av taxeringsorganisationen genomfördes år 1943. Emellertid har de förutsättningar, under vilka den nuvarande organisationen uppbyggdes, sedan dess i hög grad förändrats. Antalet avlämnade självdeklarationer har stegrats kraftigt, samtidigt som skattelagstiftningen årligen undergått förändringar, delvis av komplicerad natur. Härigenom har arbetet inom taxeringsnämnderna blivit mer omfattande och större krav

måst ställas på ordförandens erfarenhet och kunskaper. Besvärsmålen hos prövningsnämnderna och skattedomstolarna har ökat i antal och den personal, som till följd av 1943 års reform anställdes för att verkställa bokföringsgranskningar, har till stor del måst sysselsättas med utredning av sådana mål.

Det är givet att den uppbyggda organisationen under sådana förhållanden inte kunnat fungera på avsett sätt. Behovet av reformer på detta område påpekades redan av 1950 års bevillningsutskott och på utskottets hemställan anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa en allsidig och förutsättningslös utredning rörande taxeringsförfarandet och taxeringsprocessen. Detta utredningsuppdrag överlämnades åt 1950 års skattelagssakkunniga, som hösten 1954 framlade betänkande med förslag till effektivare taxering. I betänkandet föreslogs olika åtgärder i syfte att främja ett riktigare fullgörande av deklarationsplikten, att skapa vidgade möjligheter till taxeringskontroll och att erhålla en mer ändamålsenlig taxeringsorganisation. Vissa av de sakkunnigas förslag föranledde lagstiftning vid 1955 års riksdag; frågan om en ändrad taxeringsorganisation ansågs böra göras till föremål för ytterligare utredning. Denna verkställdes av 1955 års taxerings-sakkunniga, vilkas förslag ligger till grund för den förevarande propositionen.

Den förra året genomförda lagstiftningen tog huvudsakligen sikte på att förbättra taxeringsmyndigheternas kontrollmöjligheter och innebar i åtskilliga fall vidgade befogenheter för taxeringsmyndigheterna och ökade skyldigheter för den enskilde.

I den förevarande propositionen framlägges förslag till ny taxeringsförordning och till delvis ändrad taxeringsorganisation. Förslagets syfte har varit att skapa ökad effektivitet i taxeringsarbetet med sikte främst på att förbättra granskningen av svårkontrollerade deklARATIONER och att samtidigt tillgodose de skattskyldigas krav på ett förbättrat rättsskydd.

Det i propositionen framlagda förslaget till ny taxeringsförordning innebär i huvudsak följande ändringar mot vad nu gäller. Beträffande organisationen i första instans föreslås att en ny form av särskilda taxeringsnämnder inrättas med uppgift att taxera rörelseidkare, fria näringsutövare och andra skattskyldiga med mer svårkontrollerade inkomst- eller förmögenhetsförhållanden. Dessa nämnder, som skall finnas i varje fögderi och varje stad med egen uppborðsforvaltning, skall i granskningsarbetet erhålla biträde av heltidsanställda tjänstemän, taxeringsassistenter, men däremot inte ha kronoombud. Under tid då taxeringsarbete inte pågår skall taxeringsassistenterna framför allt utnyttjas för taxeringsrevision. Övriga taxeringsnämnder skall enligt förslaget ha samma organisation och arbetsformer som hittills. Samtliga nämnder skall erhålla biträde med sortering och längdföring. Vidare förlänges arbetsperioden för taxeringsnämnderna till den 30 juni.

Beträffande prövningsnämnderna föreslås ett flertal åtgärder syftande till att ge dessa en mer obunden ställning som besvärsprövande organ. Taxeringsintendenten och den skattskyldige skall inför nämnden processa såsom likaberättigade parter. Detta innebär att prövningsnämnden inte får ändra en taxering annat än på yrkande av part. För att åstadkomma en åtskillnad mellan den dömande och den fiskaliska verksamheten föreslås att särskilda prövningsnämndskanslier inrättas inom länsstyrelserna. Vidare har regler meddelats om muntligt förfarande.

I fråga om arbetet inom länsstyrelserna förordas i övrigt att taxeringsintendentens ställning skall stärkas i vissa hänseenden samt att hans arbetsbörda lättas genom ökade möjligheter att till underordnade befattningshavare delegera vissa arbetsuppgifter. För att vidga möjligheterna till kvalificerat kontrollarbete föreslås personalförstärkningar på länsstyrelsernas taxeringssektioner, främst med revisionspersonal.

En byrå för taxeringskontroll föreslås skola inrättas inom riksskatte-nämndens kansli.

Vidare förordas väsentliga ändringar i besvärslagarna och bestämmelserna om straff och viten. Bl. a. skall förlust av besvärsrätt till kammarrätten och regeringsrätten inte längre inträda som påföljd av deklara-tionsförsummelse, utan i stället straff- och vitessanktioner kunna tillgripas.

Utskottet har intet att erinra mot huvudgrunderna för de framlagda förslagen angående taxerings- och prövningsnämndernas organisation och arbets-sätt, vilka förslag synes väl ägnade att leda till ökad effektivitet i taxeringsarbetet samtidigt som rimliga krav på ett förbättrat rättsskydd för den enskilde medborgaren tillgodosetts.

Med hänsyn till den centrala betydelse taxeringsförordningen har, är det av vikt att dess regler blir väl utformade. Härvidlag har genom förslaget en klar förbättring skett i förhållande till gällande förordning. Det synes emellertid utskottet önskvärt att sedan någon tids erfarenhet vunnits av tillämpningen av den nya förordningen ytterligare översyn i sakligt och tekniskt avseende kommer till stånd. Vissa ändringar kan vidare aktualiseras om regler införes syftande till begränsning i någon form av rätten att fullfölja talan till högsta instans, vilken fråga för närvarande är under utredning av särskilda sakkunniga. Utskottet vill vidare erinra om att det administrativa besvärsinstitutet är föremål för utredning. Sedan denna slutförts kan det bli önskvärt med en översyn av taxeringsförordningen för att bringa dess stadganden i bästa möjliga överensstämmelse med eventuella allmänna regler för förvaltningsprocessen.

Utskottet övergår härefter till att närmare behandla de i propositionen berörda frågorna, i den mån anledning förefinns till särskilda uttalanden från utskottets sida.

Taxeringsnämndernas organisation och verksamhet

Som av den tidigare redogörelsen framgått skall enligt propositionsförslaget tjänstemän i ökad omfattning användas för den förberedande granskningen inom taxeringsnämnderna. I anslutning härtill har i de likalydande motionerna I: 574 och II: 762 anförts att garantier borde skapas för att det även i fortsättningen bleve taxeringsnämnderna och inte taxeringsassistenterna som i realiteten fastställde taxeringarna. Utskottet vill erinra om att denna fråga varit föremål för uppmärksamhet från vissa remissinstansers sida samt att departementschefen med anledning av vad därvid anförts föreslagit vissa jämkningar i taxeringsassistenternas förslag i syfte att stärka lekmannainflytandet i första instans. Enligt utskottets mening har därvid klart markerats att beslutanderätten vid fastställande av taxeringarna tillkommer taxeringsnämnden och att assistentens arbete skall inskränkas till gransknings- och utredningsuppgifter o. dyl. Utskottet kan därför helt ge sin anslutning till vad sålunda föreslagits. Det synes utskottet inte nödvändigt att mer ingående än som skett i författningen reglera förhållandet mellan taxeringsnämnden och dess assistent. Utskottet vill emellertid understryka att ordföranden i sådana nämnder, som biträds av assistent, har att tillse att taxeringsarbetet bedrivs så att inskränkning inte sker i nämndens bestämmanderätt.

Enligt förslaget skall samtliga taxeringsnämnder erhålla biträde med sortering och längdföring. I samband med frågan om antalet biträdestjänster har departementschefen jämväl upptagit spørgsmålet om biträdeshjälp av annat slag. Beträffande de taxeringsnämnder, i vilka granskningsarbetet i sin helhet fortfarande skall utföras av endast ordförande och kronoombud, har departementschefen ej ansett sig kunna förorda att sådan biträdeshjälp regelmässigt skall lämnas. Departementschefen framhåller emellertid att dylikt biträde kan tillhandahållas i vissa fall. Sålunda skulle inom städer med egen uppbördsförvaltning eller där ordföranden är bosatt å härads-skrivarens stationeringsort eller eljest i undantagsfall möjlighet föreligga att på ett smidigt sätt tillhandahålla biträdeshjälp i full utsträckning eller i varje fall beträffande flera uppgifter än sortering och längdföring. Enligt vad departementschefen anført skulle det ankomma på länsstyrelsen att förordna härom.

Utskottet vill starkt understryka vikten av att länsstyrelsen prövar vilka möjligheter som föreligger att lämna ifrågavarande taxeringsnämnder biträdeshjälp till annat än längdföring och sortering.

Propositionsförslaget innebär att minst en särskild taxeringsnämnd skall finnas i varje fögderi eller stad med egen uppbördsförvaltning samt att varje taxeringsassistent skall biträda endast en nämnd. Enligt den föreslagna författningstexten skall nämnden verkställa taxering av fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser, vilkas inkomstförhållanden med hänsyn till

förvärvskällans art eller eljest är av mera invecklad beskaffenhet. I de likalydande motionerna I: 575 och II: 761 har ifrågasatts om området för de ifrågavarande nämnderna bör fastläsas i lagtexten. Det kunde enligt motionärernas mening ibland vara lämpligt att ett särskilt taxeringsdistrikt omfattade ett helt län eller en större del därav än fögderi. I nämnda motioner framhålls även att det stundom kunde vara praktiskt att placera taxeringsassistenter utanför fögderikontoren. Det borde vara länsstyrelsens sak att avgöra den lämpligaste placeringsorten i varje särskilt fall. Såsom en stor fördel med propositionsförslaget i denna del ser utskottet att detsamma är ägnat att ge organisationen med särskilda taxeringsnämnder en i och för sig önskvärd fasthet. Härtill kommer att fögderierna regelmässigt torde ha en i förevarande sammanhang lämplig storlek, såtillvida att de ger fullt arbete under taxeringsperioden för åtminstone en taxeringsassistent. På grund av deklaramaterialets art kan det antas att assistenterna oftare än andra deklaramaterialgranskare har anledning att söka kontakt med olika skattskyldiga inom respektive distrikt. Genom assistenternas placering vid häradsskrivarkontoren underlättas deras möjligheter till sådan kontakt. Ur dessa synpunkter kan utskottet inte heller finna det önskvärt att distrikten görs större än vad som motsvarar fögderiindelningen. Med det anförda avstyrker utskottet de likalydande motionerna I: 575 och II: 761 i förevarande del.

I nyssnämnda motioner har även uttalats, att endast verkligt svårkontrollerbara deklamationer borde handläggas i särskild taxeringsnämnd samt att det borde ankomma på taxeringsintendenten att avgöra i vilken utsträckning taxering skall ske i berörda nämnd. Propositionsförslaget bygger på tanken att den särskilda taxeringsnämnden i första hand skall granska rörelseidkare och jordbrukare, vilkas inkomstredovisning sker efter bokföringsmässiga grunder, samt andra skattskyldiga med mera invecklade eller svårbedömbare inkomstförhållanden, därvid framför allt utövare av fria yrken bör komma i fråga. För att bereda full sysselsättning åt varje taxeringsassistent under taxeringsperioden skulle vidare till den särskilda taxeringsnämndens granskning i särskilda fall kunna hänskjutas deklamationer från t. ex. skattskyldiga vilkas förmögenhet överstiger visst belopp. I flertalet fall kan man således räkna med att huvudparten av de deklamationer, som hänskjutits till särskild nämnd, är av invecklad eller svårbedömbare beskaffenhet.

Enligt utskottets mening är det ur synpunkten att taxeringarna bör bli i möjligaste mån likformiga och rättvisa förenat med stora fördelar att vid taxeringen kunna sammanföra inkomsttagare med likartade inkomstförhållanden inom ett större område till ett permanent distrikt. Härigenom vinnes bl. a. att jämförelser mellan olika skattskyldiga i samma bransch underlättas, varjämte taxeringsnämndens ledamöter får speciell erfarenhet av taxering av sådana deklamationer som behandlas i nu ifrågavarande nämnder.

Med hänsyn till de varierande förhållandena inom olika distrikt föreslås det emellertid även i propositionen, att det skall ankomma på taxeringsintendenten i länet att efter de riktlinjer rörande fördelningen som uppdragits i propositionen lämna anvisningar för fördelningen av deklaramaterialet på olika nämnder. I huvudsak torde sålunda syftet med de likalydande motionerna I: 575 och II: 761 i förevarande del redan vara tillgodosett.

I detta sammanhang upptar utskottet yrkandet i motionen I: 607 att den nya organisationen skulle grundas på ett väsentligt mindre antal tjänster för taxeringsassistenter än det av departementschefen angivna minimumtalet 240 samt att i stället antalet tjänster vid länsstyrelserna för revisionspersonal måtte ökas. Motionären anser att den åsyftade effektivare deklara-tionsgranskningen skulle kunna uppnås genom att länsstyrelserna ställde revisorer till taxeringsnämndernas förfogande för utredningsarbete i mera svårbedömbara ärenden. Utskottet har i det föregående tillstyrkt att åtminstone en särskild taxeringsnämnd inrättas i varje fögderi och stad med egen uppbördsförvaltning. För att den föreslagna nämnden skall kunna arbeta med avsedd effektivitet är det nödvändigt att den till sitt förfogande för granskningsarbetet har en taxeringsassistent som särskilt utbildats för ändamålet. Då sammanlagda antalet fögderier och städer med egen uppbördsförvaltning i landet uppgår till närmare 200 och det i vissa distrikt blir nödvändigt att inrätta mer än en särskild taxeringsnämnd, finner utskottet det uppenbart att den nya organisationen för att kunna fungera såsom avsetts kräver inrättande av minst det antal taxeringsassistenttjänster som förutsatts i propositionen. Den organisation motionären förordat har vissa likheter med det för närvarande existerande systemet med taxeringskonsulenter, vilket emellertid såsom i propositionen närmare utvecklats har visat sig behäftat med påtagliga svagheter. Utskottet anser det inte böra ifrågakomma att bygga vidare på detta system. Med det anförda avstyrker utskottet motionen I: 607 i förevarande del.

I de likalydande motionerna I: 556 och II: 737 har yrkats att en bestämmelse intas i taxeringsförordningen av innebörd att yttrande från fullmäktige i vederbörande kommun skulle inhämtas innan länsstyrelsen förordnade ordförande i de lokala taxeringsnämnderna. Syftet med yrkandet synes vara att ordförandeposterna i större utsträckning än för närvarande skulle anförtros åt personer, boende inom respektive kommuner. Enligt utskottets mening bör utseendet av ordförande i taxeringsnämnd ske i sådan ordning att garantier erhålles för att den för uppdraget lämpligaste personen blir utsedd. Utskottet kan inte finna att några mera väsentliga fördelar i detta hänseende skulle vinnas med den av motionärerna förordade ordningen. Med hänsyn till det anförda avstyrker utskottet de förevarande motionerna.

Enligt förslaget skall kronoombud finnas i sådana taxeringsnämnder, som inte åtnjuter biträde av taxeringsassistent. De nuvarande bestämmelserna

om kronoombud har i huvudsak oförändrade överförts till förslaget. Bl. a. föreskrives att kronoombudet skall tillse att kronans rätt vid taxeringen blir behörigen iakttagen. I motionerna I: 606 och II: 801 har anförts att kronoombudets verkliga uppgift vore att vara arbetsbiträde åt ordföranden. Med taxeringsnämndens i princip opartiska ställning vore inte förenligt, att kronan företräddes av en särskild representant i nämnden. Kronoombudsinstitutionen borde därför avskaffas och i stället kunde en av de kommunvalda ledamöterna mot ersättning biträda ordföranden i arbetet. Även i motionerna I: 575 och II: 761 har uttryckts den uppfattningen att kronoombuden inte längre fyller någon uppgift.

Utskottet kan för sin del vitsorda, att utvecklingen gått i den riktningen att kronoombudet alltmer fått ställningen av biträde åt ordföranden. Det överensstämmer därför föga med de verkliga förhållandena att beteckna kronoombudet som den representant i nämnden som har att tillvarata kronans rätt. Denna kronoombudets ursprungliga funktion torde under senare år icke ha upprätthållits. Ur principiell synpunkt är det inte tilltalande att en av nämndens ledamöter skulle ha en dylik uppgift. Utskottet anser sig därför böra tillstyrka de nämnda motionerna på så sätt att utskottet föreslår att den väl ensidiga föreskriften, att kronoombudet skall tillvarataga kronans rätt, utgår.

Däremot anser utskottet sig inte kunna tillstyrka yrkandet i de föreliggande motionerna att en av de kommunvalda ledamöterna skall vara biträde åt ordföranden. En sådan ordning skulle nämligen i hög grad begränsa möjligheterna att till kronoombud utse personer med härför erforderliga kvalifikationer. Man skulle också därigenom omöjliggöra den nu ofta förekommande ordningen att till kronoombud utses person, som inte är bosatt inom kommunen.

I propositionen förordas att taxeringsnämnd, som finner sig böra tillkalla sakkunnig för utredning av visst ärende, skall vända sig till taxeringsintendenten i länet för att få anvisning på den person som bör anförtros uppdraget. Motionen II: 800 innehåller härutinnan ett förslag att nämnden borde själv få avgöra vem som skulle anlitas. Utskottet är för sin del berett att tillstyrka propositionsförslaget i denna del. Genom detta vinnes att inte olika taxeringsnämnder i alltför stor utsträckning kommer att tillkalla olika sakkunniga. Att endast ett fåtal olika sakkunniga anlitas inom varje provningsdistrikt synes utskottet ägnat att främja enhetlighet och rättvisa i taxeringsarbetet. Med det sagda avstyrker utskottet motionen II: 800 såvitt nu är i fråga.

I de likalydande motionerna I: 606 och II: 801 har berörts ett par spörsmål avseende förhållandet mellan taxeringsintendent och taxeringsnämnd. Motionärerna har således inte ansett det vara förenligt med taxeringsnämndens ställning som opartiskt organ att taxeringsintendent eller av honom beordrad tjänsteman ägde närvara vid nämndens sammanträden. Icke heller

vore ur angiven synpunkt lämpligt att taxeringsintendent, såsom föreskrivits i 17 § tredje stycket i propositionsförslaget, ägde kalla taxeringsnämndens ordförande eller ledamot i nämnden till sig för att avfordra dem upplysningar.

Enligt 59 § åligger det — liksom nu — taxeringsintendenten att övervaka taxeringsnämndernas arbete samt att vid behov lämna råd, upplysningar och annat bistånd. Det torde emellertid inte vara möjligt för taxeringsintendenten att fullgöra denna enligt utskottets mening viktiga funktion, om han berövas den möjlighet att bilda sig en uppfattning om hur taxeringsarbetet bedrivs, som ligger i rätten att själv eller genom underordnad tjänsteman närvara vid taxeringsnämndernas sammanträden. Utskottet avstyrker därför de föreliggande motionsyrkandena om ändring härutinnan.

Beträffande den föreslagna rätten för taxeringsintendent att kalla ordförande eller ledamot i taxeringsnämnd att infinna sig för att meddela upplysningar vill utskottet understryka angelägenheten av att denna möjlighet begagnas med urskillning, inte minst för att statsverket inte skall åsamkas onödiga kostnader. Det normala förfarings sättet bör vara att vederbörande anlitar brev eller telefon. Utskottet vill framhålla att avsikten med bestämmelsen inte är att ställa taxeringsnämndens ledamöter i något lydadsförhållande till taxeringsintendenten. För att markera detta föreslår utskottet en mindre ändring av författningstexten.

I de nyssnämnda motionerna har vidare uttalats att bestämmelserna i 50 § vore i stort behov av överarbetning, varvid allmänna grundsatsen för förvaltningsförfarandet borde vinna tillämpning. I det sammanhanget har motionärerna uttalat att icke alla medlemmar av taxeringsnämnd ägde taga del av handlingarna i de ärenden de hade att besluta. Självdeklaration borde icke innehålla annat än som erfordrades för taxeringen. Skulle motsatsen vara förhållandet, syntes det vara angeläget att blanketterna ändrades därhän, att de skattskyldiga icke avfordrades uppgifter om annat än som erfordrades för taxeringen.

Härutinnan vill utskottet erinra om att 50 § i förslaget ger taxeringsnämnderna formell möjlighet att utse samtliga sina ledamöter att granska samtliga självdeklarationer. Utskottet vill emellertid framhålla att denna metod bör begagnas med stor varsamhet av hänsyn till de skattskyldigas berättigade krav på att uppgifter i deklarationerna inte, där detta ej är erforderligt för taxeringen, utlämnas till en alltför stor krets av personer. Däremot kan det vara lämpligt att dela upp deklaramaterialet på de olika ledamöterna.

Åtskilliga uppgifter i självdeklarationerna är erforderliga ur kontrollsynpunkt utan att vara direkt behövliga för åsättande av en riktig taxering. Någon anledning att sedan denna kontroll utförts av ordföranden, kronombud eller taxeringsassistent utan att föranleda erinran framlägga detaljuppgifter i nämnden rörande de skattskyldigas inkomster och utgifter och förmögenhetsförhållanden föreligger inte i regel.

Utskottet avstyrker under hänvisning till det anförda yrkandena i motionerna I: 606 och II: 801 avseende den föreslagna 50 §.

I motionen II: 800 har yrkats att 61 § i det föreliggande förslaget måtte kompletteras med en föreskrift av innehåll att om skattskyldig önskar företräda inför taxeringsnämnden, ordföranden i nämnden skulle vara skyldig att underrätta honom om tid och plats för sammanträdet. I anledning härav vill utskottet framhålla att det åligger ordföranden att på lämpligt sätt och i god tid underrätta de skattskyldiga inom taxeringsdistriktet om tid och plats för sammanträdena. Enligt utskottets uppfattning bör en begäran från skattskyldig, att personligen få underrättelse om när hans deklaration skall behandlas av nämnden, tillmötesgå, därest arbetets behöriga fortgång ej därigenom hindras. Att utöver vad som redan skett i förordningen införa skyldighet för ordföranden att underrätta de skattskyldiga om tid och plats för sammanträdena anser utskottet sig inte kunna tillstyrka. Med det sagda avstyrker utskottet det föreliggande motionsyrkandet.

I den föreslagna 65 § stadgas, att där anledning förekommer att åsätta skattskyldig taxering med avvikelse från hans självdeklaration, skall, där ej hinder möter, tillfälle beredas honom att yttra sig i frågan. Dock behöver detta ej ske i fråga om felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende eller då eljest yttrande av den skattskyldige uppenbarligen icke är erforderligt för frågans bedömande. I motionerna I: 606 och II: 801 yrkas att bestämmelsen skärpes så att den skattskyldige undantagslöst får tillfälle yttra sig innan taxeringen beslutas, såvida fråga ej är om rena skriv- och räknefel.

Härtill vill utskottet framhålla att — bortsett från fall av skriv- och räknefel och liknande — den skattskyldige regelmässigt skall höras. Det kan emellertid inträffa att det ej är möjligt att höra honom. Som exempel kan nämnas det fall att den skattskyldiges deklaration kommit nämnden till handa så sent att tiden ej tillåter kommunikation med den skattskyldige. Utskottet vill med det sagda ha understruket att det, för att den skattskyldige ej skall beredas tillfälle yttra sig, skall föreligga ett verkligt hinder. Utskottet tillstyrker med det anförda propositionsförslaget i denna del. De föreliggande motionsyrkandena avstyrkes sålunda av utskottet.

Beträffande yrkandet i motionerna I: 575 och II: 761, att det datum bör anges i förordningen, då underrättelse om avvikelse från deklaration senast skall avsändas, får utskottet anföra följande. Att en sådan bestämmelse liksom i gällande förordning icke ansetts behövligen sammanhänger med att i fråga om inkomst- och förmögenhetstaxering särskilda besvärregler inträder om underrättelsen inte kommit den skattskyldige till handa senast den 15 juli under taxeringsåret. Detta stadgande bygger på den förutsättningen att underrättelserna utsändes senast ett par dagar efter det taxeringsnämnden avslutat sitt arbete. Om det senare skulle visa sig erforderligt att fastställa någon senaste dag för utsändandet, torde detta böra ske i administrativ ordning.

Yrkandet i motionerna I: 606 och II: 801 om regler i syfte att innehållet i taxeringsnämndens beslut blir bevarat för framtiden finner utskottet böra beaktas. Huruvida det åsyftade resultatet bäst nås genom det av motionärerna omnämnda tillvägagångssättet, vilket nu tillämpas i stor utsträckning, eller på annat sätt bör närmare prövas. Bestämmelser i ämnet synes böra meddelas genom av Kungl. Maj:t utfärdade tillämpningsföreskrifter.

Prövningsnämndernas organisation och verksamhet

I syfte att öka allmänhetens förtroende för prövningsnämndernas opartiskhet har i propositionen föreslagits en rad åtgärder ägnade att ge förfarandet i dessa nämnder en mera domstolsmässig karaktär. Viktigast av dessa åtgärder är att prövningsnämnderna förordas bli huvudsakligen rena besvärsinstanser. För närvarande är ju prövningsnämnderna på en gång besvärsprövande instanser och beskattningsnämnder. Skattskyldiga och kommuner anför hos prövningsnämnden besvär över taxeringsnämndernas beslut. Taxeringsintendenten tar i egenskap av det allmännas företrädare initiativ till en omprövning hos prövningsnämnden av taxeringsnämndens beslut genom att ställa ett yrkande, vilket dock inte betecknas såsom besvär. Prövningsnämnden skall formellt granska samtliga taxeringar inom länet och den kan av eget initiativ göra ändringar i såväl höjande som sänkande riktning och detta även i det fall, då varken den skattskyldige, taxeringsintendenten eller vederbörande kommun haft något att erinra mot den av taxeringsnämnden åsatta taxeringen. Tidigare hade prövningsnämndens självständiga granskningsrätt en långt större betydelse än nu; deklaramaterialet var nämligen då mindre omfattande och antalet skattskyldiga som anförde besvär avsevärt lägre. Helt andra möjligheter än nu fanns således för en successiv genomgång och omprövning i andra instans av de utav taxeringsnämnderna beslutade taxeringarna. Efter hand — allt efter som antalet deklamationer och besvärsmål stegrats — har utvecklingen gått i den riktningen att prövningsnämndernas granskningskyldighet och initiativrätt alltmera förlorat i betydelse. Nämnderna har således i realiteten väsentligen blivit dömande organ, som tar ställning till besvär från skattskyldiga och kommuner samt yrkanden från taxeringsintendenten.

I propositionen har departementschefen dragit konsekvenserna av denna utveckling genom att föreslå, att prövningsnämnderna skall bli besvärsinstanser, inför vilka taxeringsintendenten och den skattskyldige skall processa såsom likaberättigade parter. Nämndernas nuvarande granskningskyldighet och initiativrätt skulle således bortfalla och prövningsnämnds förfarandet få en mera domstolsmässig karaktär. Ytterligare en rad förslag framläggs i samma syfte. För att få en kraftigare markerad skillnad mellan prövningsnämndens och taxeringssektionens verksamhet, vilket framstått såsom särskilt påkallat, då prövningsnämnden i huvudsak skall utöva rent

dömande verksamhet, föreslås att ett särskilt prövningsnämndskansli inrättas, anknutet till kameralsektionen inom landskontoret. Kansliet skulle få till uppgift att genom infordrande av yttranden eller eljest bereda handläggningen av prövningsnämndsmål samt att ombesörja förandet av prövningsnämndens protokoll m. m. Det förutsättes att processen liksom hittills normalt skall vara skriftlig. Vissa utvidgningar av möjligheterna till muntlig förhandling föreslås dock. Initiativ härtill skall utom av parterna kunna tas av prövningsnämnden. Beträffande de viktigare förslag i övrigt, som berör prövningsnämndernas organisation och förfarandet där, får utskottet hänvisa till framställningen i det följande.

I motionerna I: 575 och II: 761 yrkas att prövningsnämnderna skulle bibehålla sin nuvarande gransknings- och initiativrätt. Härigenom vunnas en viss garanti för större jämnhet i taxeringen i länet. Enligt motionärernas förmenande komme en övergång till ett domstolsmässigt förfarande i prövningsnämnden eller en formell ändring i taxeringsärendenas handläggning inom länsstyrelsen inte att påverka allmänhetens inställning till nämnden. Motionärerna anser vidare att ett särskilt prövningsnämndens kansli ej bör inrättas.

Denna uppfattning kan utskottet ej dela. Enligt utskottets mening är det tvärtom av största betydelse att framför allt de moment i förfarandet utrensas som är ägnade att hos allmänheten framkalla tvivel om prövningsnämndens opartiskhet. Så länge prövningsnämnden av eget initiativ kan höja skattskyldigas taxering torde det vara svårt att undanröja allmänhetens misstro till nämndens objektivitet. I den mån behov föreligger att höja taxeringar utöver vad taxeringsnämnden beslutat bör detta ske efter besvär av taxeringsintendent eller kommun eller genom eftertaxering. Vad nu sagts innebär däremot i och för sig inte något skäl mot en initiativrätt i en för den skattskyldige förmånlig riktning. Vägande invändningar kan emellertid riktas mot att prövningsnämnden omprövar taxeringar som fastställts av taxeringsnämnd, därest besvär ej anförts från något håll. Utskottet vill framhålla att mindre behov än nu av en sådan initiativrätt kommer att föreligga, om de föreslagna vidgade möjligheterna att anföra besvär i särskild ordning genomföres. Vidare vill utskottet erinra om att taxeringsintendenten enligt uttryckligt stadgande må anföra besvär även till den skattskyldiges förmån. Har skattskyldig således inte själv kunnat anföra besvär inom den ordinarie besvärstidens utgång och föreligger ej sådana omständigheter, att besvär i särskild ordning kan prövas, kan han göra framställning hos taxeringsintendenten att denne skall anföra besvär till den skattskyldiges förmån. En sådan begäran bör taxeringsintendenten enligt utskottets mening vara skyldig att tillmötesgå, om anledning finnes antaga att prövningsnämnden skulle bifalla besvären.

Innefattar prövningsnämndens beslut rörande viss skattskyldig ett principavgörande, som rör även andra skattskyldiga, vilka icke besvärat sig, bör

det åligga taxeringsintendenten att, när så är möjligt, genom besvär underställa sistnämnda skattskyldigas taxeringar prövningsnämndens bedömande.

Vad beträffar förslaget om inrättandet av ett särskilt kansli för prövningsnämnden finner utskottet detta förslag innebära sådana fördelar — framför allt ur rättssäkerhetssynpunkt — att dessa mer än väl uppväger nackdelarna i form av visst merarbete och något högre kostnader.

Av vad nu anförts framgår att utskottet icke kan tillstyrka motionerna I: 575 och II: 761 i nu förevarande delar.

Beträffande ordförandeskapet i prövningsnämnden innebär förslaget ingen ändring mot vad nu gäller. Landskamreraren skall således alltjämt tjänstgöra som ordförande. Mot denna ordning har riktats invändningar i de likalydande motionerna I: 606 och II: 801 samt i motionen II: 800. Motionärerna har ansett det vara önskvärt att detta uppdrag anförtros åt en person, som icke på grund av sin tjänst är knuten till taxeringssektionen.

Utskottet vill till en början erinra om att denna fråga ingående behandlats i riksdagen, då den nuvarande ordningen med landskamreraren som självskriven ordförande infördes år 1943. Samma års bevillningsutskott, som hade att taga ställning till liknande motionsyrkanden som det förevarande, anförde att vissa erinringar kunde riktas mot att landskamreraren, trots ordförandeskapet i prövningsnämnden, komme att intaga en ledande ställning i fråga om taxeringsarbetet inom länet. Å andra sidan borde framhållas att en annan ordning skulle innebära en väsentlig försvagning av prövningsnämndsorganisationen. Att i sådant fall på ordföranden uppställa kravet på samma kunskap om skatteförfattningarna och deras tillämpning som den landskamreraren besutte vore naturligen icke möjligt. Ordföranden borde för att kunna hävda sig gentemot den befattningshavare, som bevakade det fiskaliska intresset hos prövningsnämnden, besitta minst samma kompetens som denne. Det kunde vidare förväntas medföra svårigheter att finna lämpliga personer, som vore villiga att för den långa tid det gällde, stå till förfogande för uppdraget såsom ordförande i prövningsnämnden. Att en anordning med en länsstyrelsen utomstående ordförande skulle förorsaka ökade kostnader för staten vore uppenbart.

Dessa skäl synes alltjämt kunna göras gällande med oförminskad styrka. Svårigheterna torde snarare nu vara större att finna personer utanför länsstyrelsen med sådana erfarenheter på beskattningsväsendets område att de kan handha uppgiften som ordförande i prövningsnämnden på ett tillfredsställande sätt. Framhållas bör att den ledande ställning landskamreraren intagit efter år 1943 icke avsett den fiskaliska sidan. Härtill kommer att om de i propositionen framlagda förslagen till stärkande av taxeringsintendentens ställning, inrättande av prövningsnämndens kansli m. m., genomföres, samma kritik som tidigare icke kan riktas mot att landskamreraren såväl är ordförande i prövningsnämnden som chef för landskontoret. Utskottet avstyrker med det anförda bifall till yrkandet i motionerna I: 606

och II: 801 samt II: 800. Av nu angivna skäl kan utskottet inte heller biträda den mening, som kommit till uttryck i motionen I: 607, att taxeringsintendent inte borde kunna befordras till landskamrerare.

I motionen II: 800 har ifrågasatts om icke ledamöter i prövningsnämnd med undantag av ordförande och suppleant för denne borde utses i den ordning, som är föreskriven för val av ledamöter till riksdagens första kammare. Då den nuvarande ordningen, att ledamöterna utses av Kungl. Maj:t, fungerat utan anmärkning och ur många synpunkter torde vara att föredra framför den i motionerna föreslagna, anser utskottet tillräckliga skäl inte föreligga att frågå det nuvarande sättet för utseende av prövningsnämndens ledamöter.

I detta sammanhang upptar utskottet vad i motionerna I: 606 och II: 801 anförts därom, att det vore praktiskt omöjligt för landskamreraren att själv föredraga alla mål i prövningsnämnden. Utskottet vill endast erinra om att länsstyrelsen jämlikt 78 § andra stycket kan utse annan föredragande. Enligt utskottets åsikt framträder här en väsentlig fördel med att ett särskilt prövningsnämndskansli inrättas. Hinder möter inte att förordna föreståndaren för kansliet till föredragande i prövningsnämnden.

I 12 § 1 mom. sista stycket av förslaget stadgas förbud för ledamot eller suppleant i prövningsnämnd att samtidigt vara ledamot eller suppleant i taxeringsnämnd. Bestämmelsen ersätter den nuvarande föreskriften, att högst halva antalet ledamöter och suppleanter i prövningsnämnden må vara medlemmar i taxeringsnämnd inom distriktet. Anledningen till att denna skärpning föreslagits är närmast att den nuvarande ordningen ansetts inverka menligt på förtroendet för prövningsnämndernas obundenhet i den dömande verksamheten.

Det ifrågavarande förbudet har föranlett erinringar i motionerna I: 575 och II: 761, där det betecknats som opåkallat. Kungl. Maj:t borde vara obunden att till prövningsnämndsledamot utse den mest lämpade.

Utskottet anser för sin del det föreslagna förbudet i princip berättigat och det står i överensstämmelse med vad som gäller på jämförbara områden. Å andra sidan är det för utskottet bekant att åtminstone inom vissa län svårigheter kan förväntas uppstå att få lämpliga ordförande i taxeringsnämnderna, om inte ledamöter eller suppleanter i prövningsnämnden får anlitas, och vice versa. Utskottet anser sig därför böra förordna den uppmjukningen i det föreslagna förbudet, att sammanlagt högst två ledamöter och suppleanter får vara ledamöter i taxeringsnämnd. Av det föreslagna stadgandet i 85 § framgår att ledamot i prövningsnämnd skall avträda då fråga är om taxering, med vilken han tagit befattning i taxeringsnämnd.

I motionerna I: 606 och II: 801 har allmänt uttalats, att en uppsplattning av reglerna om kompetenskrav m. m. för ledamöter i taxeringsnämnd och i prövningsnämnd borde ske med iakttagande av de skiljaktigheter, som

kunde föranledas därav att taxeringsnämnden närmast bleve en kommunal nämnd och prövningsnämnden ett statligt besvärsorgan. Gentemot detta får utskottet framhålla, att reglerna i förslaget är så allmänt hållna att de utan olägenhet kan tillämpas på ledamöter i såväl taxeringsnämnd som prövningsnämnd. De skiljaktigheter i fråga om kompetens och eljest som bör upprätthållas torde automatiskt iaktas genom de olika reglerna för utseende av resp. ledamöter.

Beträffande skyldigheten att tillhöra taxeringsnämnd har i motionerna I: 575 och II: 761 yrkats, att denna lindras i enlighet med de regler som gäller för kommunala förtroendeuppdrag. Ett liknande yrkande har ställts i motionerna I: 606 och II: 801, i vilka särskilt framhålles att i vart fall ej ledamotskap i prövningsnämnd borde betraktas som en medborgerlig tunga, vilket man icke ägde undandraga sig utan godtagbara skäl. I de sistnämnda motionerna har vidare anförts, att regeln i 14 § om att förordnande för ledamot i prövningsnämnd när som helst kan återkallas, borde ersättas av en bestämmelse av motsatt innehåll.

Utskottet kan beträffande de förstnämnda yrkandena nöja sig med att erinra om att samma möjligheter föreligger enligt förslaget att avsäga sig uppdrag såsom ledamot eller suppleant i taxerings- och prövningsnämnd som enligt den nya kommunallagen att avsäga sig ledamotskap i kommunala nämnder. Då det synes ändamålsenligt att på dessa områden ha likartade bestämmelser bör propositionen i denna del godtas.

Bestämmelsen att av Kungl. Maj:t eller länsstyrelse meddelat förordnande såsom ordförande eller ledamot i prövningsnämnd eller taxeringsnämnd när som helst kan återkallas finns redan i gällande förordning. Såvitt utskottet erfarit har något missbruk av bestämmelsen inte förekommit. Avsikten med densamma lär närmast ha varit att kunna entlediga ledamöter, som genom sina åtgöranden eller genom vad som uppenbarats efter det de utsetts inte längre kan anses såsom redliga och allmänt aktade eller vilka inte längre är behöriga att utöva uppdraget. Det är givetvis ett allmänt intresse att nämndledamöterna erhåller en oberoende ställning. Ett uttryck härför är stadgandet i § 113 regeringsformen, att taxeringsmän ej kan ställas till ansvar för taxering och debitering. Å andra sidan är det uppenbart att möjlighet måste föreligga att återkalla förordnande för ordförande eller ledamot utan att avvakta domstolsbeslut om avsättning på grund av tjänstefel. Det kan t. ex. visa sig att ordförande eller kronoombud i taxeringsnämnd av någon anledning inte hinner slutföra granskningen på nöjaktigt sätt, utan att byte måste ske för att arbetet skall medhinnas före taxeringsperiodens slut. Självfallet bör emellertid möjligheten att återkalla förordnande begagnas endast om synnerliga skäl därtill föreligger. Utskottet förordar att stadgandet omformuleras i enlighet härmed. Samtidigt bör möjlighet införas att under samma förutsättning återkalla förordnande för suppleant i nämnderna.

Utskottet övergår härefter till att behandla de motionsyrkanden, som avser frågan vilka personer som skall äga närvara vid prövningsnämndens sammanträden.

Enligt 12 § 1 mom. fjärde stycket i förslaget får suppleant närvara vid prövningsnämndens sammanträden endast då han kallats i anledning av att ledamot fått förhinder. I flera motioner har yrkats att detta förbud utgår. Enligt utskottets mening talar starka skäl för propositionsförslaget, som är ägnat att markera den mer domstolsmässiga karaktär man velat ge prövningsnämnden. Å andra sidan kan det i vissa lägen vara önskvärt att suppleanter är närvarande, även om hinder inte föreligger för ledamot. Suppleantens närvaro kan nämligen vara önskvärd med tanke på hans sakkunskap beträffande visst ärende eller viss grupp av ärenden eller för att nämnden skall erhålla tillgång till särskild ortskännedom. Emellanåt kan det vara befogat att suppleanten tjänstgör för att de ordinarie ledamöternas arbetsbörda ej skall bli oskäligt betungande. Utskottet finner sig därför med bifall till motionerna I: 575 och II: 761 samt II: 800 i denna del böra föreslå att det förevarande stadgandet utgår. Det bör emellertid särskilt framhållas att den därigenom öppnade möjligheten att inkalla suppleant bör begagnas restriktivt och endast då av ovan angivna eller liknande anledningar suppleantens närvaro är påkallad. Med det anförda har utskottet även tagit ställning till yrkandet i de likalydande motionerna I: 606 och II: 801 att suppleant alltid skall kallas att närvara vid prövningsnämnds sammanträden.

Enligt gällande förordning är taxeringsintendent skyldig att vara närvarande vid prövningsnämndens sammanträden. Taxeringssakkunniga framhöll i sitt betänkande, att det förhållandet att taxeringsintendenten var närvarande vid prövningsnämndens handläggning av målen och hade tillfälle att i den skattskyldiges frånvaro påverka nämnden genom muntlig utveckling av sin talan för de skattskyldiga måste te sig som ett obehörigt gynnande av det allmännas representant. De sakkunniga föreslog därför förbud för annan än tjänsteman som biträder nämnden att övervara prövningsnämndens sammanträde, där ej muntlig förhandling ägde rum. Förslaget biträdades i princip i de flesta remissyttrandena. Flera länsstyrelser och några andra remissinstanser förordade jämkningar av det föreslagna förbudet och framhöll bl. a. att intendentens närvaro vid överläggningarna innebure en praktisk form för samarbete mellan prövningsnämnden och denne befattningshavare samt att den nuvarande ordningen ofta visat sig vara till fördel för de skattskyldiga. I propositionsförslaget har förbudet uppmjukats på några punkter. Sålunda får taxeringsintendent vara närvarande vid handläggning av *ärende*, i vilket han icke är part. Vidare får taxeringsintendent kallas att infinna sig för att lämna muntlig upplysning i mål eller ärende, när prövningsnämnden så finner av särskilda skäl påkallat. Slutligen kan ordförande eller annan ledamot i taxeringsnämnd inom pröv-

ningsdistriktet kallas att infinna sig vid sammanträde med prövningsnämnden för att meddela upplysningar.

Motionärerna i de likalydande motionerna I: 575 och II: 761 har ansett att det krav som av rättssäkerhetshänsyn rests om förbud för taxeringsintendenten att närvara vid prövningsnämndens sammanträden vore överdrivet. I varje fall borde man inskränka sig till att föreskriva *dels* att intendenten icke får närvara vid överläggning i mål, där muntlig förhandling ägt rum, och *dels* att intendenten i övrigt skall avträda då prövningsnämnden vill överlägga enskilt.

I motionerna I: 606 och II: 801 återigen framhålls, att erinran kan göras mot den kvarstående befogenheten för taxeringsintendent att komma tillstädes i prövningsnämnd. Företrädaren för kronan borde över huvud taget icke äga närvara vid nämndens sammanträden på andra villkor än enskild part. Ansågs intendent böra kallas för att komma tillstädes och lämna upplysning inför nämnden, borde muntlig förhandling anordnas enligt 81 § med möjlighet för enskild att inställa sig och yttra sig om de upplysningar intendenten lämnade nämnden.

I likhet med departementschefen finner utskottet frågan om taxeringsintendents rätt att närvara äga stor betydelse för allmänhetens uppfattning om prövningsnämndernas ställning som opartiska dömande organ. Den kritik som uttalats mot den nuvarande ordningen måste anses befogad. Ur strängt principiell synpunkt vore det därför motiverat med ett sådant förbud, som föreslogs av taxeringssakkunniga. Å andra sidan är — som vissa remissinstanser påpekat — praktiska fördelar förenade med den nuvarande ordningen. Enligt utskottets mening kan man inte helt bortse från att ett totalt förbud skulle försvåra prövningsnämndens arbete och ofta kunna leda till ett för den skattskyldige oförmånligt resultat. Genom den avvägning, som i propositionen gjorts från dessa utgångspunkter, har enligt utskottets mening faran för att den skattskyldiges rätt skulle åsidosättas helt undanröjts samtidigt som de väsentligaste praktiska olägenheterna av det av taxeringssakkunniga föreslagna förbudet kunnat undvikas. Utskottet anser sig därför böra tillstyrka propositionsförslaget i denna del och avstyrker således motionerna I: 575 och II: 761 ävensom motionerna I: 606 och II: 801 i denna del.

Utskottet vill i detta sammanhang understryka vikten av att den skattskyldige beredes tillfälle yttra sig över upplysningar, som taxeringsintendenten lämnat inför prövningsnämnden, därest dessa är av sådan art att de kan påverka utgången till den skattskyldiges nackdel. Detta bör normalt kunna ske genom skriftväxling; i vissa fall kan det dock vara ändamålsenligare med muntlig förhandling.

I motionerna I: 606 och II: 801 yrkas att det från gällande förordning överförda stadgandet i 78 § sista stycket måtte utgå. Enligt detta må lands-
8 — *Bihang till riksdagens protokoll 1956. 7 saml. Nr 56*

hövdingen närvara vid nämndens sammanträden samt deltaga i överläggningarna men ej i besluten. Då stadgandet strider mot den ändrade karaktär prövningsnämnden föreslås skola få och då det knappast fyller något praktiskt syfte, finner utskottet sig böra tillstyrka bifall till sistnämnda motioner i denna del och förordar således att det berörda stycket utgår.

Taxeringsarbetet i länsstyrelsen

I motionen I: 607 har hemställts, att taxeringssektionen utbrytes och får bilda en särskild avdelning inom landskontoret. I motionen II: 802 återigen yrkas att utredning måtte ske i syfte att skilja taxeringssektionen från landskontoret.

Frågan om att ombilda taxeringssektionen till en fristående avdelning inom länsstyrelsen har utförligt behandlats av taxeringssakkunniga, som därvid ansåg att den nuvarande ordningen borde bibehållas. Denna uppfattning delades av huvudparten av remissinstanserna, och departementschefen har biträtt densamma. Enligt utskottets mening är denna uppfattning den riktiga. Det föreligger ett så nära samband mellan arbetet på taxeringssektionen och på uppördssektionen att ett utbrytande av den förra skulle bli till nackdel för båda verksamhetsgrenarna. Vidare torde det vara av värde för utbildningen, att tjänstemännen på de olika sektionerna får någon tids erfarenhet av arbetet å de andra sektionerna inom landskontoret. Ett sådant utbyte skulle förmodligen inte komma till stånd, om taxeringssektionen utbrytes. Utskottet vill slutligen erinra om att, därest förslaget om inrättande av prövningsnämndens kansli genomföres, en klar gräns dras mellan arbetet inom taxeringssektionen och arbetet med att bereda mål till prövningsnämnden. Därigenom liksom genom de föreslagna åtgärderna för stärkande av taxeringsintendentens ställning kan enligt utskottets uppfattning inte längre samma kritik som tidigare riktas mot att landskamreraren på en gång är ordförande i prövningsnämnden och chef för landskontoret. Utskottet finner sig därför böra avstyrka det förenämnda yrkandet i motionen I: 607. Med hänsyn till att frågan om utbrytande av taxeringssektionen redan varit föremål för utredning, kan utskottet ej heller tillstyrka det i motionen II: 802 framställda utredningsyrkandet.

I motionen I: 607 har anförts, att en effektivisering och utökning av bokgranskningsverksamheten icke kunde komma till stånd med den obetydliga förstärkning av revisionspersonalen som föreslagits. En ytterligare ökning av den kvalificerade revisionspersonalen borde därför genomföras. Ett liknande yrkande framföres i motionen II: 802, där det särskilt anföres, att det inte vore möjligt att komma till rätta med taxeringen av rörelseidkare och andra fria företagare utan en väsentlig ökning av antalet taxeringsrevisorer. Jämväl i motionerna I: 575 och II: 761 har framhållits, att förstärkning på taxeringssektionen borde ske med framför allt revisionspersonal.

Gentemot vad som anförts i de nämnda motionerna får utskottet framhålla, att — med de begränsade personalresurser man tills vidare har att räkna — en avvägning måste ske om dessa resurser skall användas till granskning av deklARATIONER eller till eftergranskning genom taxeringsrevision. Någon för alla tider given norm för denna uppdelning torde inte kunna uppställas; till stor del blir avvägningen beroende av vilka metoder som kan förväntas komma att begagnas för att undgå upptäckt av skatteundandragande åtgärder. Som förhållandena för närvarande är och under den närmaste tiden kan väntas bli, bör man enligt utskottets mening intensifiera granskningen av svårkontrollerade deklARATIONER. Självfallet bör emellertid även granskning i efterhand av bokföring ske i ökad utsträckning; framför allt bör de offensiva granskningarna, d. v. s. de som inte motiveras av anförda besvär, ske i betydligt större omfattning än nu. Genom att taxeringsassistenter under ungefär halva året kan utnyttjas för taxeringsrevision av enklare slag och liknande uppgifter, torde en välbehövlig avlastning från revisionspersonalen i övrigt kunna ske. Denna personal bör således redan av denna anledning kunna i ökad utsträckning användas för mera komplicerade granskningsarbeten. Härtill kommer att 25 nya revisorstjänster förutsatts skola inrättas. Huruvida dessa förstärkningar kommer att visa sig tillräckliga eller ej är svårt att nu bedöma; inverkan därpå blir bl. a. i vilken utsträckning taxeringsassistenter kan utnyttjas för revisionsarbete. Sedan den föreslagna organisationen fullt utbyggd fungerat någon tid, bör emellertid frågan om ytterligare förstärkning av revisionsdetaljen kunna tas under förnyat övervägande.

I motionen I: 607 liksom i motionen II: 802 har yrkats, att revisionspersonalen i större omfattning än som förutsatts i propositionen skulle få uppdrag att föra det allmännas talan i taxeringsmål.

Frågan i vilken omfattning revisionspersonalen borde erhålla sådant uppdrag har utförligt behandlats av departementschefen. I anledning av att kritik i flera remissyttranden riktats mot ett uttalande i taxeringssakkunnigas betänkande att annan än revisionspersonalen i första hand borde utnyttjas för processföringen, framhöll departementschefen att ur betänkandet inte kunde utläsas något som kunde tolkas därhän, att de sakkunniga velat rubba de gällande kompetensföreskrifterna. Något förslag i den riktningen hade de sakkunniga inte framlagt. De hade endast eftersträvat att den kvalificerade personalen skulle bli utnyttjad i den allmänna riktning som de olika befattningshavarnas utbildning i första hand gjorde dem lämpade för. Departementschefen sade sig i princip biträda de sakkunnigas ståndpunkt. Det kunde uppenbarligen inte vara ändamålsenligt att för utförande av taxeringsrevision anställa personal med särskild utbildning härför och sedan utnyttja den för ändamål, beträffande vilka annan personal allmänt sett måste antagas ha bättre utbildning. Med denna uppfattning följde att de processuella uppgifterna i allmänhet, i den mån de skulle delegeras,

borde anförtros åt taxeringsinspektörer. En avvägning måste emellertid ske och denna syntes lämpligen böra resultera i att taxeringsintendenten, där särskilda skäl föreläge, skulle äga uppdraga åt länsrevisorn, undantagsvis möjligen även åt taxeringsrevisor, att utföra det allmännas talan i taxeringsmål. Att därvid i huvudsak bleve fråga om mål, däri taxeringsrevision ägt rum, låge i sakens natur.

Som förut framhållits är det av stor betydelse att den taxeringskontroll, som sker genom bokföringsgranskningar, intensifieras. Skall detta kunna förverkligas torde enligt utskottets mening krävas, att den personal, som är utbildad därför, kan användas för sådant granskningsarbete. Detta förutsattes också då den nuvarande organisationen tillkom år 1943. Det vore ur denna synpunkt föga ändamålsenligt om revisionspersonalen komme att i större utsträckning syssla med processföring. Härtill kommer att det i många fall är förenat med avsevärda fördelar icke minst ur rättssäkerhetssynpunkt att en person utifrån andra utgångspunkter bedömer det material som frambragts genom bokgranskningen. Å andra sidan torde det sett på längre sikt vara av värde för ett rationellt granskningsarbete att revisionspersonalen genom att föra det allmännas talan i skattemål får erfarenhet av hur skattedomstolarna bedömer bevisfrågor. I den mån arbetsförhållandena i övrigt tillåter synes det därför vara av värde att taxeringsrevisorer i viss utsträckning får föra talan i mål i första hand hos prövningsnämnden. Länsrevisorn och mera erfarna taxeringsrevisorer bör, när på grund av målets art eller eljest skäl därtill föreligger, kunna få uppdrag att fullfölja mål även till kammarrätten och regeringsrätten. Utskottet vill understryka att vid tillsättning av tjänst som taxeringsintendent vederbörandes lämplighet för uppgiften bör vara avgörande och inte det förhållandet att han tjänstgjort inom taxeringsrevisionen eller på annat håll inom landskontoret.

Med det anförda anser utskottet sig ha besvarat förenämnda yrkanden i motionerna I: 607 och II: 802.

I de likalydande motionerna I: 606 och II: 801 har framhållits, att det borde övervägas, i vilken utsträckning prövningsnämndens processledande verksamhet borde förstärkas. Redan nu borde nämnden erhålla befogenhet att besluta om taxeringsrevision.

Utskottet kan för sin del inte biträda ett dylikt förslag, som enligt utskottets mening inte är förenligt med prövningsnämndens föreslagna domstolsmässiga karaktär och som skulle förutsätta att en liknande befogenhet tillades kammarrätten och regeringsrätten.

Motionärerna i de likalydande motionerna I: 575 och II: 761 har ansett att vid utseende av granskningsman länsrevisorn, som kunde förutsättas bäst känna vederbörandes kvalifikationer, i stället för taxeringsintendenten

borde ha avgörandet i sin hand. I varje fall borde taxeringsintendenten först efter samråd med länsrevisorn utse granskningsman.

Häremot vill utskottet erinra att taxeringsintendenten är den som närmast har ansvaret för arbetet inom taxeringsavdelningen. Å honom åligger i förekommande fall att anvisa personalen på revisionsdetaljen andra uppgifter än revision. Det ligger emellertid i sakens natur att taxeringsintendenten innan han ger dylika uppdrag eller utser granskningsman samråder med länsrevisorn, som har bäst reda på vilka inom revisionsdetaljen som lämpligen inte bör tagas ifrån pågående arbetsuppgifter. Något uttryckligt stadgande om att sådant samråd skall ske synes dock inte erforderligt.

Om taxeringsbesvär

I propositionen föreslås att de tre möjligheter att få rättelse i åsatt taxering, som nu föreligger, med vissa jämkningar bibehålles. Vid sidan av den ordinarie besvärsrätten bibehålles sålunda möjligheterna att, om vissa i förordningen angivna förutsättningar föreligger, anföra besvär i särskild ordning, därvid besvärstiden i flertalet fall utsträcker till fem år, eller att åsätta eftertaxering.

Såvitt avser det ordinarie besvärsförfarandet har i huvudsak följande ändringar föreslagits. Tiden för anförande av besvär över taxeringsnämnds beslut fastställs för skattskyldiga och kommuner till den 15 augusti under taxeringsåret. Taxeringsintendent, som enligt gällande regler har att göra framställning om ändring i taxering senast under taxeringsåret, skall i stället i förekommande fall anföra besvär och besvärstiden utgår för hans del den 30 april året efter taxeringsåret. Enligt förslaget skall vidare, i överensstämmelse med nuvarande bestämmelser, gälla, att om prövningsnämnden avgjort besvär över viss skattskyldigs taxering, intendenten inte där efter får föra talan hos nämnden rörande samma taxering.

I fråga om sättet för fullföljd av talan till skattedomstolarna förordas vissa jämkningar av huvudsakligen teknisk natur.

I fråga om bestämmelserna rörande extraordinära besvär har departementschefen i likhet med taxeringssakkunniga funnit mera genomgripande ändringar vara erforderliga och föreslår därjämte vissa utvidgningar av möjligheterna att anföra extraordinära besvär. Liksom för närvarande får besvär anföras i särskild ordning, om den skattskyldige över huvud taget inte erhållit underrättelse om avvikelse från självdeklaration samt om han fått underrättelsen senare än den 15 juli under taxeringsåret. I dessa fall är besvärstiden enligt förslaget förlängd, nämligen intill utgången av året efter taxeringsåret eller, om han icke under taxeringsåret erhållit debetsedel å slutlig skatt i anledning av taxeringen i fråga, ett år efter det han erhållit sådan debetsedel. Eljest kan besvär i särskild ordning anföras inom fem år efter taxeringsåret.

Beträffande eftertaxering föreslås vissa ändringar. Bl. a. skall bestämmelserna i ämnet flyttas från kommunalskattelagen och övriga skatteförfattningar till den nya taxeringsförordningen. Vidare förordas, att frågor om eftertaxering skall väckas i prövningsnämnd och att förfarandet utformas i viss anslutning till besvär förfarandet.

Av de motionsyrkanden, som berör de föreslagna besvärreglerna, skall utskottet först behandla yrkandet i de likalydande motionerna I: 606 och II: 801 att taxeringsintendentens besvärstid måtte förkortas eller i vart fall förbud införas mot reservationsbesvär från taxeringsintendenten. Utskottet får framhålla, att det av lätt insedda skäl inte är möjligt för taxeringsavdelningen att utföra de olika undersökningar och granskningsarbeten, som enligt vad som föreslås i propositionen i ökad omfattning kommer att ingå i dess arbete, under en alltför kort tid. De yrkanden, som dylika undersökningar kan föranleda, bör för att eftertaxering skall undvikas i största möjliga utsträckning ske genom besvär. Starka skäl föreligger därför enligt utskottets mening att förlänga den tid, som taxeringsintendenten har till förfogande för anförande av besvär. Å andra sidan har den skattskyldige berättigade anspråk på att i rimlig tid erhålla kännedom om huruvida taxeringsintendenten ämnar besvara sig eller ej. Propositionsförslaget gör enligt utskottets mening en lämplig avvägning mellan dessa motstridande intressen, varför detsamma tillstyrkes.

Kungl. Maj:ts förslag innefattar ett uttryckligt avståndstagande från systemet med reservationsbesvär. Den bestämmelse i nuvarande taxeringsförordning som åt taxeringsintendenten inrymmer befogenhet att anföra sådana besvär saknar motsvarighet i förslaget. Emellertid finner utskottet i likhet med departementschefen, att strängare bestämmelser icke bör gälla för taxeringsintendenten än för den skattskyldige i fråga om skyldigheten att precisera sin talan före besvärstidens utgång. Av författningstexten framgår emellertid, såsom påpekats i propositionen, att den beloppsmässiga ramen för intendentens talan skall angivas i besvärsskriften. Utskottet vill understryka angelägenheten av att grunderna för besvärstalan normalt redovisas i besvärsskriften. Härmed torde syftet med det i motionerna påyrkade förbudet mot reservationsbesvär i allt väsentligt vara tillgodosett.

Av det anförda framgår att utskottet avstyrker de berörda motionsyrkandena.

I de sist angivna motionerna har vidare anförts, att en samordning och förenkling görs av bestämmelserna om eftertaxering och bestämmelserna om extraordinära besvär.

Genom de vittgående utvidgningar som föreslagits beträffande extraordinära besvär har reglerna för sådana besvär och bestämmelserna rörande eftertaxering på flera punkter närmats varandra. Tillräcklig anledning att nu vidtaga ytterligare ändringar enbart i syfte att få bestämmelserna sammanförda till ett rättsmedelsinstitut synes dock inte föreligga.

I motionerna I: 575 och II: 761 har framhållits att tiden för anförande av besvär i särskild ordning i det fall, att underrättelse om deklara-tionsavvikelse erhållits efter den 15 juli taxeringsåret, borde förkortas till två månader efter delfäendet.

Då motsvarande bestämmelse nu har i huvudsak samma innehåll som den föreslagna, skulle ett tillmötesgående av motionärernas hemställen innebära en åtgärd till den skattskyldiges nackdel. Eftersom den skattskyldige själv har intresse av att så snart som möjligt få taxeringen rättad torde den långa besvärstiden komma att vålla föga olägenhet. Med hänsyn härtill anser sig utskottet böra förorda propositionsförslaget i detta hänseende.

I de sistnämnda motionerna upptas även ett yrkande rörande de föreslagna bestämmelserna om extraordinära besvär vid allmän fastighetstaxering. Under påpekande att enligt dessa bestämmelser besvärsmått föreläge i det fall att underrättelse rörande ifrågasatt eller beslutat taxeringsvärde varit felaktig, men ej i det fall att underrättelse ej utsänts, har motionärerna uttalat att detta knappast stode i överensstämmelse med kravet på rättssäkerhet.

Att i det sist angivna fallet rätt inte föreligger att anföra besvär i särskild ordning sammanhänger med att bestämmelserna om utsändande av underrättelser endast är att betrakta som en serviceåtgärd gentemot de skattskyldiga. Underrättelsen utgör sålunda inte på samma sätt som motsvarande underrättelse vid den årliga taxeringen utgångspunkten för en besvärstalan. Härtill tjänar alltjämt den skattskyldiges rätt och möjlighet att taga del av beslutet under den tid fastighetstaxeringslängderna hålles offentligen tillgängliga. Det finnes emellertid ett bestämt krav på att sådana skattskyldiga, som erhållit underrättelse inte skall kunna lida rättsförlust genom ett felaktigt innehåll i underrättelsen. Under hänvisning härtill finner sig utskottet böra tillstyrka propositionsförslaget i denna del.

Utskottet biträder jämväl i övrigt Kungl. Maj:ts förslag rörande taxeringsbesvär.

Straff och vite

I propositionen föreslås att de i gällande taxeringsförordning meddelade bestämmelserna om straff för brott mot tystnadsplikt och för vissa falskdeklaration och vårdslös deklaration närstående förfaranden med vissa jämkningar överföres till den nya förordningen. Utskottet har inte någon erinran mot förslaget i dessa hänseenden.

Beträffande underlåtenhet att i tid avge självdeklaration innebär förslaget, att förlust av besvärsmått inte längre skall inträda som påföljd för sådan försummelse. Gör någon sig skyldig till dylik försummelse kan han i stället dömas till böter, högst 300 kronor. Denna påföljd skall även kunna inträda, om självdeklaration har så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen inte är ägnad att ligga till grund för taxering. I propositionen förordas

vidare att allmänt åtal får äga rum endast efter anmälan av taxeringsintendent samt att om den skattskyldiges försummelse finnes ursäktlig eller eljest ringa, domstolen skall äga fria honom från straff. För att straff skall kunna ådömas fordras vidare att vederbörande är skyldig att utan anmaning avlämna deklARATION. Motsvarande bestämmelser gäller för den som är skyldig att utan anmaning avlämna kontrolluppgifter och vissa andra handlingar.

I de likalydande motionerna I: 575 och II: 761 har såvitt avser de föreslagna straffbestämmelserna yrkats, att straffpåföljd i nu avsedda fall borde inträda först sedan den deklARATIONS- eller uppgiftsskyldige underlåtit efterkomma anmaning att inkomma med deklARATION eller uppgift. Vidare har motionärerna framhållit att påföljd för försummelse enligt 141 § 2 mom. nuvarande taxeringsförordning — avseende straff för den som trots anmaning inte inkommit med deklARATION eller annan uppgift — saknades i förslaget. Dylig påföljd syntes emellertid böra bibehållas.

Vad först angår sistnämnda yrkande vill utskottet framhålla, att i princip en och samma förseelse inte skall kunna föranleda såväl bötesstraff som vitespåföljd, utan endera av dessa sanktionsformer bör väljas. Därvid är enligt utskottets mening vitet inte minst ur effektivitetssynpunkt den form som bör föredragas. Något behov torde ej föreligga av att dessutom ha möjlighet till bötesstraff, då det gäller att i ett särskilt fall förmå någon till fullgörandet av deklARATIONS- eller uppgiftsskyldighet.

Beträffande yrkandet att straffpåföljd skulle inträda först, om den deklARATIONS- eller uppgiftspliktige underlåtit ställa sig anmaning om fullgörandet av sin skyldighet till efterrättelse, får utskottet anföra följande. När det gäller skyldighet att tillhandahålla kontrolluppgifter och andra liknande handlingar till ledning för annans taxering innehåller redan gällande förordning straffbestämmelser, som i själva verket är mer omfattande än de föreslagna. Däremot är försummelse att utan anmaning behörigen avlämna självdeklARATION och därtill hörande handlingar inte straffbelagd för närvarande. I stället medför sådan försummelse förlust av rätten att anföra besvär över taxeringen hos kammarrätten och regeringsrätten. Gentemot denna påföljd har väckts en enligt utskottets mening fullt befogad kritik. Ur rätts-säkerhetssynpunkt kan inte heller en dylig påföljd, som i många fall lett till stötande resultat, godtas. Enligt utskottets mening är det därför angeläget att såsom skett i förslaget slopa påföljden. Med hänsyn till nödvändigheten av att fullständiga självdeklARATIONER inkommer i tid, så att taxeringsnämnderna omedelbart kan påbörja sitt arbete, torde man emellertid inte kunna undvara någon form av sanktion mot den som gör sig skyldig till grövre försummelse härutinnan. Härvid torde knappast någon annan möjlighet stå till förfogande än det i propositionen förordade systemet med böter och viten. För att en sådan ordning inte skall leda till att böter kommer att ådömas ett synnerligen stort antal skattskyldiga har i propositionen en rad spärrbestämmelser förordats. Till en början har sålunda

deklarationsförseelserna undantagits från allmänt åtal. Avsikten härmed är att en sovring skall ske hos taxeringsmyndigheterna. I första hand avskiljes de fall i vilka skäl kan finnas för påföljdseftergift enligt den föreslagna straffbestämmelsen, d. v. s. när den skattskyldiges försummelse befinnes ursäktlig eller eljest ringa. Härigenom kan hänsyn tas till den större eller mindre olägenhet som åsamkas taxeringsarbetet genom försummelsen. I allmänhet bör saken få bero när deklaration inkommit blott någon eller några dagar för sent eller när det kan antagas att den skattskyldiges försummelse beror av okunnighet eller oförmåga eller att svårigheter förelagat att fullgöra deklarationsplikten. Likaså förutsattes att åtal ej skall ske om den skattskyldige haft så små inkomster, att han utgått från att någon skatt ej skall uttagas på hans inkomst liksom över huvud taget om den skattskyldige kan åberopa en rimlig ursäkt.

I första hand skall sovringen av de fall som skall lämnas till åklagaren ske hos taxeringsnämnderna. Härefter företar taxeringsintendenten den ytterligare gallring som kan vara påkallad och slutligen sker en ytterligare prövning hos åklagaren och, om åtal väckes hos domstol, av denna. Departementschefen anser sig under de angivna förutsättningarna kunna räkna med att böter kommer att ådömas endast i ett förhållandevis ringa antal fall samt att de nya reglernas tillämpning inte kommer att betunga taxeringsintendenterna, åklagarna och domstolarna i större omfattning än som får anses acceptabelt med hänsyn till angelägenheten att undslippa den nuvarande sanktionen mot deklarationsförsummelse.

Utskottet kan för sin del ansluta sig till denna departementschefens uppfattning. Utskottet vill emellertid understryka angelägenheten av att åtalsanmälningar inte sker vid bagatellartade eller ursäktliga försummelser. Däremot är det viktigt att sanktionen användes mot sådana skattskyldiga, som år efter år söker undandra sig deklarationsskyldighetens fullgörande i rätt tid. Utskottet förutsätter att utvecklingen på detta område följes med uppmärksamhet.

Av det anförda framgår att utskottet ansett sig böra tillstyrka bifall till propositionen i denna del. Utskottet avstyrker sålunda de nu berörda yrkandena i motionerna I: 575 och II: 761.

Som närmare framgår av redogörelsen för motionsyrkandena har i motionerna I: 608 och II: 798 erinringar riktats mot den föreslagna bestämmelsen rörande taxeringsintendentens skyldighet att anmäla brott mot skattestrafflagen.

I anledning av vad i motionerna framhållits vill utskottet som sin åsikt framhålla, att lydelsen av motsvarande stadgande i gällande förordning icke är helt invändningsfri. Genom den föreslagna lydelsen torde icke ha avsetts att göra någon saklig ändring mot vad som tillämpas. Avsikten synes närmast ha varit att markera att det icke kan bli tal om att bedöma skuldfrågan i dess helhet på det material, som taxeringsintendenten, innan polis-

undersökning skett, har till sitt förfogande. Utskottet vill vidare omnämna att samma uttryckssätt användes i rättegångsbalken bl. a. då det gäller förutsättningarna för igångsättande av förundersökning i brottmål. Utskottet förordar att den berörda föreskriften erhåller den i propositionen föreslagna lydelsen.

I propositionen föreslås nya utförligare bestämmelser om viten. Medan enligt gällande bestämmelser endast länsstyrelsen får förelägga viten, skall befogenhet här till enligt förslaget tillkomma även provningsnämnder, taxeringsintendenter och taxeringsnämnder. Beslutanderätten i taxeringsnämnden i dylika frågor förutsättes skola utövas av ordföranden. Vitesbeloppet, som för närvarande inte är närmare reglerat, skall enligt förslaget bestämmas till lägst 100 kronor och högst 10 000 kronor. Vitesföreläggande får — liksom nu — ej överklagas. Sistnämnda bestämmelse har enligt vad departementschefen anfört ansetts nödvändig för att vitesförfarandet inte skulle bli helt ineffektivt. Om ett föreläggande att avge självdeklaration skulle kunna överklagas, skulle detta — med tanke på den korta taxeringsperioden — innebära, att den skattskyldige hade möjlighet att förhåla saken så länge att förfarandet blev meningslöst. Emellertid kan enligt förslaget vid utdömandet av vite länsstyrelsen pröva om vitet bort föreläggas och även utdöma lägre belopp än som förelagts. Länsstyrelsens beslut om uttagande av vite kan, liksom nu är fallet, överklagas hos kammarrätten och därifrån hos regeringsrätten.

I de likalydande motionerna I: 606 och II: 801 har vissa invändningar riktats mot de föreslagna bestämmelserna om viten. Motionärerna finner det sålunda tveksamt om exempelvis taxeringsnämnd och taxeringsintendent borde äga besluta om föreläggande av så höga viten som upp till 10 000 kronor, utan att möjlighet till överklagande av själva föreläggandet gäves. Möjlighet att ett föreläggandes riktighet kunde prövas i en högre instans syntes böra ifrågasättas. Vidare borde uttryckligt förbud meddelas för taxeringsnämnd att till sin ordförande eller till taxeringsassistent delegera rätten att besluta om vitesförelägganden.

Någon meningsskiljaktighet torde inte behöva råda om att det är erforderligt för att taxeringsarbetet i första instans skall kunna bedrivas rationellt att man genom ett vitesförfarande kan tillgodose kravet på att självdeklarationer och andra uppgifter från de skattskyldiga inkommer i rimlig tid. För att nå detta syfte är det enligt utskottets mening nödvändigt att taxeringsnämnd får befogenhet att förelägga viten. Särskilt i de nämnder som har att behandla deklarerationer från sådana skattskyldiga, vilka regelmässigt erhåller uppskov med avlämnandet av vissa deklarerationer till utgången av mars, måste anmaningsförfarandet, vilket regelmässigt bör förenas med vitesföreläggande, omedelbart kunna tillgripas.

I allmänhet sker anmaningsförfarandet efter hand i samband med genomgången av deklarationsmaterialet. För att taxeringsarbetets fortgång inte skall hindras är det angeläget att beslutanderätten i fråga om vitesföre-

lägganden utövas av ordföranden i taxeringsnämnden. Utskottet kan för sin del inte dela de farhågor för missbruk, som synes ligga bakom motionärernas yrkande på denna punkt.

Ur effektivitetssynpunkt är det starkt motiverat att taxeringsintendenterna får befogenhet att förelägga viten. De höga kvalifikationer, som dessa befattningshavare måste antagas besitta, och det tjänstemannaansvar de är underkastade torde utgöra tillräcklig garanti mot att denna befogenhet av dem missbrukas.

För att vinna ytterligare garantier mot obilliga resultat bör enligt utskottets mening det föreslagna maximibeloppet, 10 000 kronor, kunna sänkas till hälften. Ett vitesbelopp på 5 000 kronor torde vara tillräckligt ur effektivitetssynpunkt.

Utskottet delar departementschefens uppfattning att det icke är möjligt, om vitesförfarandet skall ha någon mening, att införa rätt att överklaga själva föreläggandet. I övervägande antalet fall är det möjligt för den anmanade att iakttaga föreläggandet. Skulle i något enstaka fall svårighet för någon föreligga att fullgöra vad som förelagts honom kan han vända sig till den som förelagt vitet och få det upphävt eller ändrat. En spärr ligger också däri att taxeringsintendenten avgör om framställning skall göras om utdömande av vitet. Vidare prövas sådan framställning av länsstyrelsen som, när omständigheterna ger anledning därtill, kan nedsätta vitet eller förordna att vitet inte skall uttagas. Länsstyrelsens beslut om uttagande av vite kan slutligen överklagas. Genom de nämnda anordningarna får nu enligt utskottets mening fullt tillräckliga garantier mot obilliga resultat anses ha erhållits.

Utskottet får med angivna jämkning tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag rörande viten.

Övriga frågor

Utskottet övergår härnäst till vissa frågor, som berörts i motionerna och som icke har direkt samband med förut behandlade frågor, och upptar därvid först det i motionerna I: 574 och II: 762 berörda frågan rörande skyldighet att avlämna kontrolluppgifter. Enligt 37 § i förslaget till taxeringsförförordning, vilket i förevarande hänseende överensstämmer med ett i propositionen nr 160 till 1955 års riksdag framlagt stadgande, är fysiska personer och dödsbon, som innehått annan fastighet under beskattningsåret, skyldiga att utan anmaning lämna kontrolluppgifter angående avlöningar och ersättningar till vicevärdar, portvakter, icke bokföringspliktiga hantverkare m. fl. Om fråga är om tillfälligt arbete och ersättning utgått med belopp under 500 kronor för helt år skall uppgift dock icke behöva lämnas. I samband med utskottsbehandlingen av nyssnämnda 1955 års förslag ifrågasattes inom utskottet, om icke den föreslagna gränsen 500 kronor borde sänkas. 1955 års bevillningsutskott uttalade, att utskottet med hänsyn till att ifrågasatt uppgiftsskyldighet vore ny, funne sig

icke vilja frångå Kungl. Maj:ts förslag på denna punkt. Enligt utskottets mening borde emellertid utvecklingen följas med uppmärksamhet och en sänkning av gränsen kunna övervägas, om erfarenheterna skulle ge vid handen att behov därav skulle föreligga.

Med hänsyn till den korta tid ifrågavarande bestämmelse tillämpats har någon samlad erfarenhet av hur den utfallit i tillämpningen ännu icke kunnat vinnas. Utskottet anser i likhet med 1955 års bevillningsutskott att frågan om ändring av beloppsgränsen bör övervägas först sedan sådan erfarenhet erhållits.

I de likalydande motionerna I: 609 och II: 799 har ifrågasatts viss ändring i 37 § 2 mom. i förslaget till taxeringsförordning, i syfte att lindra skyldigheten för arbetsgivare att ange den tidrymd under vilken löneförmån utgått. Utskottet, som tidigare tagit ställning till ett yrkande i samma motioner om motsvarande ändring i gällande förordning, får under hänvisning till vad härom anförts i betänkande nr 52 avstyrka motionerna även i förevarande del.

Yrkandet i de likalydande motionerna I: 570 och II: 752 att särskild fastighetstaxering skall verkställas av de nyinrättade särskilda taxeringsnämnderna kan utskottet inte biträda, främst av det skälet att distriktet skulle bli alltför vidsträckt för att lämpa sig för dylik taxering.

I motionen II: 800 har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsamt utredning angående decentralisering av kammarrätten och begränsning av fullföljden av mål till regeringsrätten. Vad angår sistnämnda spørsmål vill utskottet erinra om att utredning för närvarande pågår om möjligheterna att begränsa tillströmningen av taxeringsmål till regeringsrätten. Utan att avvakta resultatet av nämnda utredning torde det icke böra ifrågakomma att nu taga ställning till frågan rörande kammarrättens decentralisering. Med det anförda avstyrker utskottet det i motionen II: 800 framförda utredningsyrkandet.

Vad slutligen angår de föreslagna ändringarna i författningstexten vill utskottet anföra följande.

I huvudsaklig överensstämmelse med vad som stadgas i nuvarande 98 § taxeringsförordningen har den ändringen föreslagits i 92 §, att underrättelse om prövningsnämndens beslut jämväl skall innehålla skälen för beslutet.

Ändringarna i 129 § 5 och 8 mom. är betingade av den år 1956 vidtagna ändringen i 3 § allmänna resereglementet.

Övriga ändringar i författningstexten — i den mån de inte är motiverade av vad utskottet ovan anfört — är av redaktionell natur eller har företagits i förtydligande syfte.

Vad departementschefen i övrigt förordat och anfört lämnas av utskottet utan erinran.

Utskottets hemställan

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition, nr 150, i vad densamma behandlas i detta betänkande, icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas samt i anledning av de likalydande motionerna I: 575 av herrar Spetz och Söderquist samt II: 761 av herr Strandh m. fl., de likalydande motionerna I: 606 av fru Gärde Widemar m. fl. och II: 801 av herr Kollberg m. fl. ävensom motionen II: 800 av herr Christenson i Malmö, för sin del antaga det vid propositionen fogade förslaget till taxeringsförordning med de ändringar av 7 §, 9 §, 12 § 1 mom., 14 § 1 mom., 17 §, 50 § 1 och 2 mom., 67 §, 78 §, 92 §, 116 §, 117 §, 119 §, 123 §, 129 § 5 och 8 mom., 144 § 3 mom., 155 § 3 mom., 157 § 2 mom., 163 § 1 mom. och 174 §, som framgår av följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

Kungl. Maj:ts förslag:

7 §.

I taxeringsnämnd, som icke åtnju- ter biträde av taxeringsassistent, skall ordföranden, utöver vad i denna förordning eljest anges, huvudsakligen

1) tillhandahålla allmänheten blanketter till deklARATIONER med mera dylikt,

2) lämna deklARATIONs- eller upp- giftsskyldig de upplysningar som finnas erforderliga för deklARATIONs- eller uppgiftsskyldighetens fullgö- rande,

3) då deklARATIONsskyldig begag- nar honom i 23 § medgiven rätt att muntligen avgiva upplysningar till ledning för egen taxering, å blankett införa upplysningarna och därå taga uppgiftslämnarens underskrift,

4) mottaga och granska deklARA- tioner, uppgifter och andra hand- lingar, dock att länsstyrelsen må

Utskottets förslag:

7 §.

I taxeringsnämnd, som icke åtnju- ter biträde av taxeringsassistent, skall ordföranden, utöver vad i denna förordning eljest anges, huvudsakligen *hava till uppgift att*

1) tillhandahålla allmänheten blan- ketter till deklARATIONER med mera dylikt,

2) lämna deklARATIONs- eller upp- giftsskyldig de upplysningar som finnas erforderliga för deklARATIONs- eller uppgiftsskyldighetens fullgö- rande,

3) då deklARATIONsskyldig begag- nar honom i 23 § medgiven rätt att muntligen avgiva upplysningar till ledning för egen taxering, å blankett införa upplysningarna och därå ta- ga uppgiftslämnarens underskrift,

4) mottaga och granska deklARA- tioner, uppgifter och andra hand- lingar, dock att länsstyrelsen må

Kungl. Maj:ts förslag:

medgiva, att deklARATIONER av enkel beskaffenhet efter ordförandens bestämmande granskas allenast av kronoombudet,

5) i erforderlig omfattning vidtaga åtgärder för att införskaffa felande deklARATIONER och andra uppgifter,

6) i övrigt med den befogenhet, som i sådant avseende tillkommer honom, utöva kontroll till ledning för en noggrann och tillförlitlig taxering,

7) leda taxeringsnämndens arbete och vid sammanträdena föra ordet,

8) vara föredragande i taxeringsnämnden,

9) ombesörja erforderliga göromål av expeditionell art, i den mån dessa icke ankomma på annan,

10) lämna annan taxeringsmyndighet ävensom lokal skattemyndighet erforderliga underrättelser och uppgifter, samt

11) avgiva yttranden i besvärsmål.

9 §.

Kronoombudet har till åliggande särskilt

1) att, oavsett den ordföranden tillkommande granskningsskyldigheten, granska alla inkommande självdeklARATIONER, uppgifter och andra handlingar, dock att länsstyrelsen må medgiva, att deklARATIONER av enkel beskaffenhet, som avse huvudsakligen inkomst av tjänst, efter ordförandens bestämmande granskas allenast av denne,

2) att vid granskningen tillse, att

Utskottets förslag:

medgiva, att deklARATIONER av enkel beskaffenhet efter ordförandens bestämmande granskas allenast av kronoombudet,

5) i erforderlig omfattning vidtaga åtgärder för att införskaffa felande deklARATIONER, uppgifter och andra handlingar,

6) i övrigt med den befogenhet, som i sådant avseende tillkommer honom, utöva kontroll till ledning för en noggrann och tillförlitlig taxering,

7) leda taxeringsnämndens arbete och vid sammanträdena föra ordet,

8) vara föredragande i taxeringsnämnden,

9) ombesörja erforderliga göromål av expeditionell art, i den mån dessa icke ankomma på annan,

10) lämna annan taxeringsmyndighet ävensom lokal skattemyndighet erforderliga underrättelser och uppgifter, samt

11) avgiva yttranden i besvärsmål.

9 §.

Kronoombudet har till åliggande särskilt

1) att, oavsett den ordföranden tillkommande granskningsskyldigheten, granska alla inkommande självdeklARATIONER, uppgifter och andra handlingar, dock att länsstyrelsen må medgiva, att deklARATIONER av enkel beskaffenhet efter ordförandens bestämmande granskas allenast av denne, samt

2) att, i den mån sådant må vara erforderligt och av ordföranden på-

Kungl. Maj:ts förslag:

kronans rätt vid taxeringen varder behörigen iakttagen, samt

3) att, i den mån sådant må vara erforderligt och av ordföranden påkallas, biträda honom under taxeringsarbetet.

12 §.

1 mom. I länen — — — prövningsnämndens ordförande.

Prövningsnämnd i — — — fyra år.

För den — — — hos nämnden.

Suppleant må närvara vid prövningsnämndens sammanträden endast då han därtill kallats i anledning av uppkommet hinder för ledamot att tillstädeskomma.

I länen — — — inom prövningsdistriktet.

Ledamot eller suppleant i prövningsnämnd må icke samtidigt vara ledamot eller suppleant i taxeringsnämnd.

14 §.

1 mom. Av Kungl. Maj:t eller länsstyrelse meddelat förordnande såsom ordförande eller ledamot i prövningsnämnd eller taxeringsnämnd *kan när som helst återkallas.*

Avgår ledamot — — — den avgångne.

17 §.

Taxeringsintendenten i — — — olika taxeringsdistrikt.

Taxeringsintendenten äger — — — särskild sakkunskap.

När så finnes erforderligt, äger taxeringsintendenten kalla ordförande eller annan ledamot av taxerings-

Utskottets förslag:

kallas, biträda honom under taxeringsarbetet.

12 §.

1 mom. I länen — — — prövningsnämndens ordförande.

Prövningsnämnd i — — — fyra år.

För den — — — hos nämnden.

I länen — — — inom prövningsdistriktet.

Av ledamöter och suppleanter i prövningsnämnd må icke fler än två samtidigt vara ledamöter eller suppleanter i taxeringsnämnd.

14 §.

1 mom. Av Kungl. Maj:t eller länsstyrelse meddelat förordnande såsom ordförande eller ledamot i prövningsnämnd eller taxeringsnämnd *må återkallas när synnerliga skäl därtill äro.*

Avgår ledamot — — — den avgångne.

17 §.

Taxeringsintendenten i — — — olika taxeringsdistrikt.

Taxeringsintendenten äger — — — särskild sakkunskap.

När så finnes erforderligt, äger taxeringsintendenten kalla ordförande eller annan ledamot av taxerings-

Kungl. Maj:ts förslag:

nämnd i prövningsdistriktet *att in-
finna sig för att meddela upplys-
ningar.*

Den som — — — samma ärende.

50 §.

1 mom. Granskning av — — — i
prövningsnämnden.

Sakkunnig må — — — biträde
påkallas.

Ordningsman i — — — lappfog-
dedistrikt avgivit.

Vid taxeringsarbete — — — arbe-
tets utförande.

För innehållet — — — oundgäng-
ligen erfordras.

Självdeklaration skall tillhanda-
hållas de myndigheter, vilka i och
för sin *befattning* böra erhålla del
därav.

Självdeklaration må, — — — så-
dan bearbetning.

Den som — — — för taxeringen.

Då besvär — — — annan veder-
börande.

I övrigt — — — medgivande där-
till.

2 mom. Självdeklarationer skola
förvaras hos länsstyrelsen, där ej
denna förordnar om förvaring hos
lokal skattemyndighet. Sedan sex år
förflutit, skola deklARATIONERNA för-
störas, där ej Kungl. Maj:t annor-
lunda föreskriver.

67 §.

Taxering till — — — kommunal
inkomstskatt.

Om handläggning av framställ-
ning, som avses i första stycket, så
ock om fullföljd av talan mot beslut

Utskottets förslag:

ringsnämnd i prövningsdistriktet
för att *av denne erhålla upplys-
ningar.*

Den som — — — samma ärende.

50 §.

1 mom. Granskning av — — —
i prövningsnämnden.

Sakkunnig må — — — biträde
påkallas.

Ordningsman i — — — lappfog-
dedistrikt avgivit.

Vid taxeringsarbete — — — arbe-
tets utförande.

För innehållet — — — oundgäng-
ligen erfordras.

Självdeklaration skall tillhanda-
hållas de myndigheter, vilka i och
för sin *verksamhet* böra erhålla del
därav.

Självdeklaration må, — — — så-
dan bearbetning.

Den som — — — för taxeringen.

Då besvär — — — annan veder-
börande.

I övrigt — — — medgivande där-
till.

2 mom. Självdeklarationer skola
förvaras hos länsstyrelsen, där ej
denna förordnar om förvaring hos
lokal skattemyndighet. Sedan sex
år förflutit *efter taxeringsårets ut-
gång*, skola deklARATIONERNA för-
störas, där ej Kungl. Maj:t annor-
lunda föreskriver.

67 §.

Taxering till — — — kommunal
inkomstskatt.

Om handläggning av framställ-
ning, som avses i första stycket, så
ock om fullföljd av talan mot be-

Kungl. Maj:ts förslag:

i sådan fråga skall i tillämpliga delar gälla vad i denna förordning är i motsvarande hänseenden stadgat.

78 §.

Tid och — — — hans ställe.

Ordföranden är — — — länsstyrelsen utsetts.

Landshövdingen äger närvara vid nämndens sammanträden samt deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

92 §.

Underrättelse om prövningsnämndens beslut skall inom två veckor efter det nämndens protokoll justerats tillställas parterna, taxeringsintendent dock endast om beslutet gått honom emot. Underrättelse till skattskyldig skall sändas i rekommenderat brev med mottagningsbevis. Återkommer försändelsen som obeställbar och förekommer anledning att den skattskyldige kan anträffas, skall underrättelsen delgivas honom i den ordning 54 § stadgar.

Underrättelse, som — — — över beslutet.

116 §.

Fråga om — — — framställningen avser.

Om handläggning av sådan framställning, så ock om fullföljd av talan mot beslut rörande eftertaxering

9 — Bihang till riksdagens protokoll 1956. 7 saml. Nr 56

Utskottets förslag:

slut i sådan fråga skall i tillämpliga delar gälla vad i denna förordning är stadgat rörande handläggning av besvär över taxeringsnämnds beslut och om fullföljd av talan mot prövningsnämnds beslut rörande taxering.

78 §.

Tid och — — — hans ställe.

Ordföranden är — — — länsstyrelsen utsetts.

92 §.

Underrättelse om prövningsnämndens beslut *med angivande av skälen därför* skall inom två veckor efter det nämndens protokoll justerats tillställas parterna, taxeringsintendent dock endast om beslutet gått honom emot. Underrättelse till skattskyldig skall sändas i rekommenderat brev med mottagningsbevis. Återkommer försändelsen som obeställbar och förekommer anledning att den skattskyldige kan anträffas, skall underrättelsen delgivas honom i den ordning 54 § stadgar.

Underrättelse, som — — — över beslutet.

116 §.

Fråga om — — — framställningen avser.

Om handläggning av sådan framställning, så ock om fullföljd av talan mot beslut rörande eftertaxering

Kungl. Maj:ts förslag:

skall i tillämpliga delar gälla vad förut i denna förordning är *i motsvarande hänseenden stadgat*.

117 §.

Innehållet i — — — i fråga.

Vad som med stöd av bestämmelserna i denna förordning inhämtats vid taxeringsrevision eller vid granskning av handling, som avses i 46 §, må ej yppas i vidare mån än som erfordras för vinnande av det med revisionen eller granskningen avsedda ändamålet.

Ej heller — — — är offentligt.

Bryter någon — — — i strafflagen.

119 §.

Har den, som är pliktig avgiva självdeklaration, till någon, som enligt denna förordning är skyldig meddela kontrolluppgift angående honom, lämnat oriktig upplysning rörande namn *och* andra förhållanden och har han därvid haft uppsåt att försvåra uppgiftsskyldighetens behöriga fullgörande, straffes med dagsböter, lägst trettio.

123 §.

Vite, som förelägges enligt denna förordning, må ej bestämmas under etthundra kronor eller över *tiotusen* kronor.

Vite må — — — i tjänsten.

129 §.

5 mom. De personer, som jämlikt 60 § inkallats av länsstyrelsen för

Utskottets förslag:

skall i tillämpliga delar gälla vad förut i denna förordning är *stadgat rörande handläggning av besvär över taxeringsnämnds beslut och om fullföljd av talan mot prövningsnämnds beslut rörande taxering*.

117 §.

Innehållet i — — — i fråga.

Vad som med stöd av bestämmelserna i denna förordning inhämtats vid taxeringsrevision eller vid granskning av handling, som avses i *43 § 5 mom. eller* 46 §, må ej yppas i vidare mån än som erfordras för vinnande av det med revisionen eller granskningen avsedda ändamålet.

Ej heller — — — är offentligt.

Bryter någon — — — i strafflagen.

119 §.

Har den, som är pliktig avgiva självdeklaration, till någon, som enligt denna förordning är skyldig meddela kontrolluppgift angående honom, lämnat oriktig upplysning rörande namn *eller* andra förhållanden och har han därvid haft uppsåt att försvåra uppgiftsskyldighetens behöriga fullgörande, straffes med dagsböter, lägst trettio.

123 §.

Vite, som förelägges enligt denna förordning, må ej bestämmas under etthundra kronor eller över *femtusen* kronor.

Vite må — — — i tjänsten.

129 §.

5 mom. De personer, som jämlikt 60 § inkallats av länsstyrelsen

Kungl. Maj:ts förslag:

meddelande av upplysningar eller för överläggningar rörande taxeringsarbetet,

de ordförande och andra ledamöter i taxeringsnämnd, som inställt sig efter kallelse jämlikt 17 § tredje stycket och 79 § andra stycket, samt

de ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd, som på vederbörlig kallelse inställt sig vid instruktions-sammanträde, som anordnats genom länsstyrelsens försorg,

äga att för inställelsen åtnjuta arvode med nitton kronor för sammanträdesdag samt i förekommande fall resekostnadsersättning och traktamente enligt rese- och traktamentsklass *II B* i allmänna resereglementet.

Ersättning efter — — — i taxeringsfrågor.

8 mom. Sådan ledamot i prövningsnämnd, som icke är befattningshavare i statens tjänst, äger för tid, varunder han varit inkallad till tjänstgöring, åtnjuta arvode med trettio kronor om dagen. Ledamot, som är befattningshavare i statens tjänst, skall för tjänstgöringen åtnjuta, jämte ersättning för avlöningsförmåner, som han får avstå under tjänstledighet för ifrågavarande uppdrag, arvode med belopp, som bestämmes av Kungl. Maj:t. Därjämte skall ledamot i förekommande fall åtnjuta resekostnadsersättning och traktamente enligt rese- och traktamentsklass *IA* i allmänna resereglementet.

Utskottets förslag:

för meddelande av upplysningar eller för överläggningar rörande taxeringsarbetet,

de ordförande och andra ledamöter i taxeringsnämnd, som inställt sig efter kallelse jämlikt 17 § tredje stycket och 79 § andra stycket, samt

de ordförande och kronoombud i taxeringsnämnd, som på vederbörlig kallelse inställt sig vid instruktions-sammanträde, som anordnats genom länsstyrelsens försorg,

äga att för inställelsen åtnjuta arvode med nitton kronor för sammanträdesdag samt i förekommande fall resekostnadsersättning och traktamente enligt rese- och traktamentsklass *B* i allmänna resereglementet.

Ersättning efter — — — i taxeringsfrågor.

8 mom. Sådan ledamot i prövningsnämnd, som icke är befattningshavare i statens tjänst, äger för tid, varunder han varit inkallad till tjänstgöring, åtnjuta arvode med trettio kronor om dagen. Ledamot, som är befattningshavare i statens tjänst, skall för tjänstgöringen åtnjuta, jämte ersättning för avlöningsförmåner, som han får avstå under tjänstledighet för ifrågavarande uppdrag, arvode med belopp, som bestämmes av Kungl. Maj:t. Därjämte skall ledamot i förekommande fall åtnjuta resekostnadsersättning och traktamente enligt rese- och traktamentsklass *A* i allmänna resereglementet.

Kungl. Maj:ts förslag:

144 §.

3 mom. Landskamreraren har att, sedan sammanträden enligt första och andra momenten hållits, upprätta och senast den 25 augusti året näst före taxeringsåret till riksskattenämnden insända förslag till anvisningar för fastighetstaxeringen inom länet, däri inbegripet lokala skogstaxeringsanvisningar. Riksskattenämnden skall senast den 15 september året näst före taxeringsåret till landskamreraren återställa förslaget jämte de erinringar mot det samma, som nämnden funnit anledning framställa. Landskamreraren har att förelägga fastighetsprövningsnämnden omförmälda förslag och erinringar. Fastighetsprövningsnämnden skall på grundval av nämnda handlingar fastställa lokala skogstaxeringsanvisningar och övriga anvisningar till ledning för fastighetstaxeringen, vilka senast den 30 september året näst före taxeringsåret skola tillställas ordförandena i beredningsnämnderna och fastighetstaxeringsnämnderna samt samtidigt översändas till riksskattenämnden.

155 §.

3 mom. Fastighetstaxeringsnämnd i stad företager fastighetstaxeringen i den ordning, som finnes bäst lämpad för vinnande av jämnhet och likformighet mellan taxeringsvärdena i stadens olika delar. Nämnden beslutar, med vilket belopp taxeringsvärde skall åsättas varje fastighet. Nämnden bör i den omfattning, som befinnes lämplig, dessförinnan

Utskottets förslag:

144 §.

3 mom. Landskamreraren har att upprätta och senast den 25 augusti året näst före taxeringsåret till riksskattenämnden insända förslag till anvisningar för fastighetstaxeringen inom länet, däri inbegripet lokala skogstaxeringsanvisningar. Riksskattenämnden skall senast den 15 september året näst före taxeringsåret till landskamreraren återställa förslaget jämte de erinringar mot det samma, som nämnden funnit anledning framställa. Landskamreraren har att förelägga fastighetsprövningsnämnden omförmälda förslag och erinringar. Fastighetsprövningsnämnden skall på grundval av nämnda handlingar fastställa lokala skogstaxeringsanvisningar och övriga anvisningar till ledning för fastighetstaxeringen, vilka senast den 30 september året näst före taxeringsåret skola tillställas ordförandena i beredningsnämnderna och fastighetstaxeringsnämnderna samt samtidigt översändas till riksskattenämnden.

155 §.

3 mom. Fastighetstaxeringsnämnd i stad företager fastighetstaxeringen i den ordning, som finnes bäst lämpad för vinnande av jämnhet och likformighet mellan taxeringsvärdena i stadens olika delar. Nämnden beslutar, med vilket belopp taxeringsvärde skall åsättas varje fastighet. Nämnden bör i den omfattning, som befinnes lämplig, dessförinnan

Kungl. Maj:ts förslag:

bereda ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet tillfälle att inom viss angiven tid yttra sig över av nämnden ifrågasatt värde å fastigheten.

Då ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet beredes tillfälle att yttra sig över det av nämnden ifrågasatta värdet å fastigheten, skall han samtidigt underrättas därom att särskild underrättelse om fastighetstaxeringsnämndens beslut icke kommer att tillsändas honom, därest *erinringar icke riktats mot* det ifrågasatta värdet *och detta* av nämnden fastställes såsom taxeringsvärde. Därjämte skall meddelandet innehålla upplysning om vad som skall iakttagas vid anförande av besvär över fastighetstaxeringsnämndens beslut rörande taxeringen.

Fastighetstaxeringsnämndens beslut — — — i länet.

157 §.

2 mom. Har ägare — — — fastighetstaxeringsnämnden beslutats.

Ordförande i fastighetstaxeringsnämnd i stad åligger att tillsända sådan ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, vilkens namn och postadress äro för ordföranden kända, underrättelse om det taxeringsvärde, som av nämnden beslutats. Vad nu sagts skall dock icke gälla, om meddelande rörande ifrågasatt taxeringsvärde tillsänts ägaren eller innehavaren och taxeringsvärde åsatts fastigheten på sätt i meddelandet angivits.

Underrättelse, som — — — fastighetstaxeringsnämndens beslut.

Utskottets förslag:

bereda ägare eller därmed likställd innehavare av *skattepliktig* fastighet tillfälle att inom viss angiven tid yttra sig över av nämnden ifrågasatt värde å fastigheten.

Då ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet beredes tillfälle att yttra sig över det av nämnden ifrågasatta värdet å fastigheten, skall han samtidigt underrättas därom att särskild underrättelse om fastighetstaxeringsnämndens beslut icke kommer att tillsändas honom, därest det ifrågasatta värdet av nämnden fastställes såsom taxeringsvärde. Därjämte skall meddelandet innehålla upplysning om vad som skall iakttagas vid anförande av besvär över fastighetstaxeringsnämndens beslut rörande taxeringen.

Fastighetstaxeringsnämndens beslut — — — i länet.

157 §.

2 mom. Har ägare — — — fastighetstaxeringsnämnden beslutats.

Ordförande i fastighetstaxeringsnämnd i stad åligger att tillsända sådan ägare eller därmed likställd innehavare av *skattepliktig* fastighet, vilkens namn och postadress äro för ordföranden kända, underrättelse om det taxeringsvärde, som av nämnden beslutats. Vad nu sagts skall dock icke gälla, om meddelande rörande ifrågasatt taxeringsvärde tillsänts ägaren eller innehavaren och taxeringsvärde åsatts fastigheten på sätt i meddelandet angivits.

Underrättelse, som — — — fastighetstaxeringsnämndens beslut.

Kungl. Maj:ts förslag:

163 §.

1 mom. Över beslut — — —

— — — vederbörande kommun.

Besvären skola avfattas skriftligen samt ingivas eller insändas till prövningsnämndens kansli,

i länen senast den 15 maj under taxeringsåret och

i Stockholm senast den 10 augusti under taxeringsåret.

174 §.

Särskild fastighetstaxering — — — i övrigt.

Vad i denna förordning är stadgat rörande taxeringsnämndernas och prövningsnämndernas verksamhet beträffande taxeringen för inkomst och förmögenhet, så ock för sådan taxering meddelade gemensamma bestämmelser rörande deklARATIONER och andra uppgifter ävensom föreskrifterna om riksskattenämnden, de särskilda föreskrifterna i 126—128 §§ samt bestämmelserna om viten i 123—125 §§ och om kostnader för taxeringsarbetet i 129 och 130 §§ skola äga motsvarande tillämpning med avseende å handhavandet av särskild fastighetstaxering, i den mån icke här nedan annorlunda stadgas.

Utskottets förslag:

163 §.

1 mom. Över beslut — — —

— — — vederbörande kommun.

Besvären skola avfattas skriftligen samt ingivas eller insändas till prövningsnämndens kansli.

Besvären skola vara inkomna

i länen senast den 15 maj under taxeringsåret och

i Stockholm senast den 10 augusti under taxeringsåret.

174 §.

Särskild fastighetstaxering — — — i övrigt.

Vad i denna förordning är stadgat rörande taxeringsnämndernas och prövningsnämndernas verksamhet beträffande taxeringen för inkomst och förmögenhet, så ock för sådan taxering meddelade gemensamma bestämmelser rörande deklARATIONER och andra uppgifter ävensom föreskrifterna om riksskattenämnden, de särskilda föreskrifterna i 126—128 §§ samt bestämmelserna om viten i 123—125 §§ och om kostnader för taxeringsarbetet i 129 §, 130 § och 173 § 2 mom. skola äga motsvarande tillämpning med avseende å handhavandet av särskild fastighetstaxering, i den mån icke här nedan annorlunda stadgas.

B) att riksdagen måtte godkänna de riktlinjer för en ändrad taxeringsorganisation som förordats i Kungl. Maj:ts förevarande proposition, nr 150; samt

C) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 556 av herrar Erik Olsson och Per Olofsson samt II: 737 av herr Nilsson i Östersund m. fl.,

2) de likalydande motionerna I: 570 av herr Anderberg samt II: 752 av herrar Jönsson i Gärds Köpinge och Persson i Appuna,

3) de likalydande motionerna I: 574 av herr Niklasson och II: 762 av herr Vigelsbo,

4) de likalydande motionerna I: 575 av herrar Spetz och Söderquist samt II: 761 av herr Strandh m. fl.,

5) de likalydande motionerna I: 606 av fru Gärde Widemar m. fl. och II: 801 av herr Kollberg m. fl.,

6) de likalydande motionerna I: 608 av herrar Magnusson och Ebbe Ohlsson samt II: 798 av herrar Edström och Strandh,

7) de likalydande motionerna I: 609 av herrar Magnusson och Ebbe Ohlsson samt II: 799 av herrar Edström och Strandh,

8) motionen I: 607 av herr Nils Theodor Larsson,

9) motionen II: 800 av herr Christenson i Malmö, ävensom

10) motionen II: 802 av fru Torbrink m. fl.,

mätte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 15 november 1956

På bevillningsutskottets vägnar:

FILIP KRISTENSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Heüman, Franzon, Gustaf Elofsson, Eriksson, Söderquist, Velande, Anders Johansson, Werner och Oscar Carlsson; samt

från andra kammaren: herrar Kristensson i Osby, Sundström, Nilsson i Svalöv, Sjölin, Brandt, Kollberg, Kärrlander, Henriksson, Jansson i Aspeboda och Andersson i Essvik.

Reservationer:

I) av herrar *Kristensson* i Osby, *Velande*, *Anders Johansson*, *Werner*, *Nilsson* i Svalöv, *Sjölin* och *Kollberg*, vilka anfört följande:

Då enligt det föreliggande förslaget prövningsnämnderna skola ges en mera domstolsmässig ställning, är därvid ett huvudkrav att de båda parterna — taxeringsintendenten och den skattskyldige — ges samma ställning i förfarandet. Den förre bör icke erhålla något företräde framför den skattskyldige. Tilliten bland allmänheten till prövningsnämnderna torde i

stor utsträckning bero på att denna grundsats konsekvent genomföres. Under sådana omständigheter kan taxeringsintendent icke medgivas rätt att komma tillstådes i nämnden för att uttala sig rörande ett visst mål utan att den skattskyldige, som beröres, också gives tillfälle att närvara och taga ställning till vad intendenten har att andraga. I den mån taxeringsintendent anses böra komma tillstådes och lämna upplysningar bör den för detta ändamål avsedda formen — muntlig förhandling — komma till användning.

Under återopande av det anförda hemställer vi under punkten A) i utskottets hemställan,

att riksdagen i anledning av de likalydande motionerna I: 606 av fru Gärde Widemar m. fl. och II: 801 av herr Kollberg m. fl. måtte för sin del antaga följande lydelse av 79 § i det vid Kungl. Maj:ts proposition nr 150 fogade förslaget till taxeringsförordning.

79 §.

Sammanträde med — — — 80—84 §§ stadgas.

Utän hinder av vad i första stycket sägs må taxeringsintendent vara närvarande vid handläggning av ärende, i vilket partsförhållande icke föreligger.

II) av herrar *Söderquist, Sjölin* och *Kollberg*, som anført följande:

Stadgandet i 120 § i förslaget till taxeringsförordning bör ges ett sådant innehåll, att därav klarare framgår att straff inte skall kunna utdömas och följaktligen inte heller åtalsanmälan kunna ske, om den deklara-tions-skyldige kan anføra bärande skäl för sin uraktlåtenhet att inkomma med deklaration eller för att han lämnat deklaration med bristfälligt innehåll.

Under återopande av det anförda hemställer vi under punkten A) i utskottets hemställan,

att riksdagen måtte för sin del antaga följande lydelse av 120 § i det vid Kungl. Maj:ts proposition nr 150 fogade förslaget till taxeringsförordning.

120 §.

Har någon, ehuru skyldig att utan anmaning avgiva självdeklaration, icke behörigen avlämnat sådan deklaration inom föreskriven tid eller avlämnar han självdeklaration med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen icke är ägnad att ligga till grund för taxering, straffes med böter, högst trehundra kronor, såvida icke bärande skäl kan anföras för uraktlåtenheten att utan anmaning inkomma med deklaration eller för att ha lämnat bristfällig deklaration.

Till påföljd — — — utom riket.

Vad i — — — i strafflagen.

Finnes försummelse — — — straff frias.

III) av herrar *Velander, Nilsson* i Svalöv och *Sjölin*, vilka anfört följande:

I 37 § 2 mom. i förslaget till taxeringsförordning stadgas att därest vid avlönings utbetalande avdrag skett för löntagares eller hans efterlevandes pensionering, i kontrolluppgift skall upptagas bruttolön och vad som avdragits. Det krav som sålunda uppställas att i kontrolluppgift skall angivas beloppet för pensionsavdrag är icke påkallat ur kontrollsynpunkt. Tvärtom torde granskningsarbetet i taxeringsnämnderna kompliceras och risk föreligga för felräkningar av deklaranter och taxeringsmyndigheten genom att en extra avdragspost tillkommer. Enligt vår uppfattning borde det vara tillräckligt att i kontrolluppgiften upptoges lönebeloppet, sedan avdrag gjorts för pensionen, och upplysning tillika meddelades om att sådant avdrag skett.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer vi under punkten A) i utskottets hemställan,

att riksdagen måtte för sin del antaga följande lydelse av 37 § 2 mom. i det vid Kungl. Maj:ts proposition nr 150 fogade förslaget till taxeringsförordning.

37 §.

2 mom. Vid avlämnande — — — iakttagas följande.

Avser sådan — — — förmånen utgått.

I kontrolluppgift, — — — traktamentsersättning utgått.

Därest vid avlönings utbetalande avdrag skett för löntagarens eller hans efterlevandes pensionering, må i uppgiften upptagas endast den återstående avlöningen och upplysning lämnas om att sådant avdrag skett.

Har arbetsgivare — — — sålunda uppburits.

I kontrolluppgift — — — preliminär A-skatt.

Särskild uppgiftshandling — — — före taxeringsåret.

Uppgift skall — — — lämpad blankett.

IV) av herr *Werner*, såvitt angår bestämmelserna om straff och vite.

Särskilt yttrande

av herr *Kollberg*, som anfört följande.

Det föreliggande förslaget till taxeringsförordning synes, såsom framhålls i de likalydande motionerna I: 606 och II: 801, ha tillkommit under relativt stor brådska. De nya principer, som man velat genomföra, ha i praktiken icke kunnat konsekvent realiserats. Tanken att låta prövningsnämnden bliva ett fristående domstolsorgan har sålunda endast delvis förverkligats. Bestämmelserna om straff och viten ha icke heller fått en lämplig utformning. Med hänsyn till den stora praktiska vikt taxeringsförordningens regler ha för medborgarna i gemen, skulle det varit önskvärt att lagstiftningen fått en mera genomarbetad form.

I sitt yttrande framhåller utskottet olika faktorer som kunna föranleda att den nya taxeringsförordningen inom kort kommer att bli i behov av en översyn. Jag vill särskilt påpeka att det pågående utredningsarbetet om de båda högre instansernas ställning måste — i varje fall om det leder fram till någon form av begränsning av fullföljden till regeringsrätten — få betydande konsekvenser för förfarandet i de lägre instanserna, särskilt hos prövningsnämnderna. De i likalydande motionerna I: 606 och II: 801 framställda kraven om en mera genomförd domstolsmässig ställning för prövningsnämnderna kunna under sådana omständigheter icke i längden avvisas. De band, som på olika sätt knyta prövningsnämnderna vid den fiskala verksamheten inom länsstyrelserna, måste helt brytas och prövningsnämnderna ges en fullt oberoende ställning. Härigenom kan skapas ett verkligt förtroende hos allmänheten för dessa organ, vilket är ett av huvudsyftena med reformen.

Den nu föreslagna taxeringsförordningen kan, såsom även utskottet synes anse, under angivna omständigheter icke bli annat än ett provisorium i avbidan på en mera definitiv lagstiftning. Arbetet med en sådan bör upp- tagas omedelbart. Det är av vikt att detta utredningsarbete samordnas med arbetet med omorganisation av förfarandet i de båda högsta instanserna. Målet bör vara att samla reglerna för taxeringsförfarandet i alla instanser i en gemensam lag.

Redan nu är taxeringsförordningen en förordning antagen av Konung och riksdag gemensamt. Jag vill nu, såsom även framhållits i ovannämnda motion, understryka vikten av att en blivande samfällad lagstiftning om förfarandet vid den direkta beskattningen ges civillags karaktär. Så brukas nu ofta beträffande mera central lagstiftning rörande förvaltningsförfarandet, särskilt då fråga är om områden, där medborgarna kunna bli föremål för vittgående ingrepp. Genom lagrådsgranskningen erhålles bland annat ökad garanti för att en lämplig avvägning kommer till stånd mellan rättssäkerhets- och effektivitetssynpunkter.

På åtskilliga punkter har utskottet ansett sig kunna biträda de i likalydande motionerna I: 606 och II: 801 framförda yrkandena helt eller delvis. I andra avseenden har jag emellertid icke kunnat vinna utskottets stöd. Önskvärt hade varit att utskottet i större utsträckning än som skett beaktat ändringsförslag, som syftat till att giva prövningsnämnderna ett ökat mått av domstolsmässighet. Beträffande en fråga, nämligen taxeringsintendentens rätt att komma tillstådes i nämnden, har jag ansett mig böra reservationsvis framföra ett yrkande om ändring i förslaget till taxeringsförordning. På övriga punkter har jag emellertid med hänsyn till att det nu ifrågavarande lagförslaget måste, om det antages, bli av provisorisk natur, ansett mig kunna avstå från att nu framställa preciserade yrkanden om förändringar i författningen.